

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

**Volnočasové aktivity dětí základních škol speciálních
a základních škol praktických**

Bakalářská práce

Autor: Jiří Lepič

Vedoucí práce: Mgr. Vladimír Ira

12. května 2008

Abstrakt

The present Bachelor Paper is focused on leisure time activities of the pupils of primary schools - both practically-oriented primary schools and the special ones. As follows quite unambiguously from the theoretical assumptions, a meaningful use of leisure time by youth is affected by a number of factors. Literature specializing in the subject tells us a major role is played by the system of values and attitudes, but no less by the milieu where the youngsters are brought up.

The Paper aimed to find out whether the parents of pupils attending the practical and special schools in *Písek*, *Strakonice* and *Milevsko* knew enough about organizations catering to the leisure time of children. Moreover, the Paper investigated the number of children engaged in the offered activities and examined the organizations they went to to spend their free time.

The survey relied on three types of questionnaires: the first one was intended for parents of children going to the practical and special primary schools; the second one for employees of these schools; and the third one was designed for employees of organizations involved in providing the free time activities. The results returned in the questionnaires were then treated to statistical evaluation.

Data obtained in *Písek*, *Strakonice* and *Milevsko* disproved my first hypothesis. My second hypothesis was proved true in its first part, but disproved in the second part.

The results thus evaluated lead to this conclusion: parents of pupils attending the practical and special primary schools in *Písek*, *Strakonice* and *Milevsko* are not sufficiently informed on organizations catering to the leisure time of children. Attributable to this lack of information is the fact that most of pupils at the practical and special primary schools attended only hobby groups organized by the schools though they could choose from many more such hobby groups as their parents were ready to pay for them.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Volnočasové aktivity dětí základních škol speciálních a základních škol praktických vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona číslo 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejňováním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích

podpis studenta:

Poděkování

Rád bych poděkoval Mgr. Vladimíru Irovi za odborné rady, pokyny a pomoc, kterou mi poskytl při vypracování bakalářské práce.

Děkuji také Jitce Novákové za pomoc s korekturou textu.

Obsah:

Úvod	7
1. Současný stav	9
1.1. Volný čas.....	9
1.1.1. Pojem volný čas.....	9
1.1.2. Volný čas dětí a mládeže.....	10
1.1.3. Volnočasové potřeby a zájmy.....	11
1.1.4. Volný čas a zájmová činnost osob s mentální retardací.....	13
1.1.5. Zařízení pro výchovu mimo vyučování.....	13
1.2. Vzdělávání dětí a mladistvých se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
1.2.1. Výchovně vzdělávací péče o děti a mládež s postižením.....	16
1.2.2. Systém speciálních škol a zařízení.....	17
1.2.2.1. Předškolní věk (3 – 6 – 7 let).....	17
1.2.2.2. Školní věk (6 – 7 – 15 let, ebeny. 19 let).....	18
1.2.2.3. Adolescence (15-17, ebeny. 21 let).....	20
1.2.2.4. Dospělí (nad 21 let).....	20
1.3. Osoby s mentální retardací.....	21
1.3.1. Druh postižení: Mentální retardace.....	21
1.3.2. Typy mentální retardace.....	22
1.3.2.1. Instabilní typ (eretický).....	22
1.3.2.2. Apatický typ (torpidní).....	22
1.3.3. Stupeň postižení.....	22
1.3.3.1. Lehká mentální retardace, IQ 50-69.....	22
1.3.3.2. Středně těžká mentální retardace, IQ 35-49.....	23
1.3.3.3. Těžká mentální retardace, IQ 20-34.....	23
1.3.3.4. Hluboká mentální retardace, IQ je nižší než 20.....	24
1.3.4. Psychologické zvláštnosti jedinců s mentální retardací.....	25
1.3.5. Integrace mentálně postižených.....	27
2. Cíle práce a hypotézy	29
2.1 Cíle práce.....	29

2.2 Hypotézy.....	29
3. Metodiky.....	30
3.1 Použité metody.....	30
3.2 Charakteristika zkoumaného souboru.....	30
4. Výsledky.....	32
4.1 Výsledky dotazníku pro rodiče dětí ZŠ praktických.....	32
4.2 Výsledky dotazníků pro rodiče dětí ZŠ speciálních.....	60
4.3 Výsledky kvantitativního dotazníku pro ZŠ praktické a ZŠ speciální.....	86
4.4 Výsledky kvantitativního dotazníku pro organizace zabývající se volnočasovou aktivitou.....	91
5. Diskuze.....	100
6. Závěr.....	102
7. Seznam použitých zdrojů.....	104
8. Seznam použitých zkratk.....	106
9. Klíčová slova.....	107
10. Přílohy.....	108

Úvod

Tématem mé bakalářské práce jsou volnočasové aktivity dětí základních škol speciálních a základních škol praktických. Tuto problematiku jsem si vybral z důvodu mého profesního zájmu o děti s mentální retardací a také proto, že volný čas dětí základních škol speciálních a základních škol praktických je pro společnost důležitou a v posledních letech i aktuální otázkou.

V dnešní době, kdy se výskyt sociálně patologických jevů neustále zvyšuje, mají organizace zabývající se volnočasovou aktivitou stále důležitější úlohu. Problematika sociálně patologických jevů dětí v sobě zahrnuje šikanu a násilí, záškoláctví, drogovou závislost, alkoholismus a kouření, kriminalitu a delikvenci, rizikové sexuální chování, vandalismus, patologické hráčství, dále pak projevy xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu. Do tohoto rámce je nutno zařadit i témata, kterým byla doposud věnována menší pozornost. Komerční zneužívání dětí a dále syndrom týraných a zneužívaných dětí. Tyto problémy se vyskytují ve všech dětských kategoriích a děti základních škol praktických a základních škol speciálních nevyjímaje.

Působení na děti a mládež musí mít charakter výchovně vzdělávací. Musí jít o proces vytváření a upevňování morálních hodnot, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, o rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

Škola a školská zařízení na sebe musí vzít povinnost poskytovat nabídku takových činností a podmínek, které vedou k získání potřebných sociálních dovedností. Musí ve zvýšené míře převzít i výchovnou roli, protože dnešní rodina v tomto směru mnohdy plní jen některé ze svých někdejších základních funkcí.

Podle mého názoru je v této oblasti, tedy volnočasové aktivitě dětí základních škol praktických a základních škol speciálních, nutno zlepšit především spolupráci mezi organizacemi nabízejícími volnočasovou aktivitu a základními školami. Nedostatečnou spolupráci mezi těmito dvěma subjekty vidím jako hlavní příčinu malé informovanosti rodičů dětí základních škol speciálních a základních škol praktických a následkem toho i malou účast této skupiny dětí na organizovaném volném čase. V této práci se pokusím

za pomoci kvantitativních dotazníků pro rodiče dětí základních škol speciálních a základních škol praktických, kvantitativních dotazníků pro organizace provozující volnočasovou aktivitu a v neposlední řadě i kvantitativních dotazníků pro základní školy speciální a základní školy praktické tento fakt dokázat.

1 Současný stav

1.1 Volný čas

1.1.1 Pojem volný čas

Dle Vážanského (1994)

- *negativní pojem volného času:*

Volný čas v tomto slova smyslu znamená zbývající dobu celkového denního průběhu, která zůstala po studijně nebo pracovním podmíněném čase, povinnostech v domácnosti a uspokojení základních biologických potřeb;

- *pozitivní pojem volného času:*

Volný čas je charakterizován jako volně disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu. ... Je také dobou, v níž se individuuum může nezávisle na jakýchkoli povinnostech výhradně svobodně realizovat a dělat to či ono, k čemu jej nikdo nenuťí a k čemu také není podvědomě nucen;

Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění. Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené (9).

1.1.2 Volný čas dětí a mládeže

Z hlediska dětí a mládeže nepatří do volného času vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení i další uložené vzdělávání a další časové ztráty. Součástí volného času nejsou ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka (jídlo, spánek, hygiena, zdravotní péče) **(9)**.

Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení. Podmínkou účinnosti je, aby toto vedení bylo nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé, účast na nich dobrovolná. Míra ovlivňování volného času závisí na věku dětí, jejich mentální i sociální vyspělosti i na charakteru rodinné výchovy. Prostředí, ve kterém děti tráví volný čas, je velmi různorodé. Může to být domov, škola, různé společenské organizace a instituce. Mnoho dětí prožívá své volné chvíle ve veřejných prostranstvích, venku, na ulici, často bez jakéhokoliv dohledu, dokonce i bez zájmu dospělých **(9)**.

Pedagogické ovlivňování volného času, zejména výchova dětí a mládeže v době mimo vyučování, je významnou oblastí výchovného působení. Poskytuje příležitost vést jedince k racionálnímu využívání volného času, formovat hodnotové zájmy, uspokojovat a kultivovat významné lidské potřeby, rozvíjet specifické schopnosti a upevňovat žádoucí morální vlastnosti. Obsah i způsob využívání volného času mají značný význam z hlediska duševní hygieny. Způsob odpočinku, rekreace a zábavy se odráží i ve studijních a pracovních výkonech člověka **(9)**.

1.1.3 Volnočasové potřeby a zájmy

Dle H. W. Opaschowského (1987, cit. dle Vážanský, 2001)

- potřeba zotavení, osvěžení, zdraví a dobrého pocitu (*REKREACE*): shromažďování sil („natankování“ energie), zotavení zdůrazňující zdraví, uspokojení sexuální potřeby, zbavení se zátěží všedního dne a psychické uvolnění, probuzení pocitu osvobození se od chybných a přemrštěných požadavků, zabezpečení dostatečného odpočinku a spánku, upevňování zdravotního stavu („mental health“), všeobecně příjemný pocit;
- potřeba vyrovnání, rozptýlení a potěšení (*KOMPENZACE*): vyrovnání nedostatků, odstranění námahy („nicnedělání, lenošení, flákání se“), vědomé zřeknutí se pravidel, nařízení, předpisů, norem, uvolnění se od splnění sledovaných cílů, podpora přání po přirozenosti, nezátíženosti, bezstarostnosti, velkorysosti, vědomé užívání života;
- potřeba poznání, učebního podněcování a dalšího vzdělávání (*EDUKACE*): úsilí po poznání a užívání nového, stimulující orientace a touha po zážitcích, zvědavost v chování a jednání se zkouškami, výměna rolí a učení se jednat v rolích, rozvoj potřeby zachování a potvrzení sama sebe, umění burcovat silné „já“ a změnu osobnosti, úsilí o další učení a aktivizaci vlastních možností jednání, kooperativní život;
- potřeba klidu, pohody, rozjímání a sebevědomí (*KONTEMPLACE*): hledání a získávání čas pro sebe samého,...porozumění sobě samému (pocit vlastní ceny, hladina sebevědomí),...přání po zcela samostatném životě, získání pocitu vlastní identity;

potřeba sdělení, kontaktu a družnosti (*KOMUNIKACE*): vtíravá touha po sdělování (rozhovor, zábava), přání ztráty samoty (hledání kontaktu), vyhledávání rozmanitých sociálních vztahů, intenzifikace zážitků společně tráveným časem s ostatními (pospolitost), objevování času pro jiné, zvýšené vnímání pocitů a úmyslů, empatie, láska, něžnost, erotika, sexuální kontakty;

- potřeba společnosti, kolektivního vztahu a tvoření skupin (*INTEGRACE*): podpora a prožívání skupinové atmosféry, hledání emocionální jistoty, sociální bezpečí a stability, pocit sounáležitosti s ostatními a vzájemné působení členů skupiny, činnosti a hry s ostatními, společné prožívání, rituály, budované tradice, uznání, kolektivní a společenské vědomí, vztahy v rodině, pozitivní sociální závazek (přípravenost pomoci, ohled, tolerance, důvěra), sociální učení ve skupině a se skupinou;

- potřeba účastenství, angažovanosti a sociálního sebepojetí (*PARTICIPACE*): hledání možností pro vlastní iniciativu a potvrzení sebe sama, účast, podíl a spolupůsobení na dění, úsilí o naplnění společných cílů a realizaci společných záměrů, spolurozhodování, spoluúčast, spoluodpovědnost ...;

- potřeba kreativního rozvoje, produktivního uplatnění a účasti na kulturním životě (*ENKULTURACE*): uspokojení touhy po nezávislém růstu schopností a nadání osobnosti, prosazování subjektivních myšlenek a různých řešení problémů, přání po individuálním tvůrčím uplatnění, podpora schopnosti vyjádření, fantazie, spontaneita, rozvíjení a rozšiřování estetického vnímání a hojnost nápadů, subjektivně motivovaný a dosažený prožitek výkonu, uplatňování produktivity hry, zabezpečování kulturních aktivit, podpora iniciativy, rozmach vlastního aktivního podílu.

1.1.4 Volný čas a zájmová činnost osob s mentální retardací

Pokud mají lidé s mentální retardací zastávat roli „řadových“ občanů, musí jim být umožněno také vykonávat všemožné zájmové a rekreační aktivity. Mají právo tyto aktivity realizovat ve stejném prostředí a stejným způsobem jako ostatní občané – významný je u nich navíc fakt otevření dalšího prostoru pro žádoucí rozšíření seberealizačních kompenzačních mechanismů **(14)**.

Podmínkou k umožnění lidem s MR vykonávat zájmové a rekreační aktivity je však poskytnutí jisté společenské podpory. Ona společenská podpora může mít podobu služeb institucí zabývajících se edukací těchto osob (speciálních škol, ústavů sociální péče) či podobu specializovaných institucí a projektů integračně-výchovného charakteru (v tom směru lze u nás do budoucna spatřit velkou potenciální roli nestátního sektoru). Jejich nabídka by se pak neměla obecně lišit od podobných aktivit pro intaktní populaci **(14)**.

1.1.5 Zařízení pro výchovu mimo vyučování

Dle Pávkové (1999)

- *Školní družiny*

Zaměřují se na práci s dětmi prvního stupně základní školy a zpravidla jen nižších ročníků. Kromě výchovné a zdravotní funkce má velký význam plnění funkce sociální, protože toto zařízení zajišťuje sociální péči a bezpečnost dětí v době, kdy jsou rodiče v zaměstnání. ...

- *Školní kluby*

Pracují s dětmi středního školního věku, se žáky druhého stupně základní školy. Vycházejí z charakteristik této věkové skupiny, zejména z větší samostatnosti dětí a jejich vyhraněnější a specializovanější zájmové činnosti. ...

- *Střediska pro volný čas dětí a mládeže*

Zahrnují domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností. Jsou to zařízení, která se zaměřují především na realizaci specializovaných zájmových činností pod odborným pedagogickým vedením.

- *Domovy mládeže*

Zajišťují žákům středních škol, kteří vzhledem ke vzdálenosti zvolené školy od místa trvalého bydliště nemohou denně dojíždět, výchovnou péči, ubytování a stravování. Kromě činností souvisejících s režimem dne, sebeobsluhy a přípravy na vyučování, je jejich významným úkolem dbát o hodnotné využívání volného času mládeže. Vzhledem k věkovým zvláštnostem je velmi důležité respektování principu dobrovolnosti, tedy realizace zájmových činností formou nabídky s uplatněním účinné motivace.

- *Dětské domovy*

Jako zařízení ústavní výchovy mají specifické postavení, jedním z jejich úkolů je však také dbát o hodnotné využívání volného času a rozvíjení a kultivaci zájmů dětí a mládeže. ... Snahou pedagogů je, aby děti prožívaly volný čas obdobným způsobem jako děti žijící v rodinách. Podporují jejich zapojení do zájmových činností v rozličných typech výchovných zařízení, organizací a institucí.

- *Základní umělecké školy*

Se svými hudebními, hudebně-pohybovými, výtvarnými a literárně-dramatickými obory poskytují uplatnění dětem, mládeži i dospělým s vyhraněnými zájmy a schopnostmi v estetickovýchovné oblasti. Přípravují pro studium středních a vysokých školách s uměleckým zaměřením.

- *Jazykové školy*

Plní obdobnou funkci v oblasti výuky cizích jazyků.

- *Občanská sdružení, sdružení dětí a mládeže, tělovýchovné a sportovní organizace, kulturní a osvětová zařízení*

- *...Církev a náboženská společenství*

Jako příklad je možné uvést salesiánská střediska mládeže, která prostřednictvím činností ve volném čase realizují výchovu v duchu křesťanských myšlenek.

1.2 Vzdělávání dětí a mladistvých se speciálními vzdělávacími potřebami

Podle školského zákona se rozumí dítětem, žákem (či studentem) se speciálními vzdělávacími potřebami osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním, ekonomickým či kulturním znevýhodněním (15).

Velký rozvoj v cílech vzdělávání a způsobech práce zaznamenalo po roce 1989 **speciální školství** zaměřené na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (osoby se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním). Školská politika zde vychází ze znění zákona, podle kterého tyto děti, žáci a studenti mají právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Tyto osoby se vzdělávají na mateřských, základních, základních speciálních, středních (gymnázia, střední odborné školy a střední odborná a odborná učiliště a praktické školy) a vyšších odborných školách. V oblasti tohoto vzdělávání se výrazně prosazuje tendence integrovat vzdělávání těchto dětí, žáků a studentů se vzděláváním osob zdravých (15).

1.2.1 Výchovně vzdělávací péče o děti a mládež s postižením

- ***Žáci s tělesným postižením***

Žáci s tělesným postižením mívají poškozenou hrubou i jemnou motoriku. Škála poškození je značně široká a při školní práci se projevuje od nekoordinovaného až po neschopnost jakéhokoliv pohybu, dokonce i řeči. Přijímání informací však nemusí být výrazněji omezeno. Při správném psychologickém přístupu a za využití pomůcek usnadňujících pohyb (protézy, ortézy, hole, vozíky, speciálně tvarované opory, bezbariérové přístupy atd.) mohou tyto žáci zvládat učivo běžné školy a dosahovat vynikajících výsledků (15).

- *Žáci s postižením zraku*

Žáci s výraznějším postižením (nebo s kombinací zrakového postižení s jinou vadou) plní obvykle školní docházku v samostatně pro ně určených základních školách a pokračují na příslušných středních školách **(15)**.

- *Žáci s mentálním postižením*

Výchovou a vzděláním dětí a mládeže s mentálním postižením se zabývá psychopedie. Diagnostiku stupně mentálního postižení provádí psychologové. Postižení se promítá jak do kognitivní (rozpoznávací) schopnosti, tak i do snížené společenské způsobilosti. Podle mezinárodní klasifikace duševních poruch a poruch chování se rozeznává **mentální retardace – lehká (IQ 69-50), středně těžká (IQ 49-35), těžká (IQ 34-20) a hluboká (IQ pod 20)**... Dříve byli žáci s těmito poruchami zařazováni podle stupně postižení do zvláštních a pomocných škol. Nyní jsou zmíněné instituce transformovány v základní školy pro mentálně postižené a žáci se vzdělávají podle upravených programů **(15)**.

Od školního roku 2007/2008 jsou uplatňovány nové vzdělávací programy. Pro ZŠ praktickou je to *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání upravený pro žáky s lehkým mentálním postižením* a pro ZŠ speciální *Rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální a příslušný školní vzdělávací program* **(10)**.

1.2.2 Systém speciálních škol a zařízení

1.2.2.1 Předškolní věk (3 – 6 – 7 let) (20):

- mateřská škola (možnost integrace mentálně postiženého dítěte)
- *speciální třídy pro mentálně postižené při mateřské škol*
- *speciální mateřská škola*

Úkolem předškolního vzdělávání není vyrovnávat výkony dětí, ale přispívat k vyrovnávání jejich vzdělávacích šancí. Tato skutečnost umožňuje a usnadňuje

integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vyplývajícími ze snížené úrovně jejich rozumových schopností **(12)**.

1.2.2.2 Školní věk (6 – 7 – 15 let, event. 19 let) **(20)**:

- **speciální třídy při základní škole**
- **ZŠ praktická (devítiletá povinná školní docházka), která je členěna na:**
 - první stupeň: 1.-5. ročník
 - druhý stupeň: 6.-9. ročník
 - přípravný ročník pro děti ze znevýhodněného sociokulturního prostředí při praktické škole
 - třídy zvláštní školy pro děti s autismem

Posláním základní školy praktické (původně zvláštní školy) je speciálními výchovnými a vzdělávacími prostředky a metodami umožnit žákům dosáhnout co nejvyšší úrovně znalostí, dovedností a osobnostních kvalit při respektování jejich individuálních zvláštností a možností. Konečným cílem výchovné a vzdělávací práce je příprava žáků na zapojení, v optimálním případě na úplnou integraci do běžného občanského života **(12)**.

Vzhledem ke značné variabilitě jejich schopností a dosažené úrovně vědomostí, dovedností a návyků je nezbytné uplatňovat při jejich vzdělávání individuální přístup, odpovídající jejich vývojovým a osobnostním zvláštnostem **(12)**.

Mezi žáky základní školy praktické se můžeme setkat s dětmi s poruchami koncentrace pozornosti, s dětmi hyperaktivními, s dětmi psychicky labilními či nemocnými, s dětmi se specifickými poruchami učení a někdy i se žáky s více vadami, v kombinaci mentálního postižení s tělesnou či smyslovou vadou **(12)**.

Rozhodnutí o zařazení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do základní školy praktické provádí ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka **(12)**.

- **ZŠ speciální (desetiletá školní docházka) (20)**
 - 1.-9. (10.) ročník
 - přípravný stupeň ZŠ speciální trvá jeden až dva roky (do 8 let věku) a nezapočítává se do povinné školní docházky,
 - „rehabilitační“ třída ZŠ speciální pro děti s těžkým mentálním postižením (název „rehabilitační“ byl stanoven pouze pro experiment MŠMT v letech 1996 - 1998, nyní fungují, ale není stanoven oficiální název).

Základní škola speciální (původně pomocná škola) vychovává a vzdělává žáky s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat podle vzdělávacích programů běžné základní školy ani základní školy praktické, jsou však schopni osvojit si elementární vzdělání. Obsah výchovně-vzdělávací činnosti se zaměřuje na osvojování a rozvíjení komunikačních a motorických schopností a vypěstování návyků a dovedností samostatnosti a sebeobsluhy, potřebných ke snížení závislosti na péči dalších osob. V těchto školách se vzdělávají zpravidla žáci s mentálním postižením středního až těžkého stupně **(12)**.

Zařazení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do základní školy speciální provádí ředitel na základě doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce žáka **(12)**.

Těžiště práce základní školy speciální spočívá ve výchovné a vzdělávací činnosti zaměřené na poskytování elementárních vědomostí, dovedností, na vytváření návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě a na rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků, založeném na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností **(12)**.

Cílem speciální základní školy je rozvíjet psychické i fyzické schopnosti a předpoklady žáků a vybavit je takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní, aby se v maximální možné míře zapojili do společenského života.

Pokud se změní stav dítěte, může ředitel rozhodnout o vzdělávání dítěte podle jiného vzdělávacího programu **(12)**.

1.2.2.3 Adolescence (15-17, ebeny. 21 let) (20):

- **odborné učeliště** (dvou až tříleté)

- **praktická škola:**

- dvouletá
- jednoletá

Do dvouleté a jednoleté praktické školy se přijímají žáci, kteří splnili povinnou školní docházku na ZŠ praktické nebo ZŠ speciální

- **ústavy sociální péče pro mentálně postižené:**

- **s denním pobytem**
- **s týdenním pobytem**
- **s trvalým pobytem**

1.2.2.4 Dospělí (nad 21 let (**20**)):

- **večerní škola** (slouží pro absolventy praktických a speciálních škol pro zkvalitnění jejich profesního a praktického života)

- **kurzy k doplnění vzdělání** (poskytované praktickými nebo speciálními školami, mohou se přihlásit i děti s neukončeným vzděláním na základní škole),

- **ústavy sociální péče:**

- **s denním pobytem**
- **s týdenním pobytem**
- **s trvalou péčí**

- **chráněné dílny**

- **chráněné bydlení**

1.3 Osoby s mentální retardací

1.3.1 Druh postižení: Mentální retardace

Sám o sobě je termín (mentální retardace – opožděnost rozumového vývoje) odvozen z latinského mens, 2. p. mentis-mysl, rozum a retardace – zdržet, zaostávat, opoždovat; ve svém moderním globálním pojetí však vystihuje medicínské, psychologické, pedagogické a sociální aspekty života mentálně retardovaného člověka od narození až po smrt – což z něho vytváří pojem interdisciplinárního charakteru (7).

Mentální retardace je vývojová porucha integrace psychických funkcí postihující jedince ve všech složkách jeho osobnosti – duševní tělesné i sociální. Nejvýraznějším rysem je trvale porušená poznávací schopnost, která se projevuje nejnápadněji především v procesu učení. Možnosti výchovy a vzdělání jsou omezeny v závislosti na stupni postižení (10).

Mentální retardace je stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností (schopnosti myslet, učit se a přizpůsobovat se svému okolí), k čemuž dochází v průběhu vývoje jedince. Jde o stav trvalý, který je buď vrozený nebo časně získaný (do dvou let života dítěte) (10).

Za mentálně postižené se nepovažují osoby, u nichž došlo k zaostávání vývoje rozumových schopností z jiných důvodů, než je poškození mozku, a jejichž psychické procesy probíhají normálním způsobem, poznamená děti výchovně zanedbané, děti i dospělí se závažnými emočními poruchami nebo děti s vážným smyslovým postižením, které, není-li včas rozpoznáno, může způsobit zpoždění psychického vývoje. Tyto stavy připomínající mentální retardaci někteří autoři označují jako pseudooligofrenii (12).

Na základě kvalifikovaných odhadů se uvádí, že v současné době jsou mentální retardací postižena asi 3% občanů, z nichž největší počet – téměř 2,6% - připadá na postižené lehkou mentální retardací. Lidé s těžkou a hlubokou mentální retardací je přibližně 0,1-0,2% v populaci. Obdobné relace bývají uváděny i ve statistikách ostatních evropských zemí (12).

1.3.2 Typy mentální retardace

1.3.2.1 Instabilní typ (eretický)

Dítě je neklidné, nestálé, krátkodobá soustředěnost, motoricky neklidné, impulzivní, zlostné, agresivní, citově labilní.

Komunikace : příliš hlučné, hyperaktivní, vykřikuje, zasahuje do rozhovoru jiných **(13)**.

1.3.2.2 Apatický typ (torpidní)

Dítě je pomalé, netečné, lhostejné, pasivní.

Komunikace : neprojevuje zájem o řeč, mluví pomalu, monotónně **(13)**.

1.3.3 Stupeň postižení

1.3.3.1 Lehká mentální retardace, IQ 50-69

Postižení dovedou v nejlepším případě uvažovat na úrovni dětí středního školního věku. Respektují některá pravidla logiky, ale nejsou schopni uvažovat abstraktně, i v jejich verbálním projevu chybí většina abstraktních pojmů, užívají jen konkrétní označení. Jsou schopni se učit, zvládnou výuku v základní škole praktické. Lehce mentálně retardovaní si osvojují mluvu opožděně, ale většinou dosáhnou schopnosti užívat řeč účelně v každodenním životě, udržovat konverzaci a podrobit se klinickému rozhovoru. Většina z nich také dosáhne úplné nezávislosti v osobní péči (jídlo, mytí, oblékání, ovládání močového měchýře a střev) a v praktických a domácích dovednostech, i když je vývoj proti normě mnohem pomalejší. Hlavní potíže se obvykle projevují při teoretické práci ve škole. Mnozí postižení mají specifické problémy se čtením a psaním. Mírně retardovaným však může velmi pomoci výchova a vzdělávání zaměřené na rozvíjení jejich dovednosti a kompenzování nedostatků. Většinu jedinců na horní hranici lehké mentální retardace lze zaměstnat prací, která vyžaduje spíše praktické než teoretické schopnosti, včetně nekvalifikované nebo málo kvalifikované manuální práce. V sociokulturním kontextu, kde se klade malý důraz na teoretické znalosti, nemusí mírný stupeň retardace působit žádný problém. Důsledky retardace se

však projeví, když je postižený také značně emočně a sociálně nezralý, např. není schopen vyrovnat se s požadavky manželství nebo výchovy dětí, obtížně se přizpůsobuje kulturním tradicím a očekáváním. Obecně jsou behaviorální, emocionální a sociální potíže lehce mentálně retardovaných bližší problémům jedinců s normální inteligencí, než specifickým problémům středně a těžce retardovaných. Organická etiologie je zjišťována u narůstajícího počtu pacientů, avšak ještě ne u většiny **(6)**.

Výskyt v celkovém počtu jedinců s mentální retardací 80%, v populaci 2,6% **(10)**.

1.3.3.2 Středně těžká mentální retardace, IQ 35-49

Často organická etiologie. Rozvoj myšlení a řeči výrazně opožděn, opoždění přetrvává do dospělosti. Častý výskyt epilepsie, artismu a dalších neurologických a tělesných postižení. Somatické vady méně časté. Řeč je velmi jednoduchá, slovník obsahově chudý, vyskytují se časté agramatismy. Tvoří jednoduché věty nebo slovní spojení. Někdy pouze nonverbální komunikace. Slabá schopnost kombinace a usuzování. Vývoj jemné a hrubé motoriky zpomalen, trvale zůstává celková neobratnost, nekoordinovanost pohybů a neschopnost jemných úkonů. Samostatnost v sebeobsluze je mnohdy pouze částečná. Emocionální labilita, časté nepřiměřené afektivní reakce. Neschopnost většinou úspěšně a samostatně řešit náročnější situace, ale někteří se dokáží vyvinout k určité hranici nezávislosti a soběstačnosti. Vzdělávají se podle odpovídajícího vzdělávacího programu, nejčastěji v základní škole speciální, mají možnost integrace do běžné základní školy při splnění stanovených podmínek integrace. Další vzdělávání možné v praktické škole. Jednoduché pracovní zařazení, nejčastěji pod dohledem nebo v chráněném prostředí. Výskyt v celkovém počtu jedinců s mentální retardací 12%, v populaci 0,4% **(10)**.

1.3.3.3 Těžká mentální retardace, IQ 20-34

Tato kategorie je v mnohém podobná středně těžké mentální retardaci, pokud jde o klinický obraz, přítomnost organické etiologie a přidružené stavy. Snížená úroveň schopností zmíněná pod středně těžkou mentální retardací je však v této skupině mnohem výraznější. Většina jedinců z této kategorie (na rozdíl od předcházející

kategorie) trpí značným stupněm poruchy motoriky nebo jinými přidruženými vadami, které prokazují přítomnost klinicky signifikantního poškození či vadného vývoje ústředního nervového systému (12).

I když možnosti výchovy a vzdělávání těchto osob jsou značně omezené, zkušenosti ukazují, že včasná systematická a dostatečně kvalifikovaná rehabilitační, výchovná a vzdělávací péče může významně přispět k rozvoji jejich motoriky, rozumových schopností, komunikačních dovedností, jejich samostatnosti a celkovému zlepšení kvality jejich života (12).

Výskyt v celkové počtu jedinců s mentální retardací 7%, v populaci 0,3% (10).

1.3.3.4 Hluboká mentální retardace, IQ je nižší než 20

Postižení jedinci jsou těžce omezeni ve své schopnosti porozumět požadavkům či instrukcím nebo jim vyhovět. Většina osob z této kategorie je imobilní nebo výrazně omezená v pohybu. Postižení bývají inkontinentní a v lepším případě jsou schopni pouze rudimentární neverbální komunikace. Mají nepatrnou či žádnou schopnost pečovat o své základní potřeby a vyžadují stálou pomoc a stálý dohled. Možnosti jejich výchovy a vzdělávání jsou velmi omezené (10).

IQ nelze přesně změřit, je odhadováno, že je nižší než 20. Chápání a používání řeči je zpravidla omezeno reagováním na zcela jednoduché požadavky. Lze dosáhnout nejzákladnějších zrakově prostorových orientačních dovedností a postižený jedinec se může při vhodném dohledu a vedení podílet malým dílem na praktických sebeobslužných úkonech (10).

Ve většině případů lze určit organickou etiologii. Běžné jsou těžké neurologické nebo jiné tělesné nedostatky postihující hybnost, epilepsie a poškození zrakového a sluchového vnímání. Obzvláště časté, a to především u mobilních pacientů, jsou nejtěžší formy pervazivních vývojových poruch, zvláště atypický autismus. (Švarcová, 2006)

Výskyt v celkovém počtu jedinců s mentální retardací 1%, v populaci 0,2% (10)

1.3.4 Psychologické zvláštnosti jedinců s mentální retardací

Z hlediska psychické struktury osobnosti mentálně retardovaný jedinci netvoří homogenní skupinu, kterou by bylo možno globálně charakterizovat. Každý mentálně postižený je svébytný subjekt s charakteristickými osobnostními rysy. Přesto se však u značné části z nich projevují určité společné znaky, jejichž individuální modifikace závisí na druhu mentální retardace **(12)**.

Mentální retardace se projevuje zejména:

- zvýšenou závislostí na rodičích a vychovatelích
- infantilností
- zvýšenou pohotovostí k úzkosti
- zvýšenou pohotovostí k neurotickým reakcím
- zvýšenou pohotovostí k pasivitě v jednání a chování
- sugestibilitou
- opožděným psychosexuálním vývojem
- nerovnováhou aspirací a výkonů
- zvýšenou potřebou bezpečí
- poruchami interpersonálních vztahů a komunikace
- sníženou přizpůsobivostí k sociálním, společenským a školním požadavkům
- impulsivností
- citovou narušivostí
- hyperaktivitou nebo zpomaleností chování
- zpomalenou chápavostí
- primitivností a konkrétností úsudků ulpíváním na detailech
- sníženou mechanickou a logickou pamětí
- těkavou pozorností
- nízkou slovní zásobou
- poruchami vizuomotoriky a pohybového koordinace **(5)**

I u lidí s těžkou a hlubokou mentální retardací se projevují individuální rozdíly a charakteristické chování. Vzhledem k výraznému omezení všech jejich schopností a zejména k jejich velmi malé schopnosti komunikovat a vyjádřit vlastní pocity a potřeby je velmi těžké tyto individuální zvláštnosti obvyklými metodami diagnostikovat (12).

Emocionální vývoj

Jednou z nejvýznamnějších oblastí osobnosti, ovlivňujících výrazným způsobem její prožívání a chování, je emocionalita. Ve své většině jsou děti s mentálním postižením emočně nevyspělé a chovají se jako děti nižší věkové úrovně. Reagují proto adekvátně jen na takové přístupy, které tuto skutečnost respektují. Znalost psychických zvláštností mentálně retardovaného dítěte umožňuje jeho rodičům, vychovatelům a učitelům zprostředkovaně působit na jeho emocionální sféru, rozvíjet ji, vyrovnávat a napravit její nedostatky (12).

Emoce mají v životě dětí s mentálním postižením mimořádný význam a patří k nejvýznamnějším motivačním činitelům jejich vývoje. Mají-li tyto děti možnost prožívat pozitivní emoce, v mnohém to zvýší kvalitu jejich života a jejich životní jistoty. Na pozitivní city jsou i děti s těžkým mentálním postižením schopny odpovídat pozitivní reakcí (12).

Převládající a přetrvávající prožitky se u dětí s mentální retardací postupně upevňují a vytvářejí určité rysy jeho povahy: radostnost, veselost přívětivost, lehkomyšlnost, lhostejnost, zlostnost, podrážděnost apod. Důsledné výchovné vedení a zejména kultivace vnějších projevů emocí může v mnohém napomoci integraci dítěte s mentálním postižením do světa nepostižených (12).

Vývoj charakteru

Charakter dítěte je určován výchovou a podmínkami jeho života v konkrétním prostředí. Na utváření charakteru dítěte se do značné míry podílí jeho rodina. V případě nemocného nebo postiženého dítěte je její role v tomto smyslu zvláště obtížná. Rodiče často nedovedou určit správnou míru přísnosti či náročnosti na postižené dítě. Na přísnosti či náročnosti rodičů a na vhodné organizaci života dítěte závisí utváření

základních rysů jeho charakteru: vůle, vytrvalosti, sebeovládání, smyslu pro povinnost apod. (12).

V rodinné výchově dětí s mentálním postižením však často převládají krajní přístupy. Rodiče buďto děti příliš litují, takže se děti ničemu nenaučí a zároveň v nich vytvářejí takové vlastnosti, jako je neodpovědnost, lenivost, nesamostatnost, nebo se k nim naopak chovají příliš přísně, kladou na ně neúměrné požadavky (12).

Jedním z účinných způsobů utváření charakteru dětí s mentální retardací je výchova správných návyků. Obvyklé výchovné metody, které jsou vhodné pro nepostižené děti, bývají u dětí s postižením tím méně účinné, čím je postižení závažnější. Abychom nepostižené dítě odvrátili od nevhodného jednání, stačí k tomu z pravidla vysvětlení, případně několik upozornění či napomenutí. U dítěte s mentální retardací tyto metody samy nestačí, protože pro něj je charakteristická slabá spojovací funkce mozkové kůry a nedostatečné verbální řízení chování (12).

Nechce-li vychovatel, aby si dítě vytvořilo návyk určitého chování, nesmí připustit, aby mu takové chování přinášelo uspokojení (12).

1.3.5 Integrace mentálně postižených

Integrace jako jeden z nejdůležitějších cílů ve výchově a vzdělání osob s postižením, se začala výrazněji uskutečňovat teprve v období liberalizace našeho školství po roce 1989 a výraznější přechod dětí s postižením do základních škol nastává až od roku 1992. Tlak na integraci dětí s postižením do běžných škol přicházel především ze strany jejich rodičů, kteří oprávněně požadují možnost volby jak bude vzděláváno jejich dítě. Před rokem 1989 byl jednoznačný trend zařazování dětí s postižením do široké škály speciálních škol. V zemích Evropské unie se výrazné integrační trendy začaly prosazovat v letech 1975 – 1985. My máme tedy zhruba 10 -15 let zpoždění (5).

Integrační škálu (stupně integrace) zpracovala Světová zdravotnická organizace ve své mezinárodní klasifikaci nemocí a vad. Jedná se o integraci pojímanou jako stupně či meze účasti v sociálně společenských procesech. Tato klasifikace je dělena na 8 stupňů:

1. *sociálně integrovaný* – plně se účastní všech společenských činností.

2. *účasť inhibovaná* (utlumená, zpomalená) – osoby, u nichž existence postižení vyvolává určitou nevýhodu, která může znamenat mírné omezení v plné účasti.
3. *omezená účast* – osoby se nezúčastní obvyklých společenských činností plně, jejich postižení negativně ovlivňuje např. manželství.
4. *zmenšená účast* – v důsledku postižení nejsou osoby schopné navázat náhodné kontakty a jejich účast ve společenském životě je omezena na přirozené komunitární vztahy – v rodině, na pracovišti.
5. *ochuzené vztahy* – zde je kladen důraz na omezení ve fyzickém, sociálním či psychickém vývoji bez tendence k zlepšení.
6. *redukované vztahy* – v důsledku postižení jsou jedinci schopni udržovat vztahy pouze k vybrané a omezené skupině či jednotlivci.
7. *narušené vztahy* – jde o jedince, kteří nejsou schopni udržovat trvalejší vztahy s ostatními lidmi, změny chování působí negativně i v prostředí přirozené skupiny (rodiny...).
8. *společensky izolované* – jde o osoby, jejichž schopnost míry integrace je nezjistitelná právě pro jejich izolovanost. Jde o specifické případy úplné segregace (5).

2 Cíle práce a hypotézy

2.1 Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zjistit, zda jsou rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku dostatečně informováni o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou. Dále se v této práci zaměřím na počet dětí, které se věnují organizovaným volnočasovým aktivitám a na to, ve kterých organizacích tyto aktivity vykonávají.

2.2 Hypotézy

Hypotéza 1: Rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku jsou dostatečně informováni o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou dětí.

Hypotéza 2: Děti základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku navštěvují v nadpoloviční většině zájmové kroužky pořádané školou.

V souvislosti s hypotézou 2 jsem stanovil podhypotézu: Rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku nejsou ochotni přispívat svým dětem na zájmové kroužky v potřebné finanční výši.

3 Metodika

3.1 Použité metody

V rámci kvantitativního výzkumu jsem použil tři druhy dotazníků. První dotazník byl určen pro rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních, druhý dotazník byl určen pro zaměstnance základních škol praktických a základních škol speciálních a třetí pro zaměstnance organizací zabývajících se volnočasovou aktivitou. Všechny dotazníky byly rozdány ve městě Písek, Strakonice a Milevsko.

Specifickou skupinou, která byla zkoumána, byly děti základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku.

3.2 Charakteristika zkoumaného souboru

Data a potřebné informace ke splnění cíle byly získány v průběhu března a června r. 2008 v základních školách praktických a základních školách speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku, dále pak v Domě dětí a mládeže Písek, v Domě dětí a mládeže Strakonice a Domě dětí a mládeže Milevsko.

K získání dat a informací byly použity následující níže uvedené metody.

Kvantitativní dotazník pro rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku. Dotazník obsahoval celkem 15 otázek, z nichž první část obsahovala otázky týkající se rodiny a druhá část otázky týkající se volného času dětí a informovanosti o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou. Dotazník obsahoval otázky uzavřené. Výzkumu se zúčastnilo 68 ochotných rodičů dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku, což činí 46% z celkového počtu 125 oslovených rodičů. Odpověděli na otázky týkající se volného času dětí základních škol praktických a základních škol speciálních.

Pro doplnění a potvrzení dat a informací z prvního dotazníku byl použit druhý dotazník určený základním školám praktickým a základním školám speciálním v Písku,

Strakonících a Milevsku. Kontakt probíhal osobně. Tento dotazník obsahoval celkem 11 otázek, z nichž první část obsahovala otázky týkající se organizací nabízejících volnočasovou aktivitu dětí a druhá část otázky týkající se zájmových kroužků, které nabízí sama škola.

Do výzkumu jsem zahrnul také Dům dětí a mládeže Písek, Dům dětí a mládeže Strakonice a Dům dětí a mládeže Milevsko. V těchto organizacích jsem použil dotazník, který obsahoval 13 otázek. Tyto otázky byly jak uzavřené, tak i polouzavřené, z nichž první část obsahovala otázky týkající se nabídky zájmových kroužků a jejich vhodnosti pro děti základních škol praktických a základních škol speciálních, druhá část otázky týkající se způsobu informování rodičů těchto dětí a třetí část se týkala financování kroužků a speciálních podmínek pro děti ze základních škol praktických a základních škol speciálních.

4 Výsledky

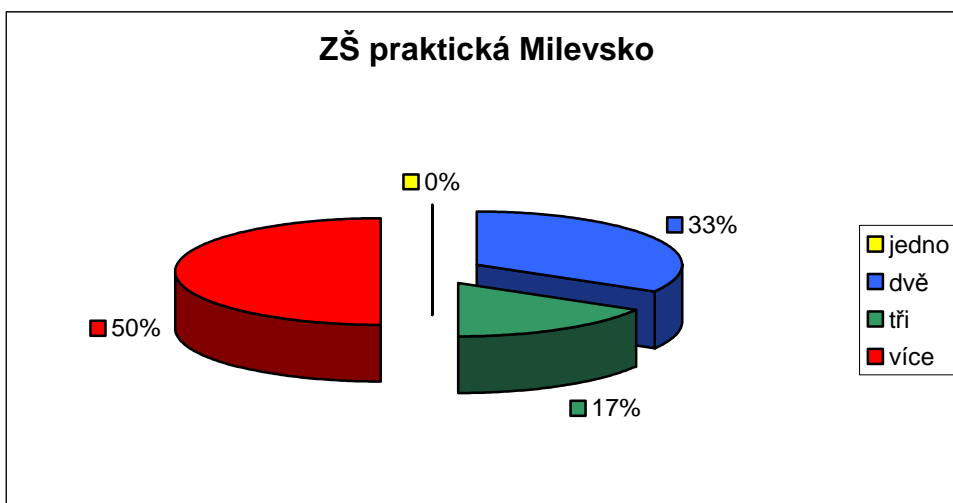
4.1. Výsledky dotazníku pro rodiče dětí základních škol praktických

Tento dotazník obsahoval celkem 15 otázek, na které odpovědělo 15 rodičů ze ZŠ praktické v Písku tj. 60%, 11 rodičů ze ZŠ praktické ve Strakonících tj. 44% a 6 rodičů ze ZŠ praktické v Milevsku tj. 46%. Tyto otázky byly koncipovány do dvou částí. První část kvantitativního dotazníku obsahovala otázky týkající se rodiny a druhá část otázky týkající se volného času dětí a informovanosti o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou.

Kolik máte dětí?

Graf 1 (k otázce 1)

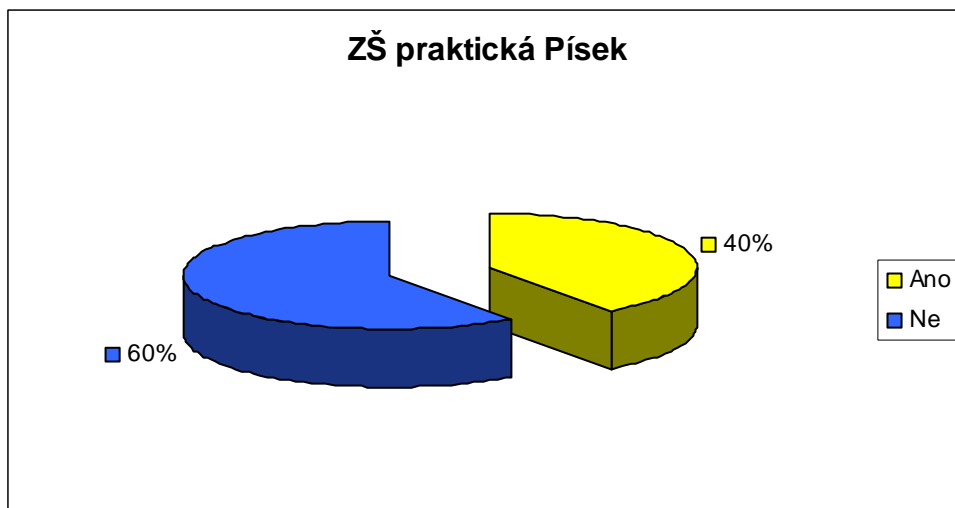

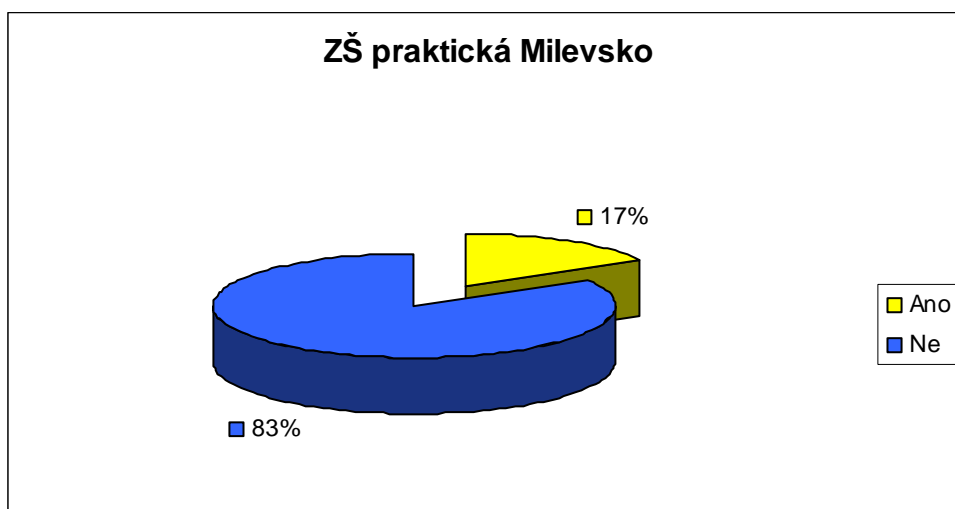
Zdroj: vlastní výzkum

Žádný z oslovených rodičů dětí ZŠ praktických v Písku, Strakonících a Milevsku nemá jen jedno dítě. Dvě děti má v Písku 27%, ve Strakonících 36% a v Milevsku 33% z oslovených rodičů. V Písku má nejvíce rodičů tři děti a to ve 40% případů. Tři děti má ve Strakonících 9% a v Milevsku 17% rodičů. Více jak tři děti má v Písku 33%, ve Strakonících 55% a v Milevsku 50% z oslovených rodičů.

Jste samoživitel(ka)?

Graf 2 (k otázce 2)

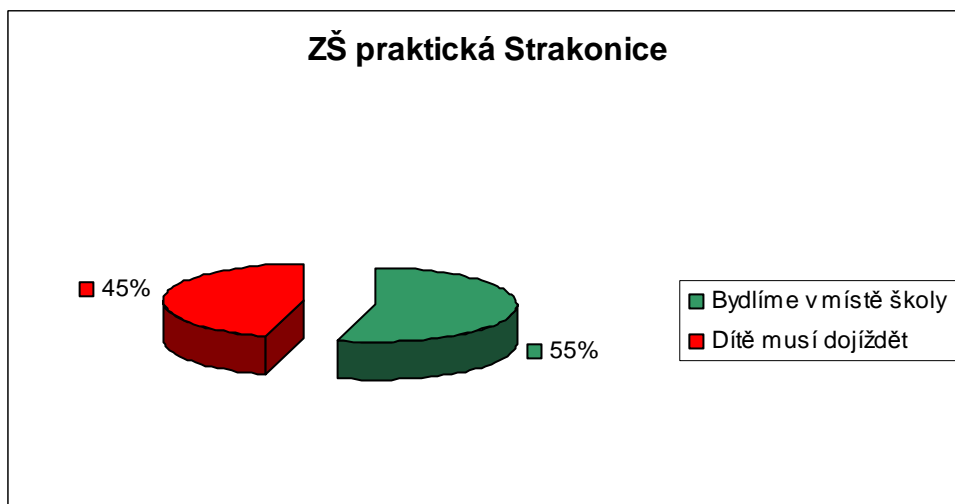

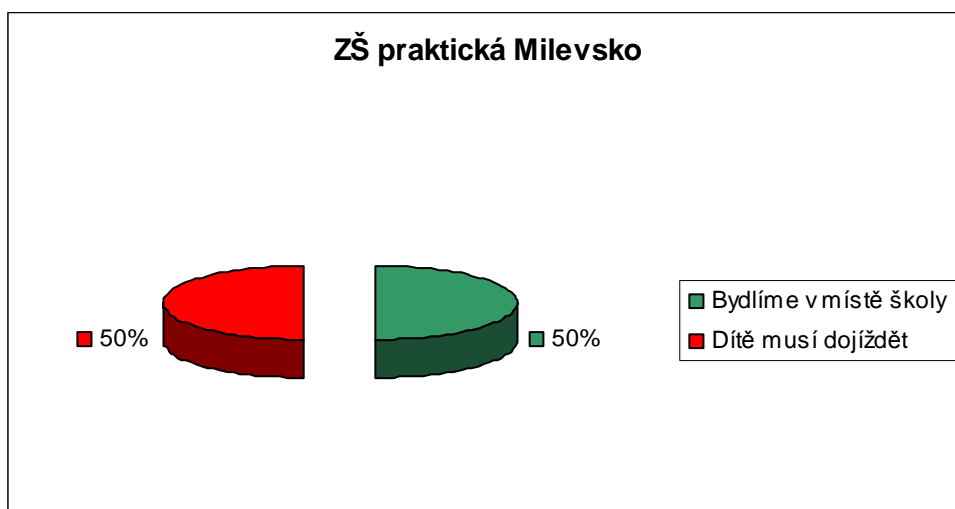
Zdroj: vlastní výzkum

V otázce číslo 2 se oslovení rodiče dětí ZŠ praktické v Písku značně liší od oslovených rodičů dětí ZŠ praktické ve Strakonících a Milevsku, jelikož jsou ve 40% samoživitelé oproti tomu zastoupení rodičů samoživitelů je v Milevsku 17% a ve Strakonících pouhých 9%.

Bydlíte v místě školy, nebo musí Vaše dítě do školy dojíždět?

Graf 3 (k otázce 3)

Zdroj: vlastní výzkum

80% dětí ZŠ praktické v Písku bydlí v místě školy. Ve Strakonících bydlí v místě školy 55% a v Milevsku 50% dětí ZŠ praktické.

Jste v současné době zaměstnaný(á)?

Graf 4 (k otázce 4)

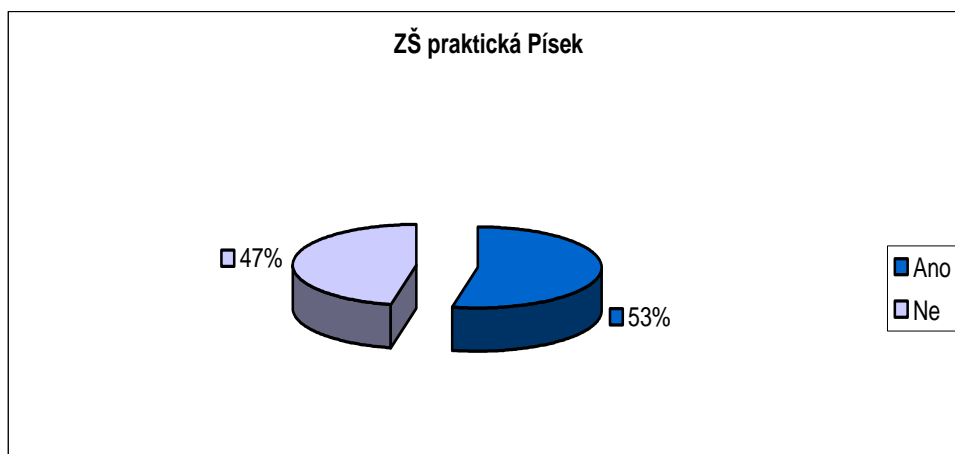

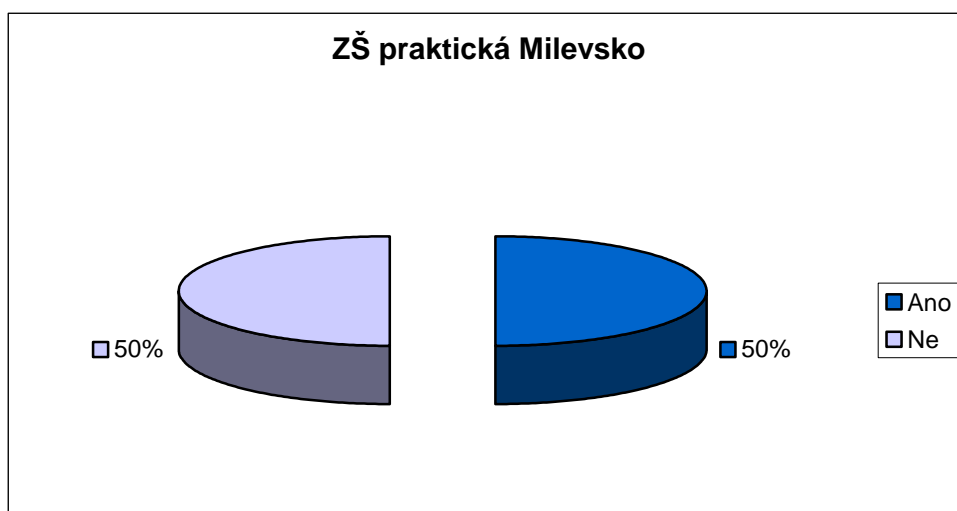
Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, zda jsou v současné době zaměstnání, odpovědělo kladně 53% rodičů dětí ZŠ praktické v Písku, ve Strakonících 55% a v Milevsku 33% dotazovaných rodičů.

Navštěvoval(a) jste jako dítě nějaké zájmové kroužky?

Graf 5 (k otázce 5)

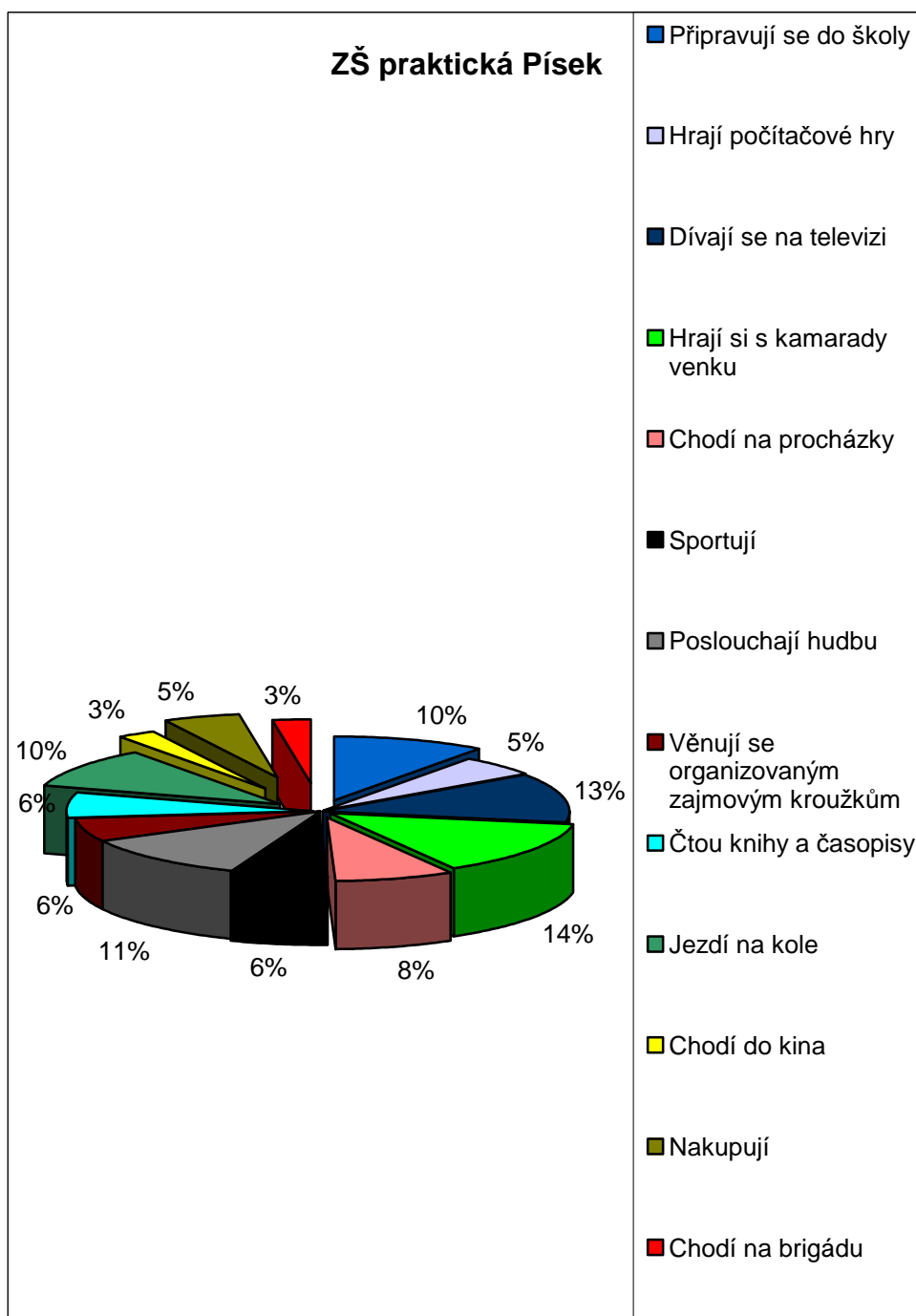

Zdroj: vlastní výzkum

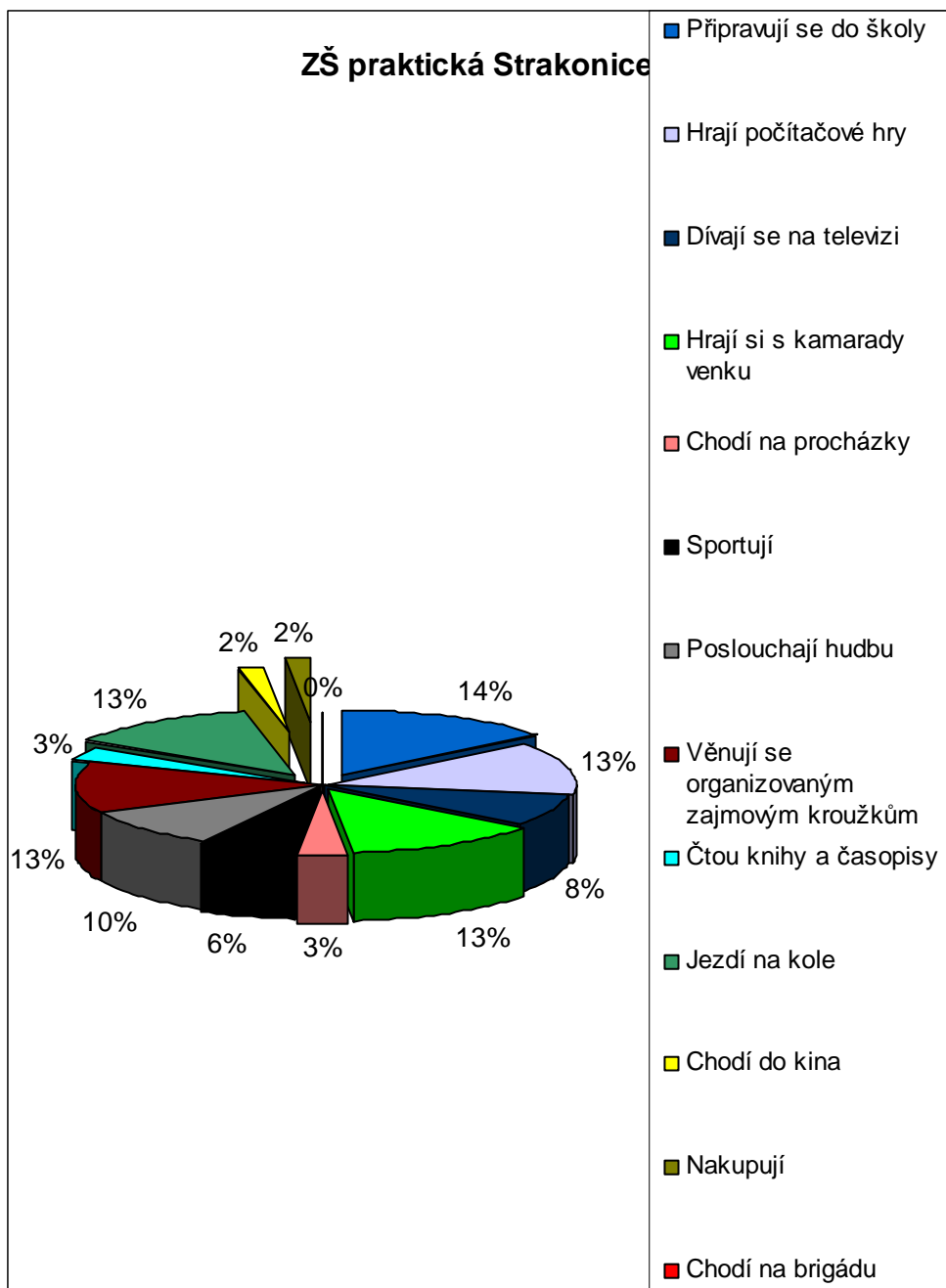
53% dotazovaných rodičů dětí ZŠ praktické v Písku navštěvovalo nějaký zájmový kroužek, ve Strakonících 55% a v Milevsku 50% dotazovaných rodičů dětí ZŠ praktické navštěvovalo nějaký zájmový kroužek.

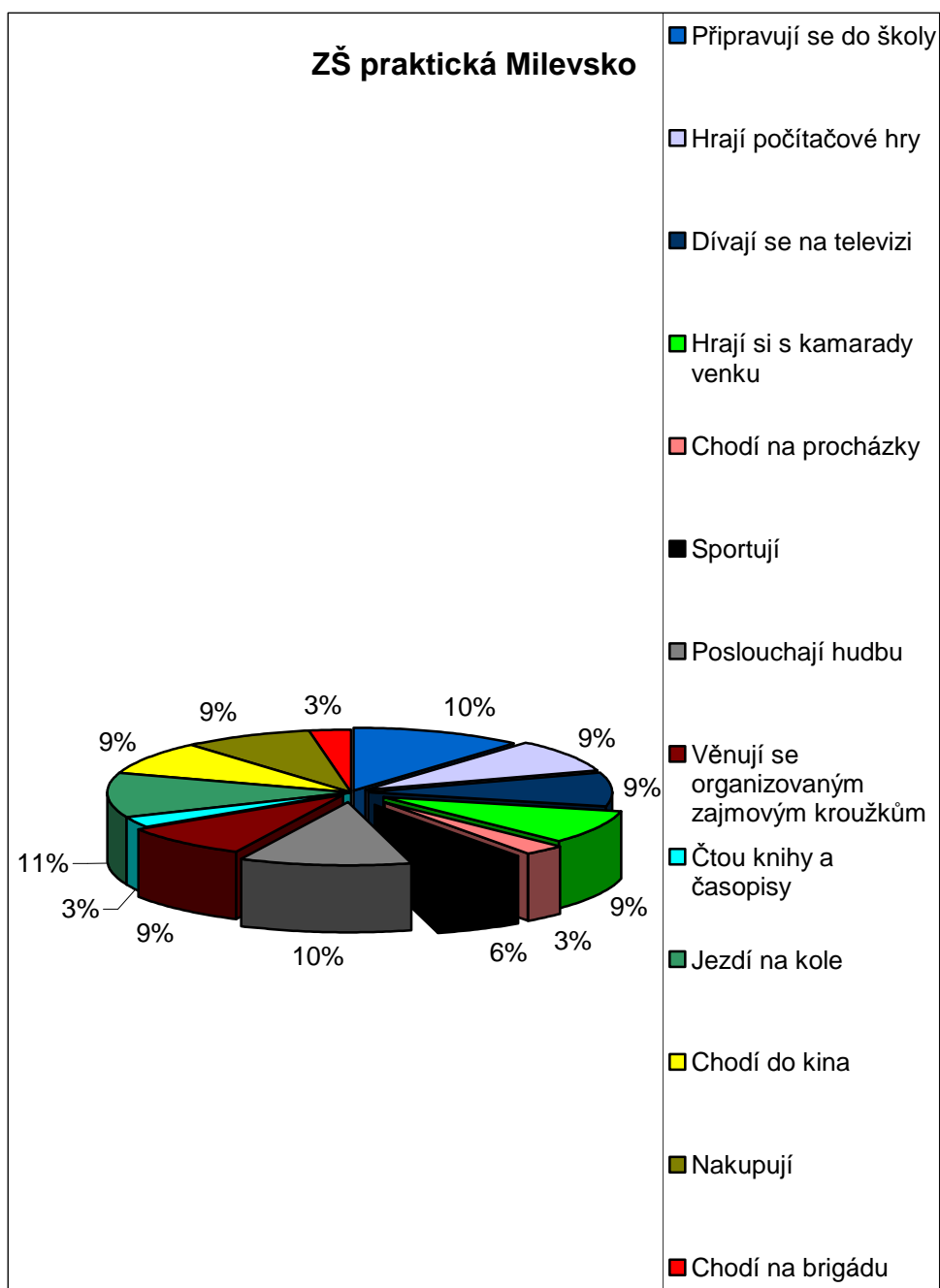
Co dělají vaše děti ve volném čase?

Graf 6 (k otázce 6)

ZŠ praktická Strakonice

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, co dělají Vaše děti ve volném čase, odpověděli rodiče dětí ZŠ praktické takto: 10% se připravuje do školy, 5% hraje počítačové hry, 13% se dívá na televizi, 14% si hraje s kamarády venku, 8% chodí na procházky, 6% sportuje, 11% poslouchá

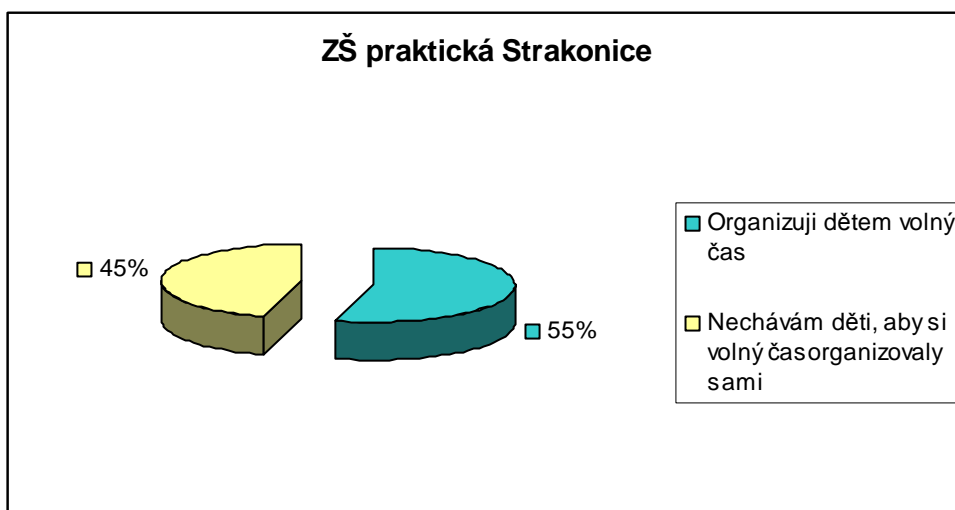
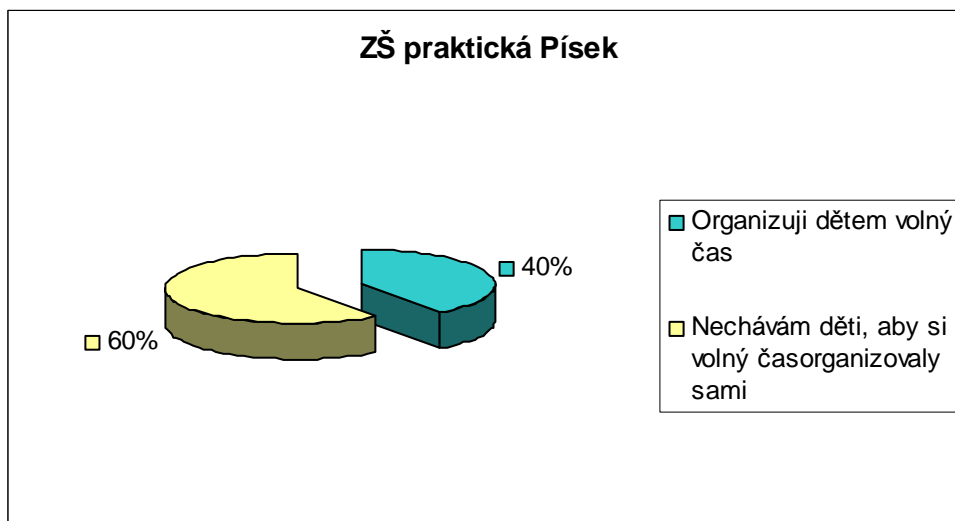
hudbu, 6% se věnuje organizovaným zájmovým kroužkům, 6% čte knihy a časopisy, 10% jezdí na kole, 3% chodí do kina, 5% nakupuje a 3% chodí na brigádu.

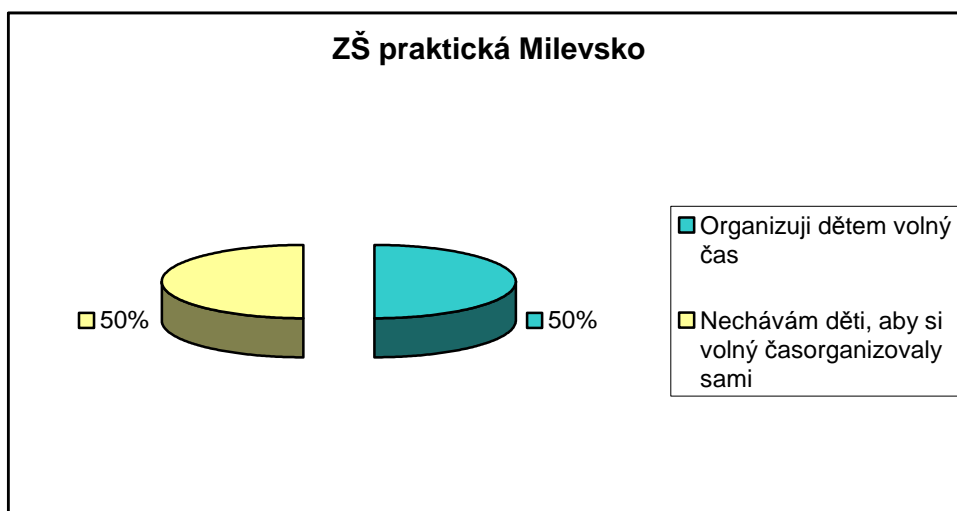
Ve Strakonících odpovídali rodiče takto: 14% se připravuje do školy, 13% hraje počítačové hry, 8% se dívá na televizi, 13% si hraje s kamarády venku, 3% chodí na procházky, 6% sportuje, 10% poslouchá hudbu, 13% se věnuje organizovaným zájmovým kroužkům, 3% čte knihy a časopisy, 13% jezdí na kole, 2% chodí do kina, 2% nakupuje a žádné dítě nechodí na brigádu.

A v Milevsku odpověděli rodiče takto: 10% se připravuje do školy, 9% hraje počítačové hry, 9% se dívá na televizi, 9% si hraje s kamarády venku, 3% chodí na procházky, 6% sportuje, 10% poslouchá hudbu, 19% se věnuje organizovaným zájmovým kroužkům, 3% čte knihy a časopisy, 11% jezdí na kole, 9% chodí do kina, 9% nakupuje a 3% chodí na brigádu.

Jak se podílíte na volném čase svých dětí?

Graf 7 (k otázce 7)

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, zda se rodiče podílejí na organizaci volného času svých dětí, odpovědělo kladně 40% oslovených rodičů dětí ze ZŠ praktické v Písku, 55% strakonických a 50% milevských rodičů dětí ZŠ praktické.

Znáte nějaké organizace zabývající se volnočasovou aktivitou dětí, která působí ve Vašem městě?

Graf 8 (k otázce 8)

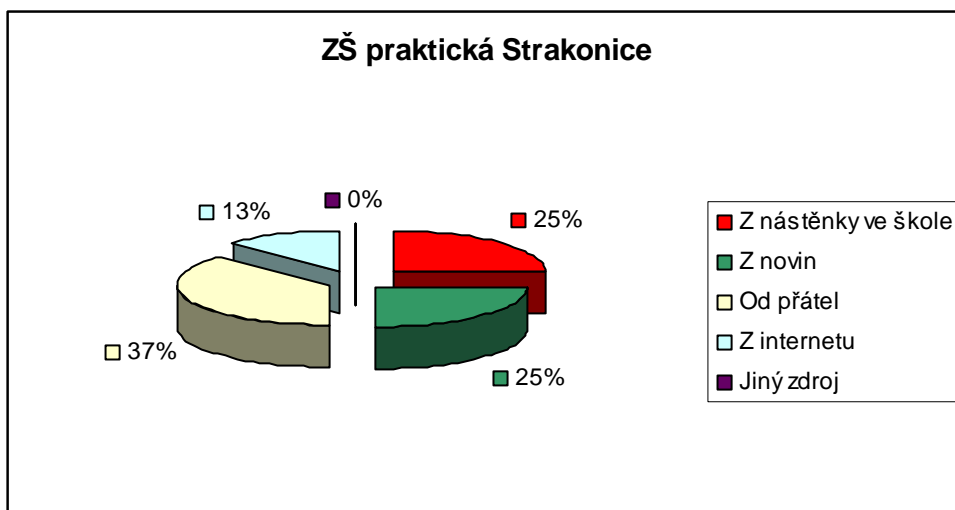
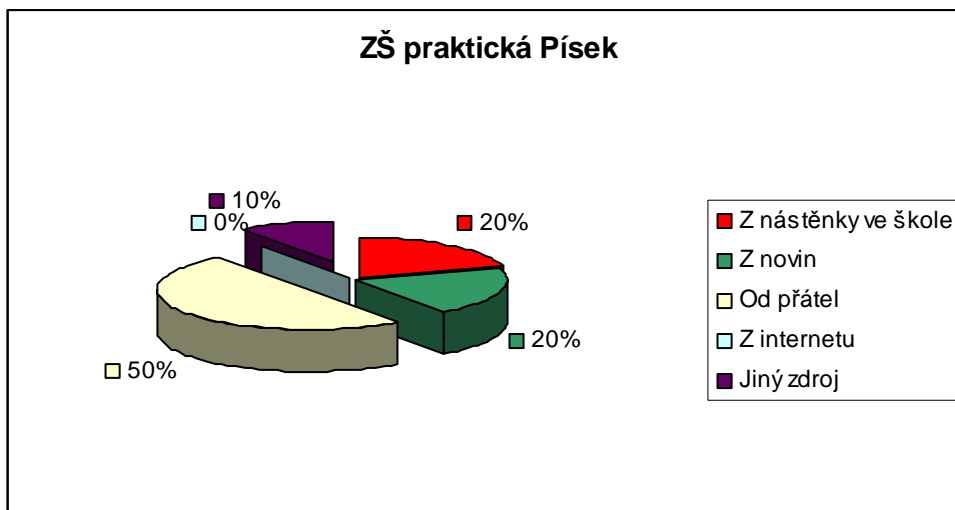

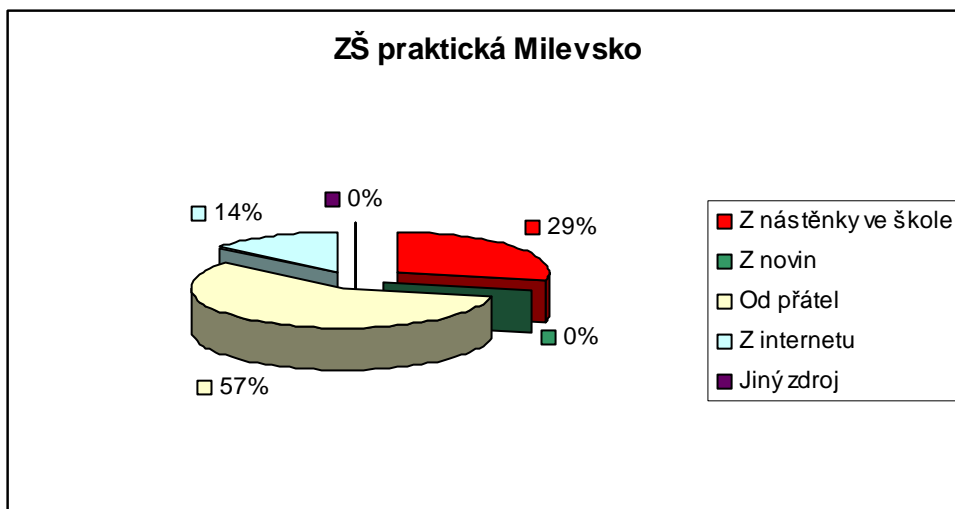
Zdroj: vlastní výzkum

47% oslovených rodičů dětí ZŠ praktické zná nějaké organizace zabývající se volnočasovou aktivitou dětí působících v Písku, ve Strakonících odpovědělo kladně na stejnou otázku 45% a v Milevsku dokonce 83% oslovených rodičů.

Pokud jste na otázku č. 8 odpověděli ano, zaškrtněte odkud je znáte.

Graf 9 (k otázce 9)

Zdroj: vlastní výzkum

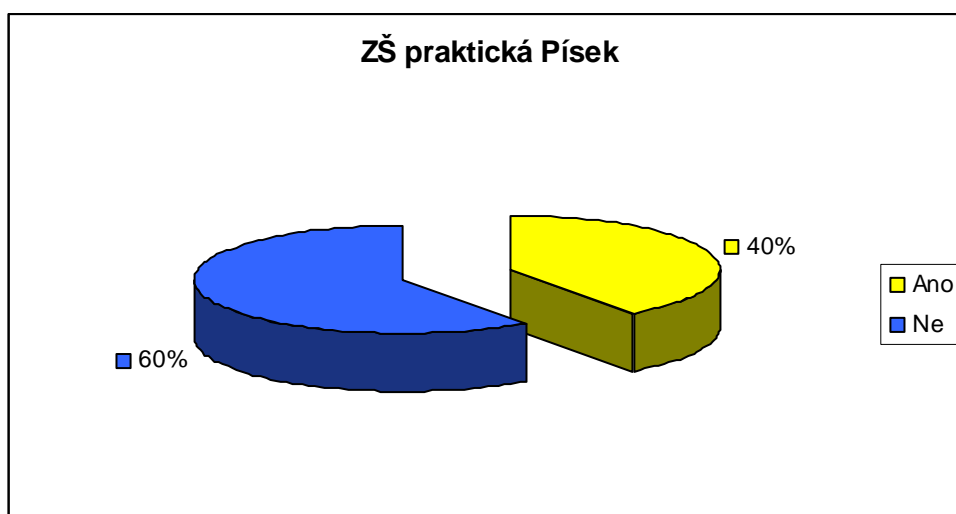
Rodiče dětí ze ZŠ praktické v Písku, kteří odpověděli kladně na otázku číslo 8, znají organizace zabývající se volnočasovou aktivitou z nástěnky ve škole ve 20%, ve 20% z novin, 50% od přátel, z internetu ani jeden z dotazovaných a z jiného zdroje 10%.

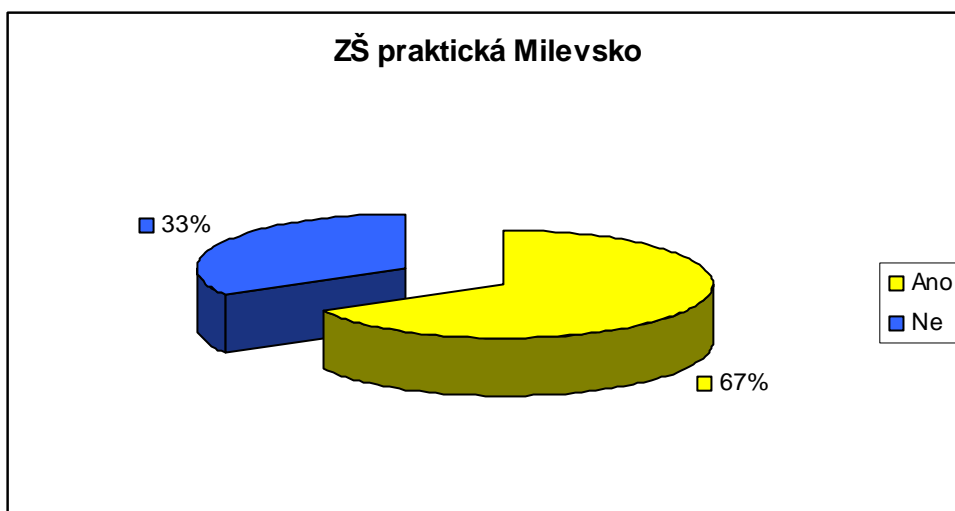
Ve Strakonících zná tyto organizace 25% z nástěnky ve škole, 25% z novin, 37% od přátel, 13% z internetu a z jiného zdroje žádný z rodičů dětí ZŠ praktické ve Strakonících.

V Milevsku zná tyto organizace 29% z nástěnky ve škole, z novin nikdo z oslovených, 57% od přátel, 14% z internetu a z jiného zdroje žádný z rodičů dětí ZŠ praktické v Milevsku.

Víte kolik se za tyto kroužky platí?

Graf 10 (k otázce 10)

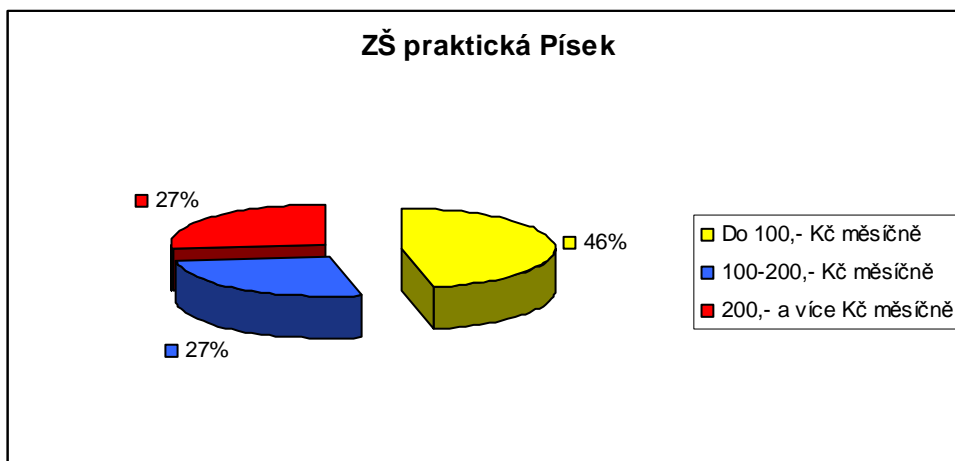

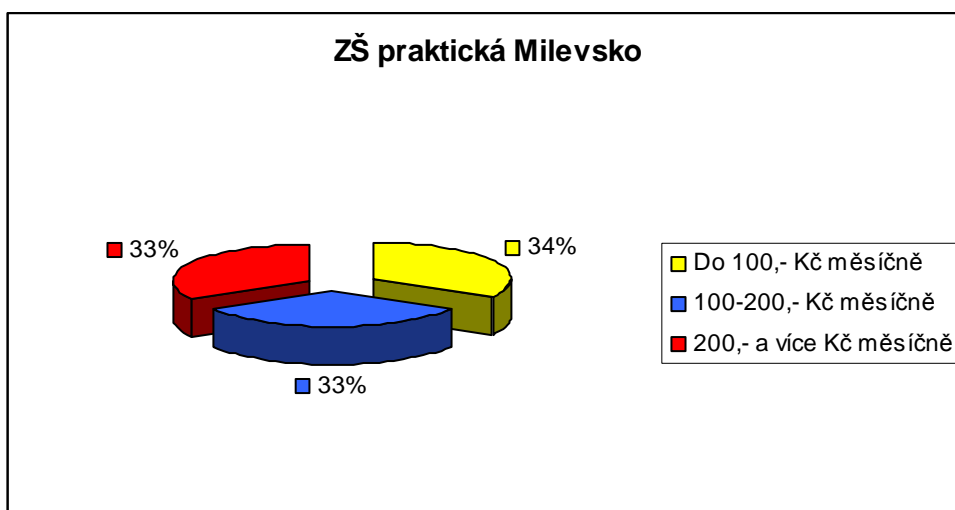
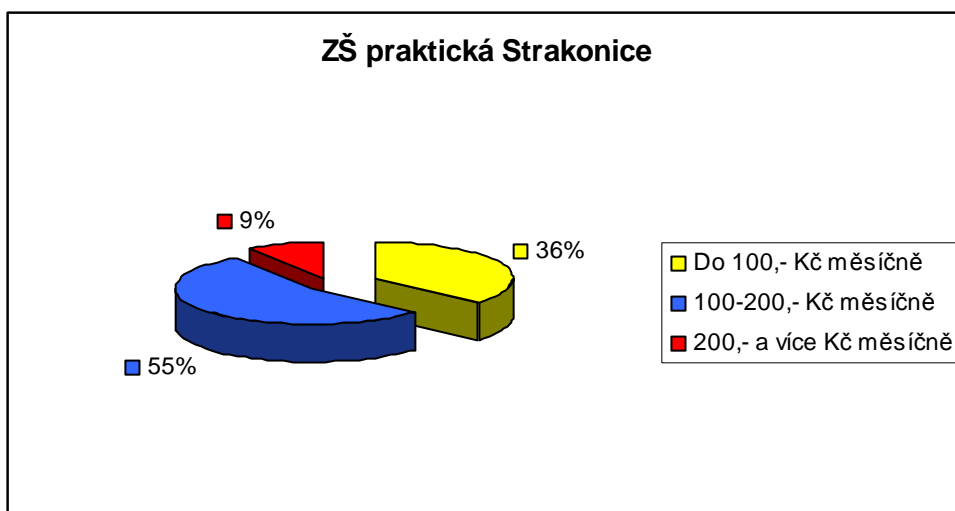
Zdroj: vlastní výzkum

Z oslovených rodičů dětí ZŠ praktické v Písku odpovědělo 40% kladně na otázku, zda ví, kolik se za tyto kroužky platí. Ve Strakonících odpovědělo kladně na stejnou otázku 36% a v Milevsku 67% rodičů ZŠ praktické.

Kolik jste ochoten(a) za tyto kroužky zaplatit?

Graf 11 (k otázce 11)

Zdroj: vlastní výzkum

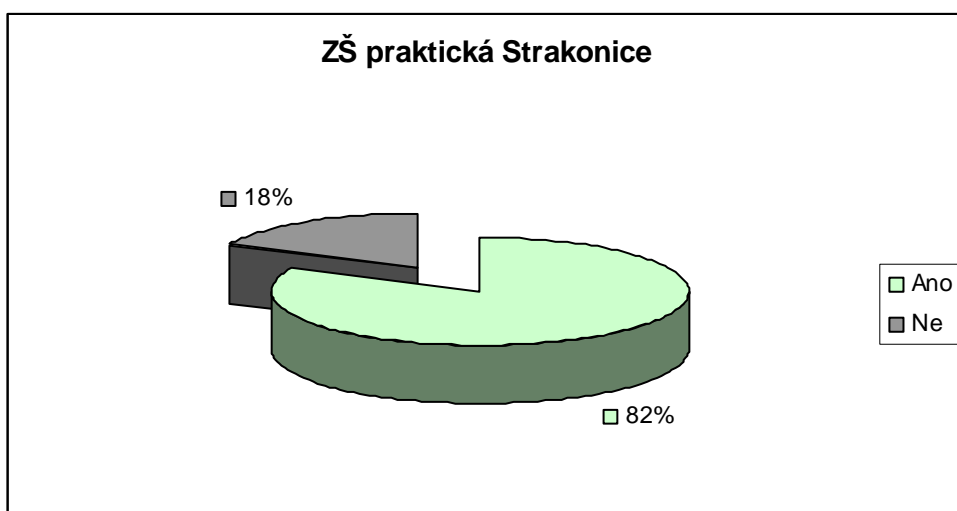
46% rodičů dětí ZŠ praktické v Písku je ochotno zaplatit za volnočasové aktivity do 100,- Kč měsíčně, 27% 100-200,- Kč měsíčně a 27% 200,- a více Kč měsíčně.

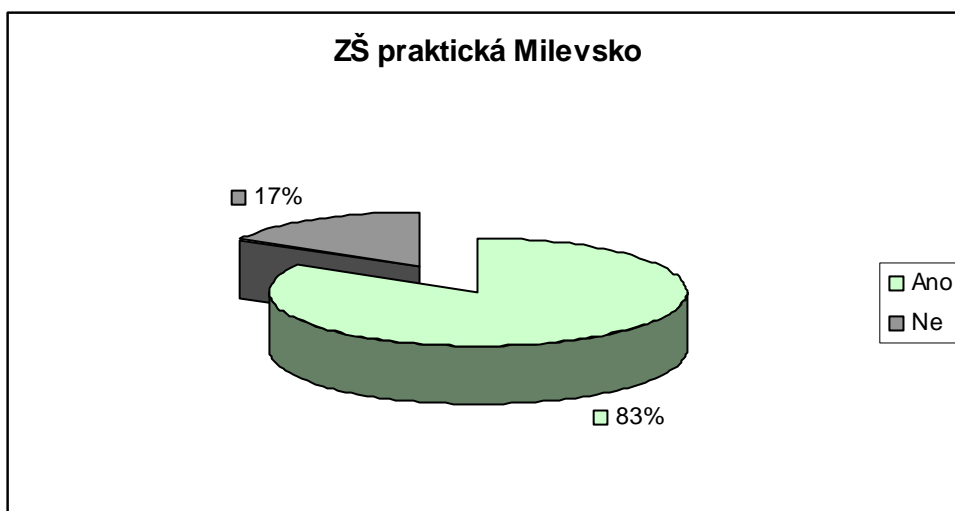
Ve Strakonících je ochotno za volnočasové aktivity zaplatit do 100,- Kč měsíčně 36%, 100-200,- Kč měsíčně 55% a 200,- a více Kč měsíčně 9% z oslovených rodičů.

V Milevsku je ochotno za volnočasové aktivity zaplatit do 100,- Kč měsíčně 34%, 100-200,- Kč měsíčně 33% a 200,- a více Kč měsíčně 33% z oslovených rodičů.

Myslíte si, že je pro vývoj dítěte důležité navštěvovat zájmové kroužky?

Graf 12 (k otázce 12)

Zdroj: vlastní výzkum

87% rodičů dětí základních škol praktických si myslí, že je pro vývoj dítěte důležité navštěvovat zájmové kroužky.

Ve Strakonících si myslí 82% rodičů dětí ZŠ praktické, že je pro dítě důležité navštěvovat zájmové kroužky a 83% rodičů dětí ZŠ praktické v Milevsku si také myslí, že pro vývoj dítěte je důležité navštěvovat zájmové kroužky.

Navštěvuje Vaše dítě nějaké zájmové kroužky?

Graf 13 (k otázce 13)

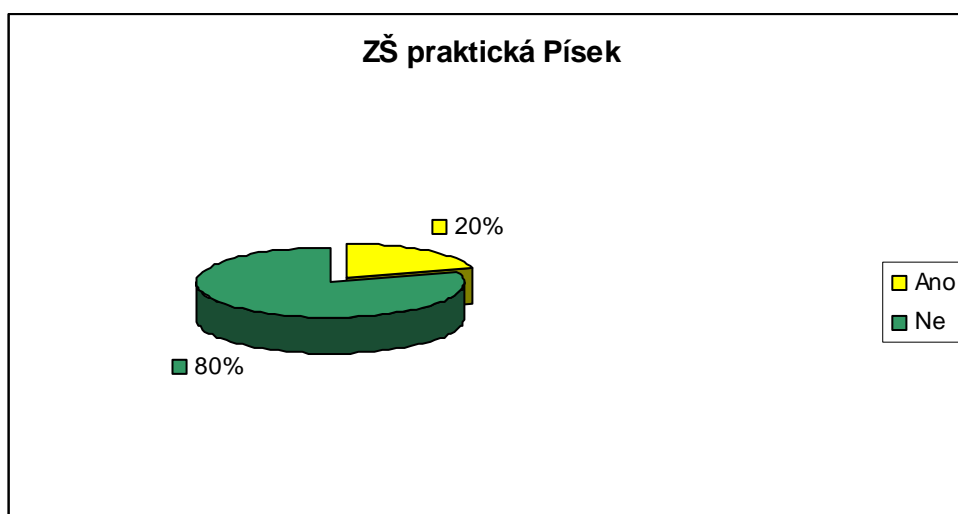

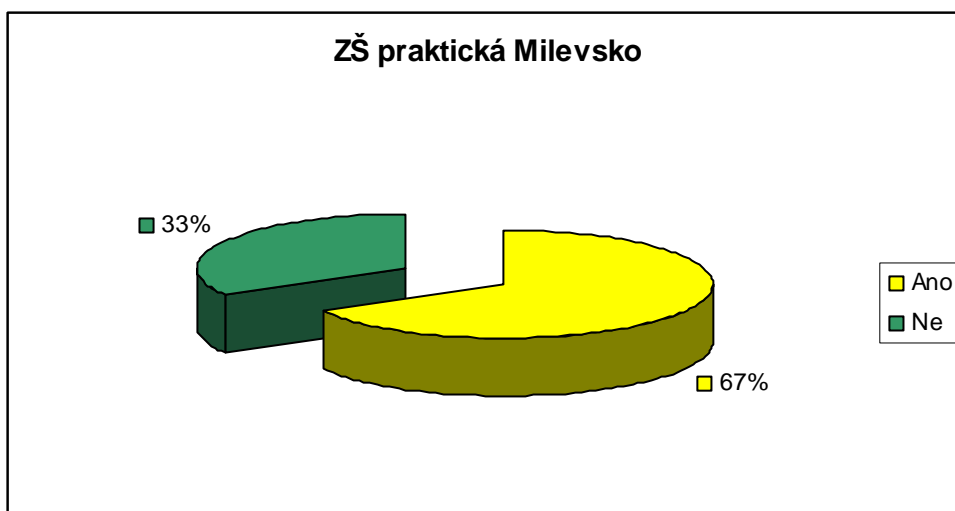
Zdroj: vlastní výzkum

33% dětí ZŠ praktické v Písku navštěvuje zájmové kroužky, ve Strakonících 64% a v Milevsku 50% dětí ZŠ praktické navštěvuje zájmové kroužky.

Pokud ano, musíte za tento kroužek platit?

Graf 14 (k otázce 14)

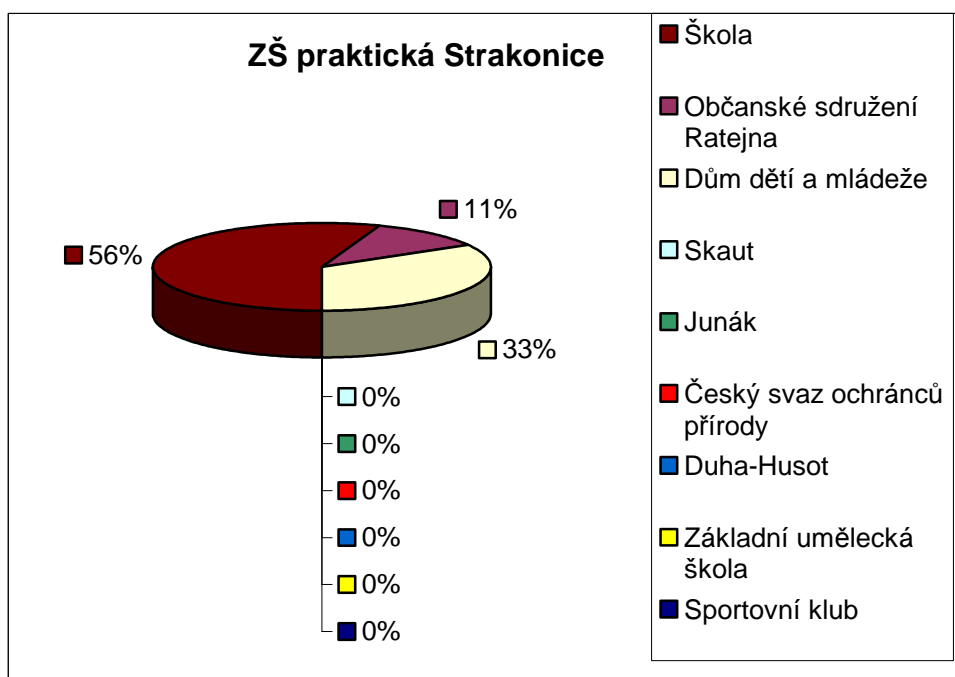
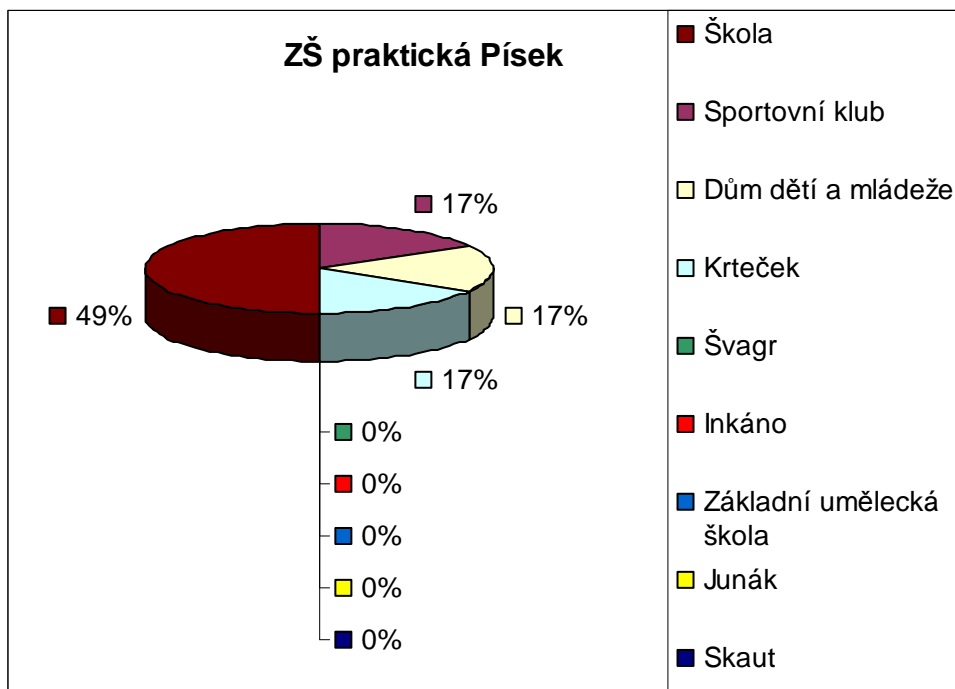

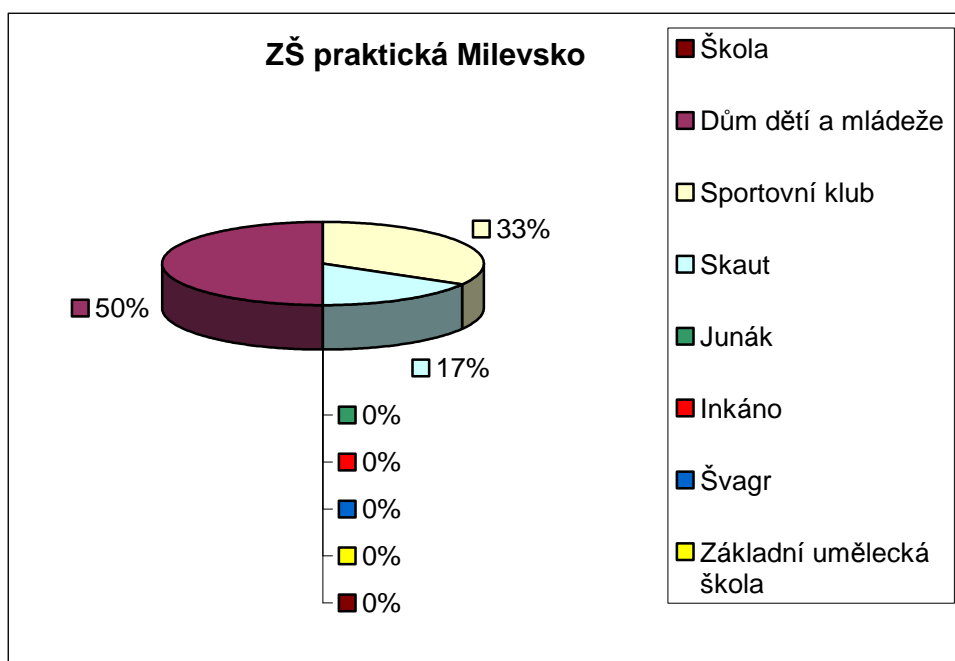
Zdroj: vlastní výzkum

20% rodičů dětí ZŠ praktické v Písku, které navštěvují zájmové kroužky, musí za tyto aktivity platit. Ve Strakonících odpovědělo na stejnou otázku 43% rodičů dětí ZŠ praktické ano a v Milevsku dokonce 67% rodičů dětí ZŠ praktické.

Kdo organizuje tento kroužek?

Graf 15 (k otázce 15)

Zdroj: vlastní výzkum

Zájmové kroužky, které navštěvují děti ZŠ praktické v Písku organizuje ve 33% škola, ve 33% sportovní klub, v 17% dům dětí a mládeže, v 17% Inkáno a zbylé organizace (Švagr, Krteček, základní umělecká škola, junák, skaut) nenavštěvuje žádné z dětí.

Zájmové kroužky, které navštěvují děti ZŠ praktické ve Strakonících organizuje v 56% škola, v 11% Občanské sdružení Ratejna, v 33% dům dětí a mládeže a zbylé organizace (Skaut, Junák, Český svaz ochránců přírody, Duha-Husot, základní umělecká škola, sportovní klub) nenavštěvuje žádné z dětí.

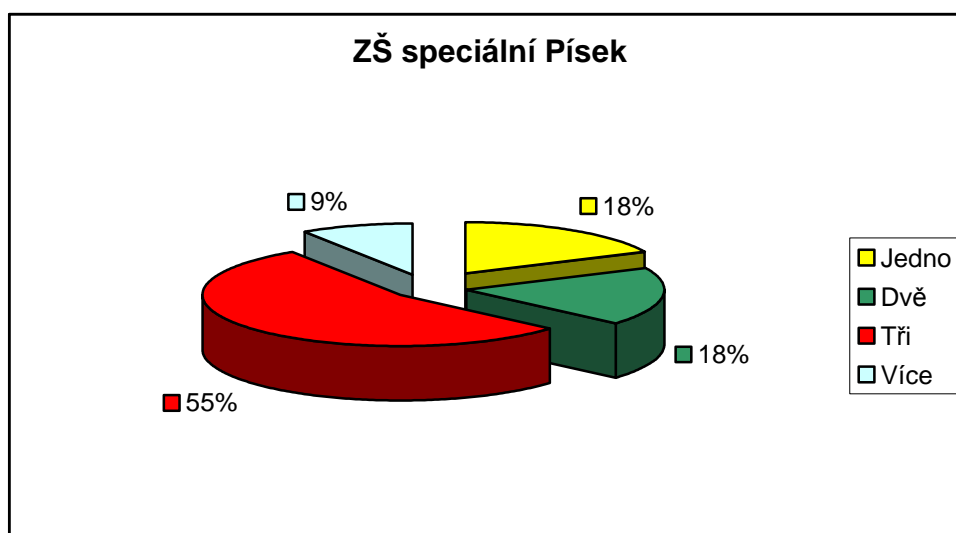
Zájmové kroužky, které navštěvují děti ZŠ praktické v Milevsku organizuje v 50% dům dětí a mládeže, ve 33% sportovní klub, v 17% skaut, a zbylé organizace (škola, junák, Inkáno, Švagr, základní umělecká škola) nenavštěvuje žádné z dětí.

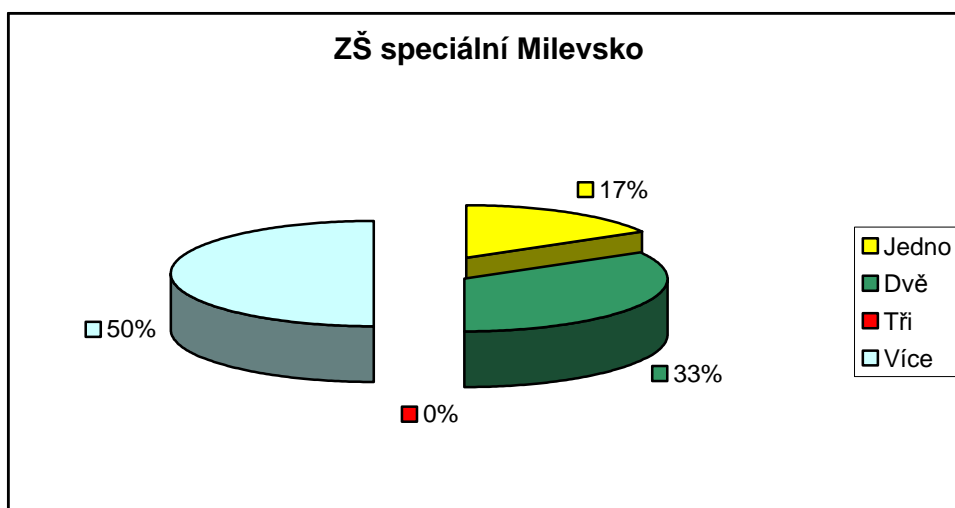
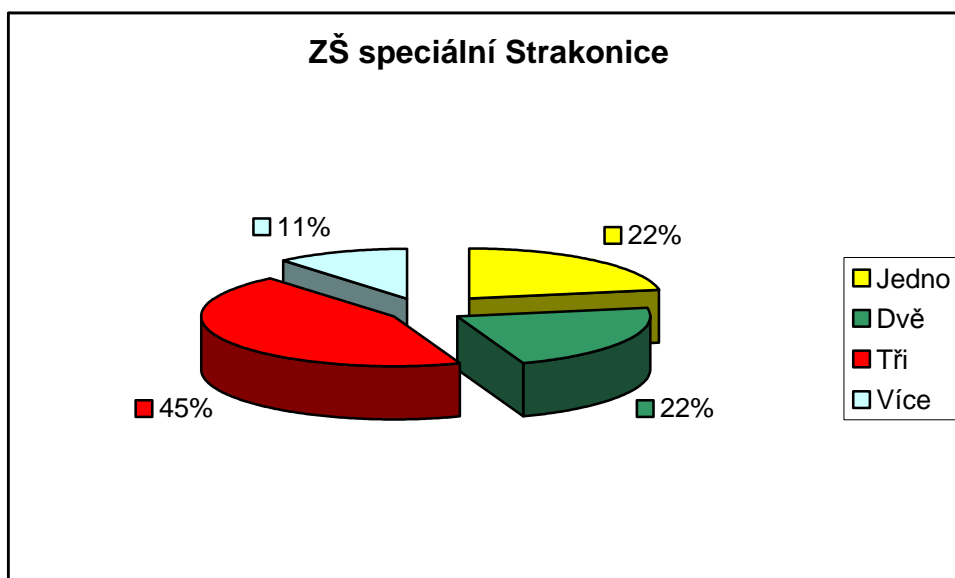
4.2 Výsledky dotazníku pro rodiče dětí základních škol speciálních

Tento dotazník obsahoval celkem 15 otázek, na které odpovědělo 11 rodičů ze ZŠ speciální v Písku tj. 40%, 9 rodičů ze ZŠ speciální ve Strakonících tj. 36% a 6 rodičů ze ZŠ speciální v Milevsku tj. 46%. Tyto otázky byly koncipovány do dvou částí. První část kvantitativního dotazníku obsahovala otázky týkající se rodiny a druhá část otázky týkající se volného času dětí a informovanosti o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou.

Kolik máte dětí?

Graf 16 (k otázce 1)

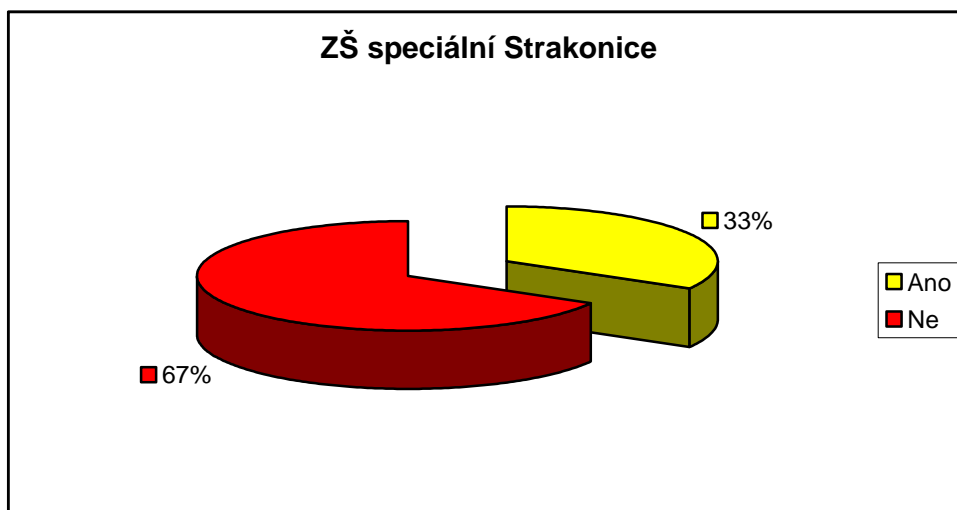
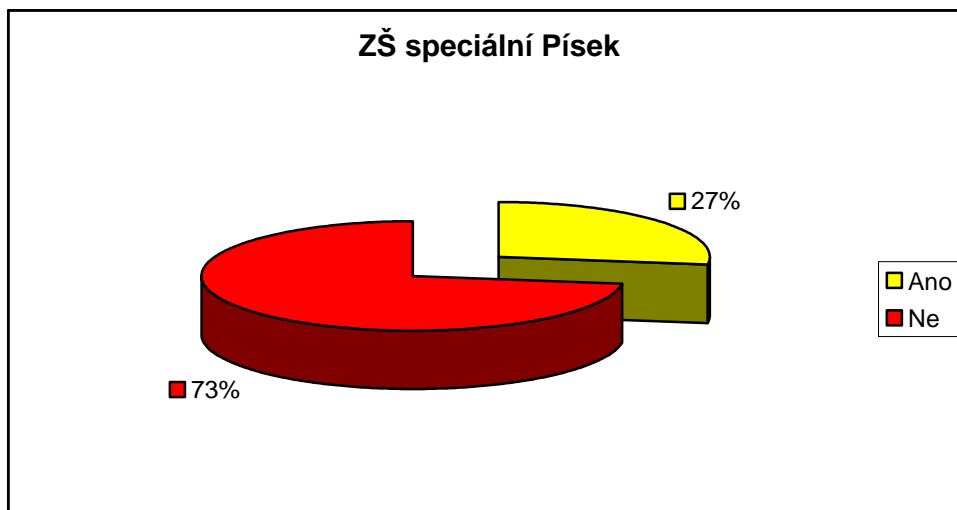

Zdroj: vlastní výzkum

18% z oslovených rodičů dětí ZŠ speciální v Písku má jedno dítě, ve Strakonících má jen jedno dítě 22% a v Milevsku 17%. Dvě děti má v Písku 18%, ve Strakonících 22% a v Milevsku 33% z oslovených rodičů. V Písku má nejvíce rodičů tři děti a to ve 55% případů. Tři děti má ve Strakonících 45% a v Milevsku žádný z rodičů dětí ZŠ speciální. Více jak tři děti má v Písku 9%, ve Strakonících 11% a v Milevsku 50% z oslovených rodičů.

Jste samoživitel(ka)?

Graf 17 (k otázce 2)

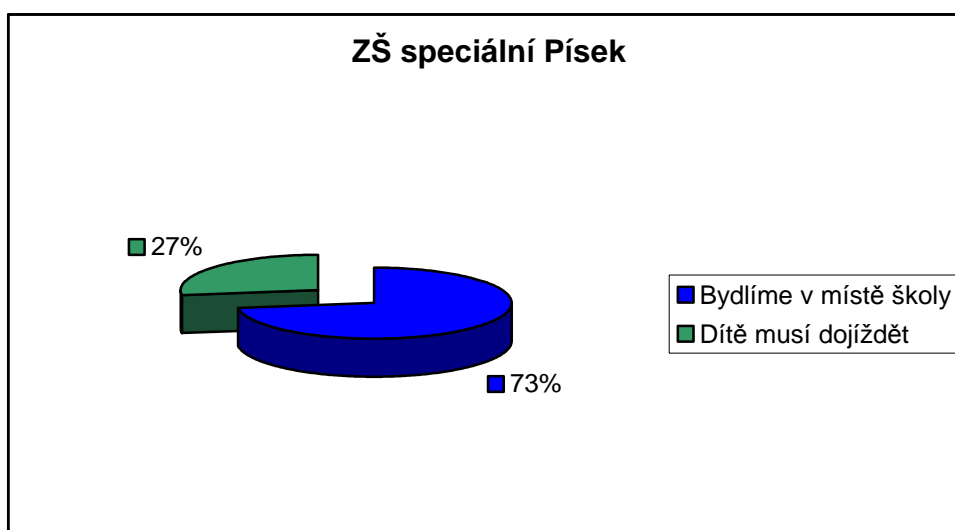

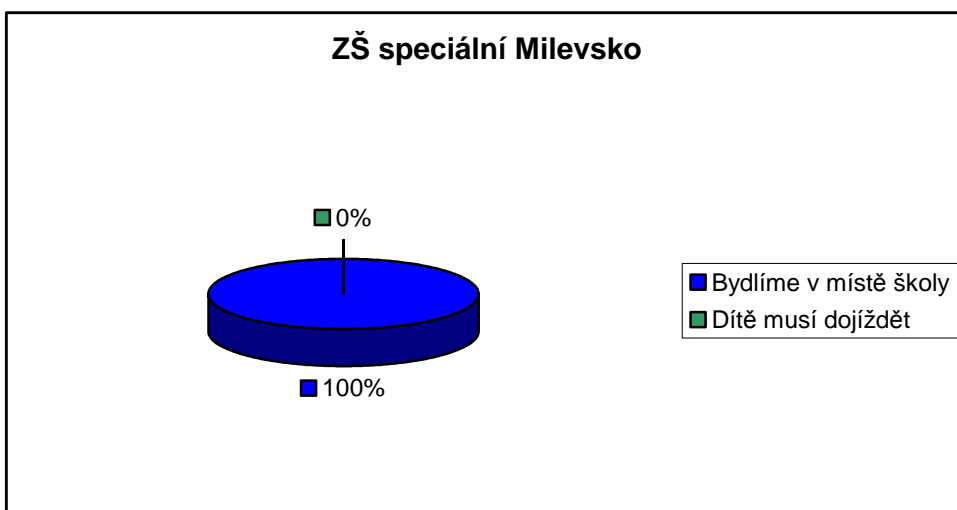
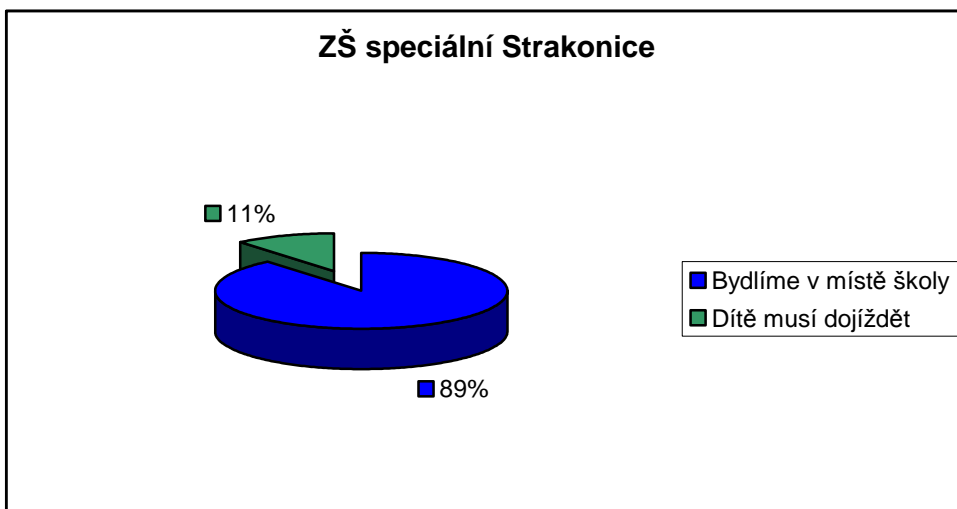
Zdroj: vlastní výzkum

V otázce číslo 2 odpověděli rodiče dětí ZŠ speciální v Písku ve 27%, že jsou samoživitelé, ve Strakonících jsou rodiče samoživitelé zastoupeni ve 33% a v Milevsku v 50%.

Bydlíte v místě školy, nebo musí Vaše dítě do školy dojíždět?

Graf 18 (k otázce 3)

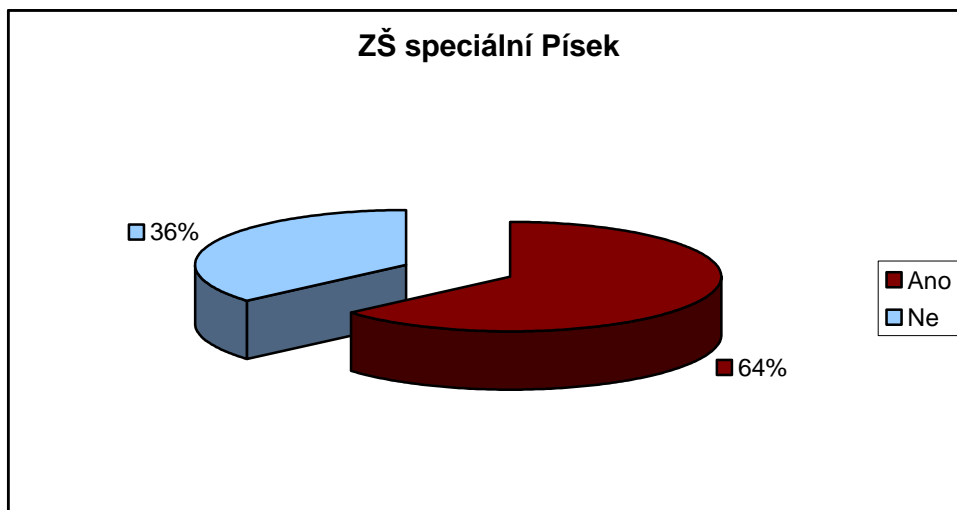

Zdroj: vlastní výzkum

73% dětí ZŠ speciální v Písku bydlí v místě školy. Ve Strakonících bydlí v místě školy 89% a v Milevsku 100% dětí ZŠ speciální.

Jste v současné době zaměstnaný(á)?

Graf 19 (k otázce 4)

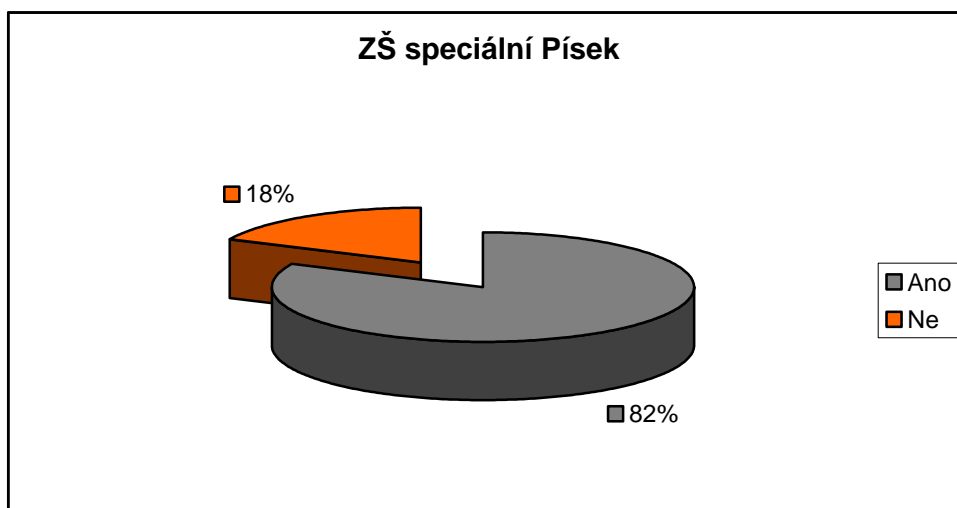

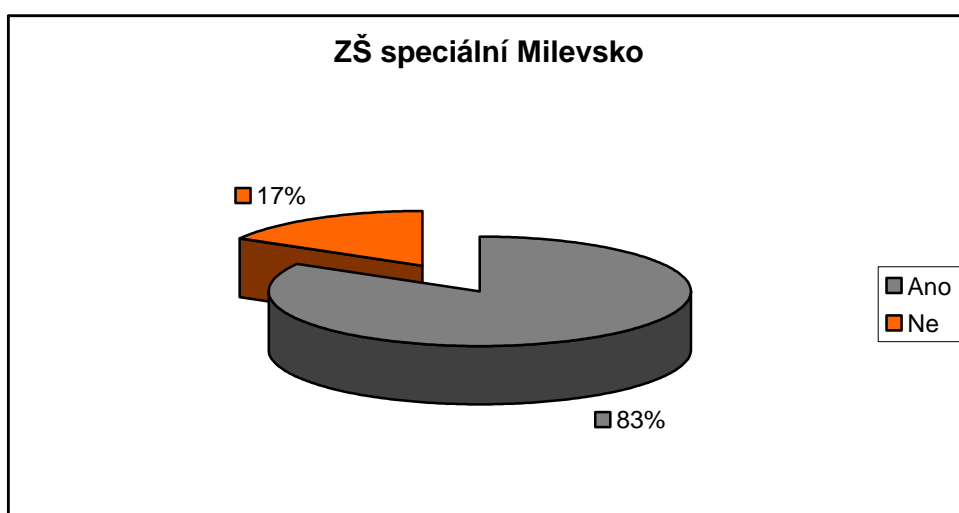
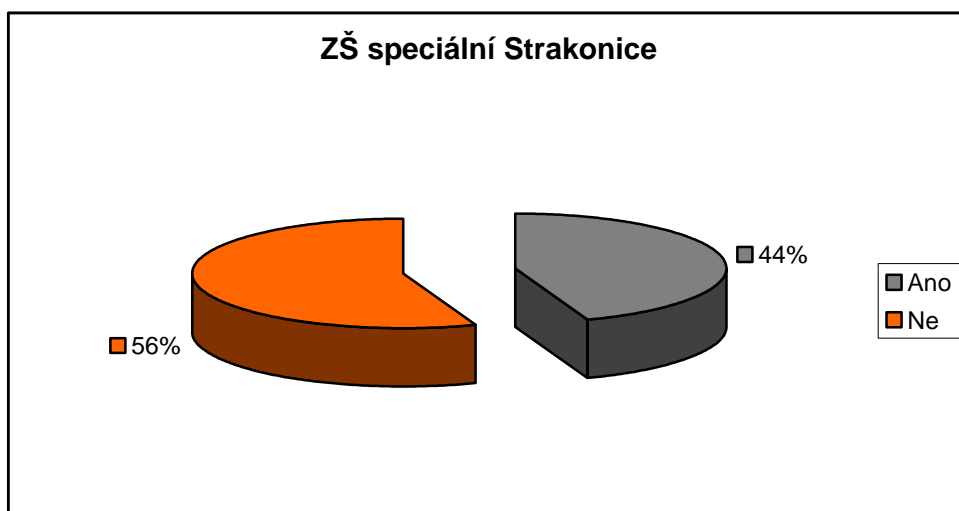
Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, zda jsou v současné době zaměstnáni, odpovědělo kladně 64% rodičů dětí ZŠ školy speciální v Písku, ve Strakonících 56% a v Milevsku 83% dotazovaných rodičů.

Navštěvoval(a) jste jako dítě nějaké zájmové kroužky?

Graf 20 (k otázce 5)

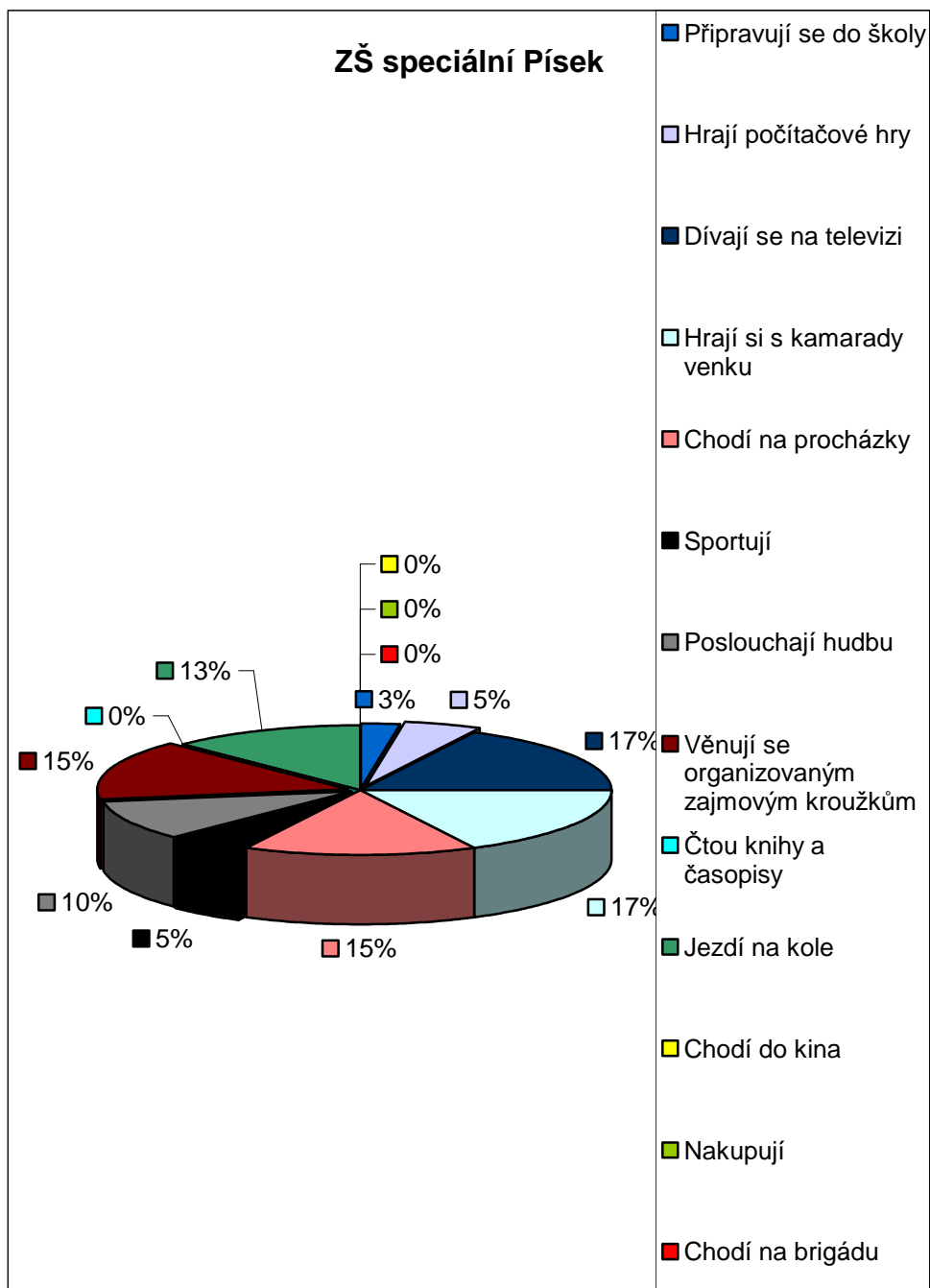

Zdroj: vlastní výzkum

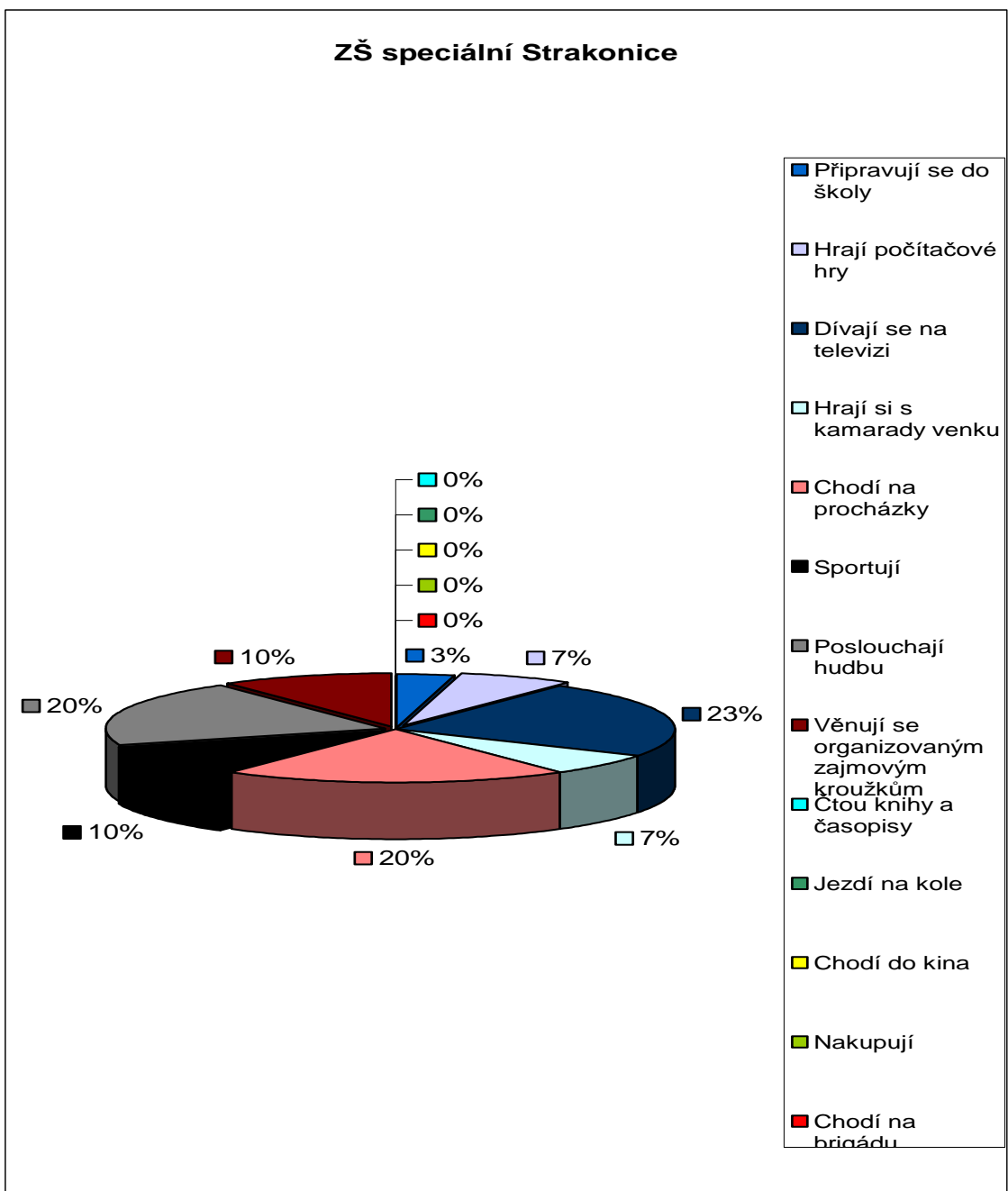
82% dotazovaných rodičů dětí ZŠ speciální v Písku navštěvovalo nějaký zájmový kroužek, ve Strakonících 44% a v Milevsku 83% dotazovaných rodičů dětí ZŠ speciální navštěvovalo nějaký zájmový kroužek.

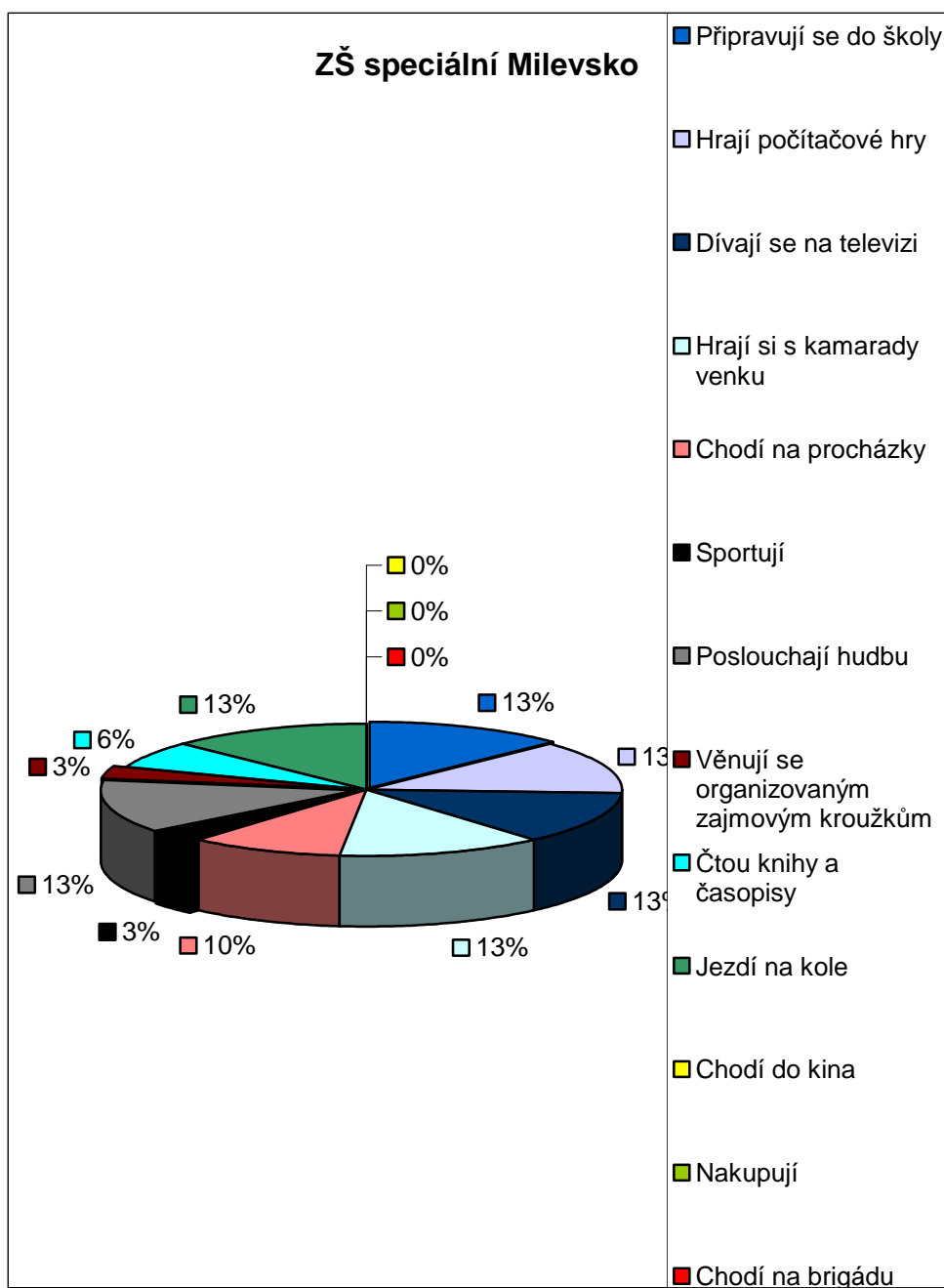
Co dělají Vaše děti ve volném čase?

Graf 21 (k otázce 6)

ZŠ speciální Strakonice

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku, co dělají Vaše děti ve volném čase, odpověděli rodiče dětí ZŠ speciální takto: 3% se připravuje do školy, 5% hraje počítačové hry, 17% se dívá na televizi, 17% si hraje s kamarády venku, 15% chodí na procházky, 5% sportuje, 10% poslouchá hudbu, 15% se věnuje organizovaným zájmovým kroužkům, žádné z dětí nečte knihy

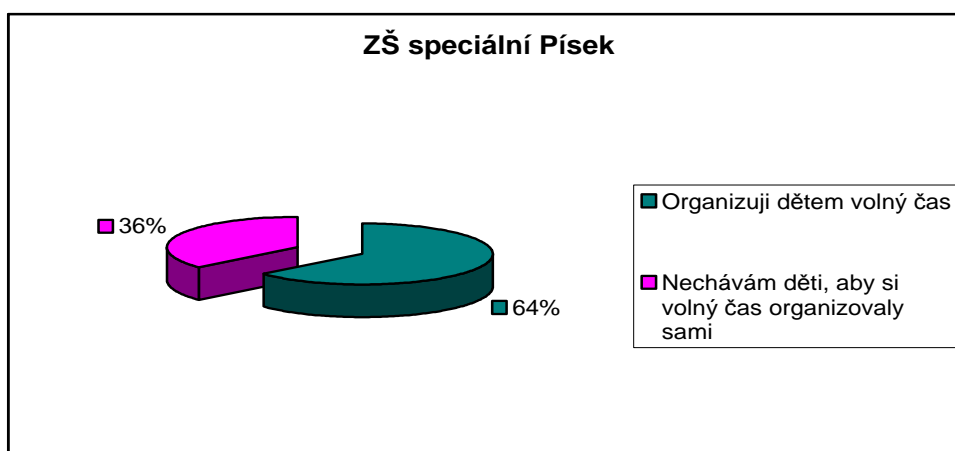
ani časopisy, 13% jezdí na kole a žádné z dětí nechodí do kina, nenakupuje a nechodí na brigádu.

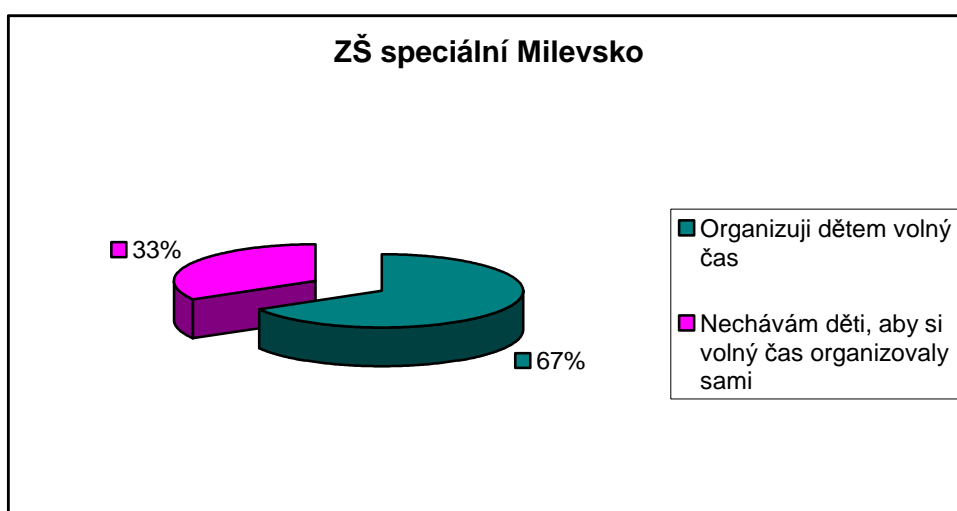
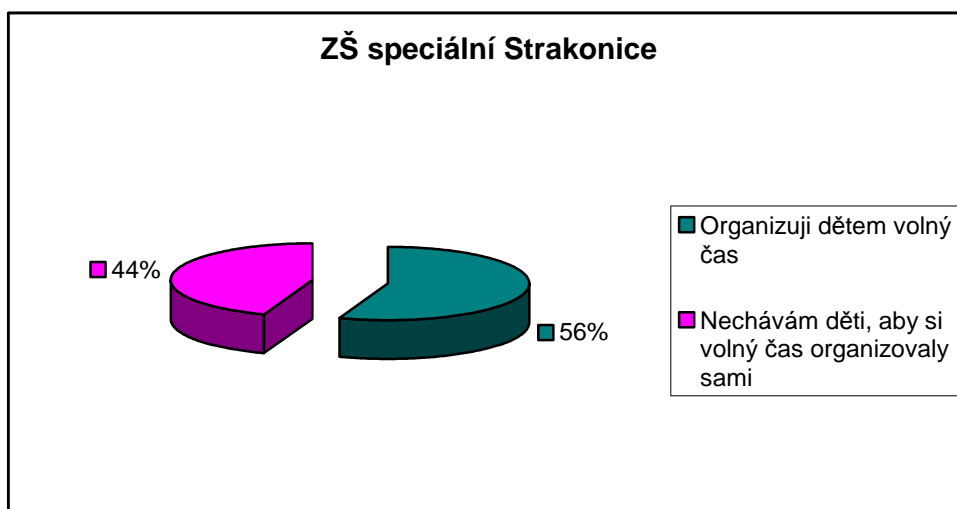
Ve Strakonících odpovídali rodiče takto: 3% se připravuje do školy, 7% hraje počítačové hry, 23% se dívá na televizi, 7% si hraje s kamarády venku, 20% chodí na procházky, 10% sportuje, 20% poslouchá hudbu, 10% se věnuje organizovaným zájmovým kroužkům a žádné z dětí nečte knihy a časopisy, nejedí na kole, nechodí do kina, nenakupuje a nechodí na brigádu.

A v Milevsku odpověděli rodiče takto: 13% se připravuje do školy, 13% hraje počítačové hry, 13% se dívá na televizi, 13% si hraje s kamarády venku, 10% chodí na procházky, 3% sportují, 13% poslouchá hudbu, 3% se věnují organizovaným zájmovým kroužkům, 6% čte knihy a časopisy, 13% jezdí na kole a ani jedno z dětí nechodí do kina, nenakupuje a nechodí na brigádu.

Jak se podílíte na volném čase svých dětí?

Graf 22 (k otázce 7)

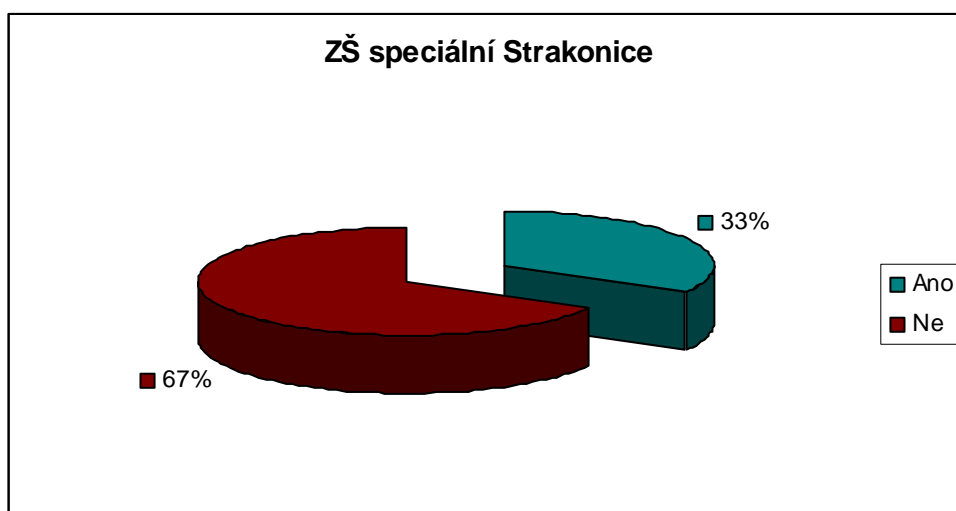
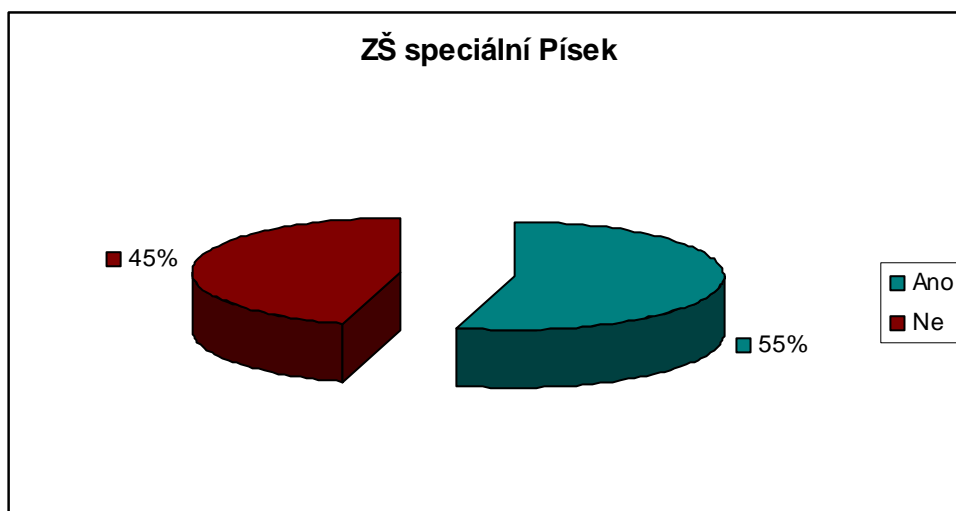

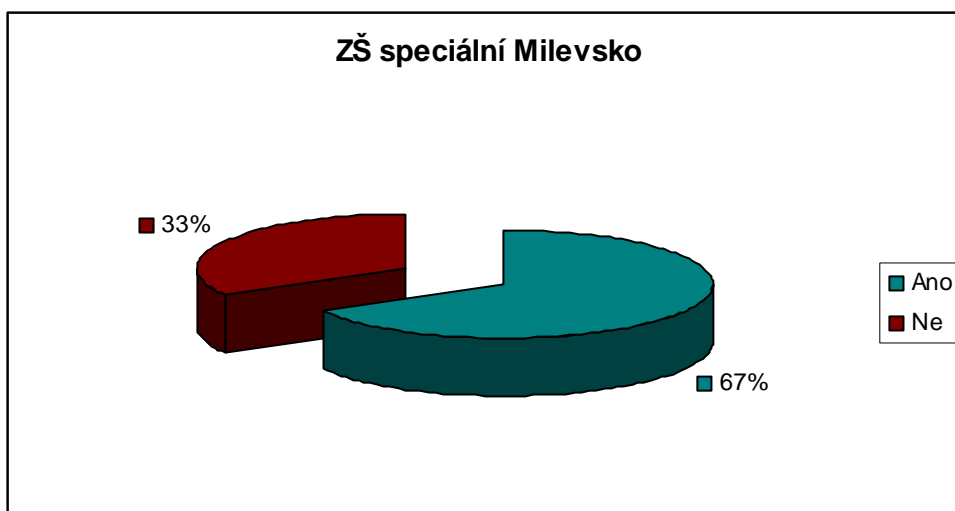
Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku zda se rodiče podílejí na organizaci volného času svých dětí, odpovědělo kladně 64% oslovených rodičů dětí ze ZŠ speciální v Písku, 56% strakonických a 67% milevských rodičů dětí ZŠ speciální.

Znáte nějaké organizace zabývající se volnočasovou aktivitou dětí, která působí ve Vašem městě?

Graf 23 (k otázce 8)

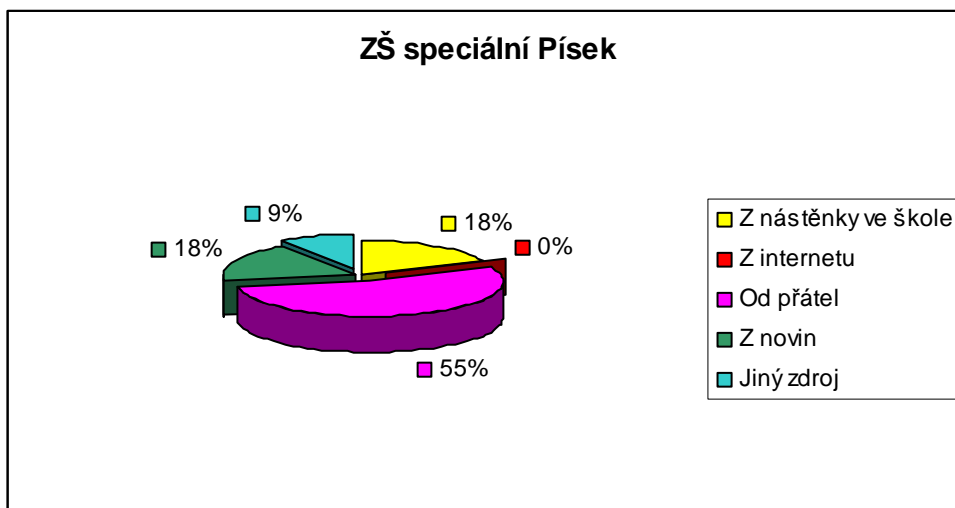

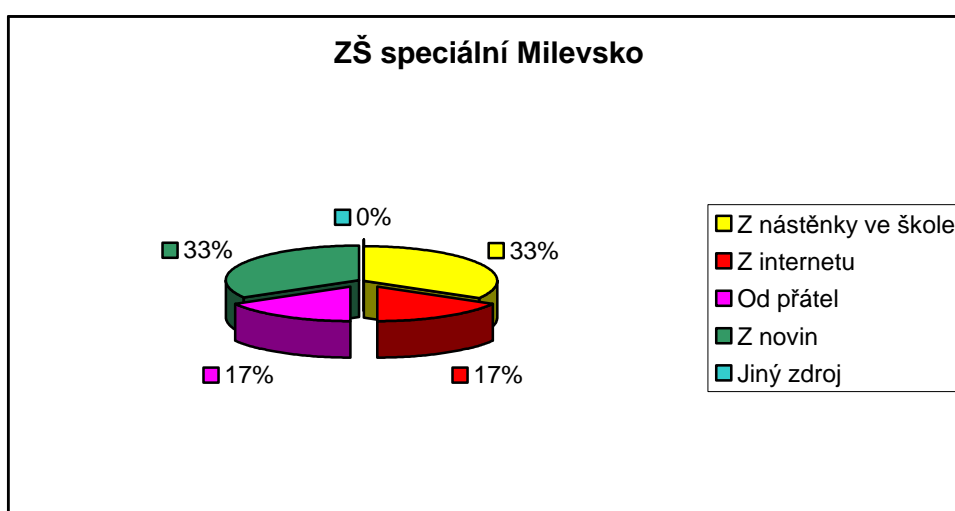
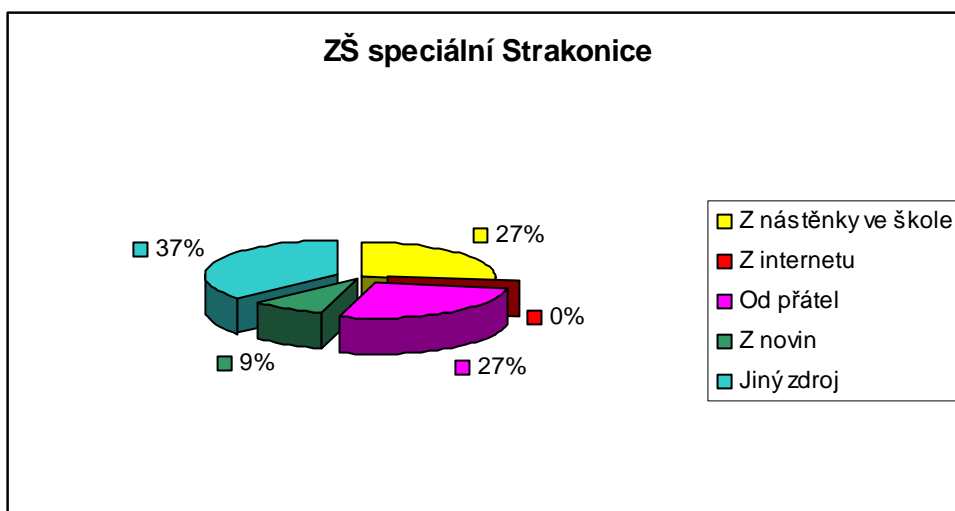
Zdroj: vlastní výzkum

55% oslovených rodičů dětí ZŠ speciální zná nějaké organizace zabývající se volnočasovou aktivitou dětí působících v Písku, ve Strakonících odpovědělo kladně na stejnou otázku 33% a v Milevsku dokonce 67% oslovených rodičů.

Pokud jste na otázku č. 8 odpověděli ano, zaškrtněte odkud je znáte?

Graf 24 (k otázce 9)

Zdroj: vlastní výzkum

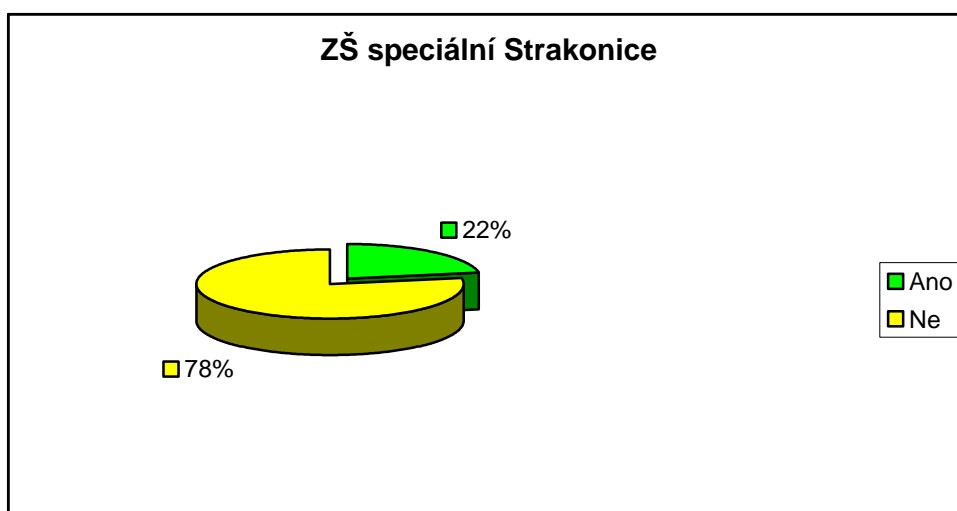
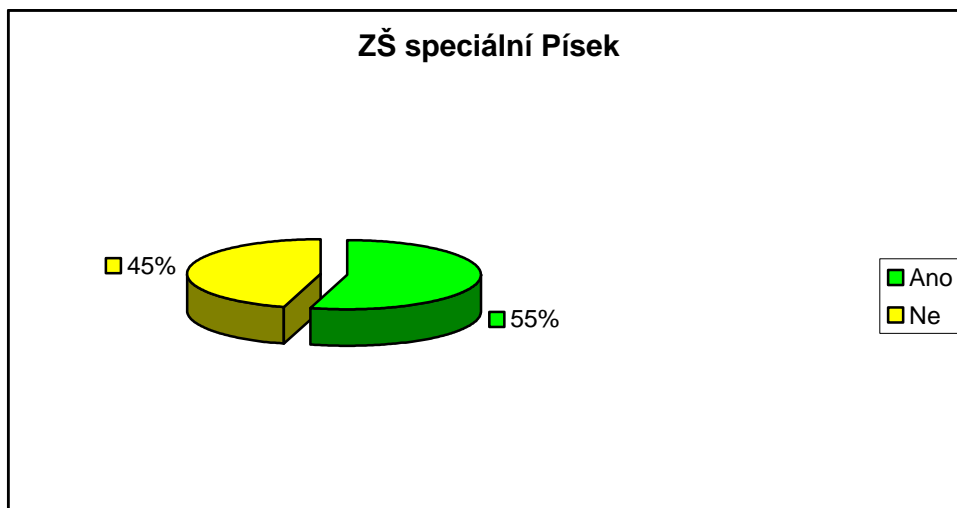
Rodiče dětí ze ZŠ speciální v Písku, kteří odpověděli kladně na otázku číslo 8, znají organizace zabývající se volnočasovou aktivitou z nástěnky ve škole v 18%, z internetu žádný z rodičů, 55% od přátel, 18% z novin a z jiného zdroje 9%.

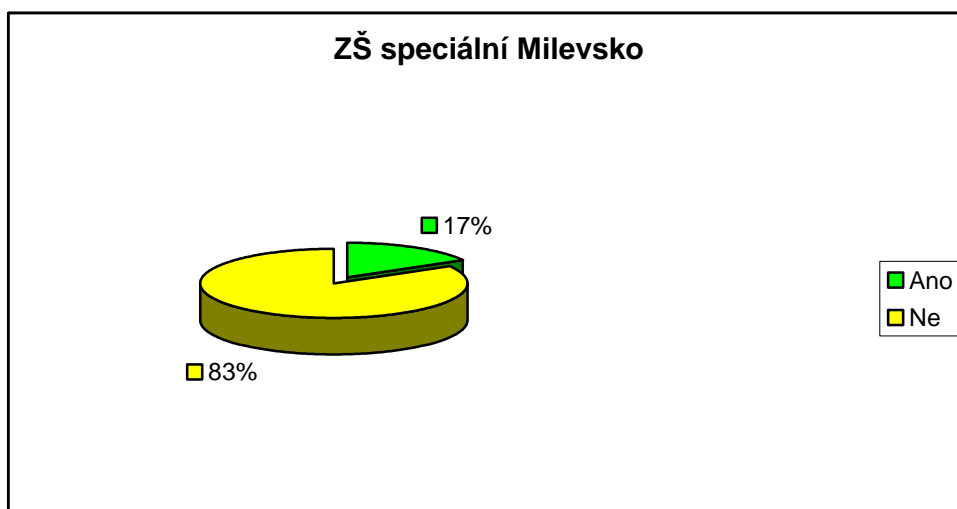
Ve Strakonících zná tyto organizace 27% z nástěnky ve škole, z internetu žádný z rodičů, 27% od přátel, 9% z novin a z jiného zdroje 37% z rodičů dětí ZŠ speciální ve Strakonících.

V Milevsku zná tyto organizace 33% z nástěnky ve škole, 17% z internetu, 17% od přátel, 33% z novin a z jiného zdroje žádný z rodičů dětí ZŠ speciální v Milevsku.

Víte, kolik se za tyto kroužky platí?

Graf 25 (k otázce 10)

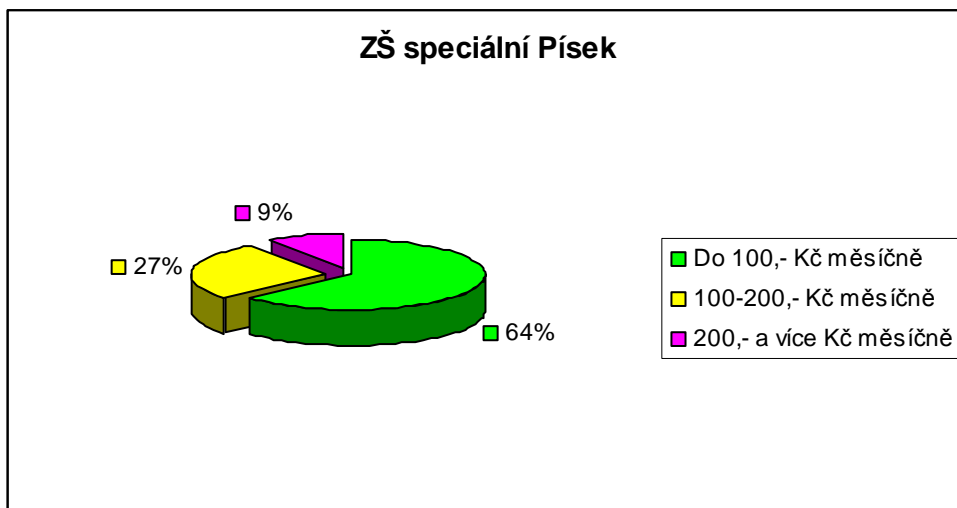

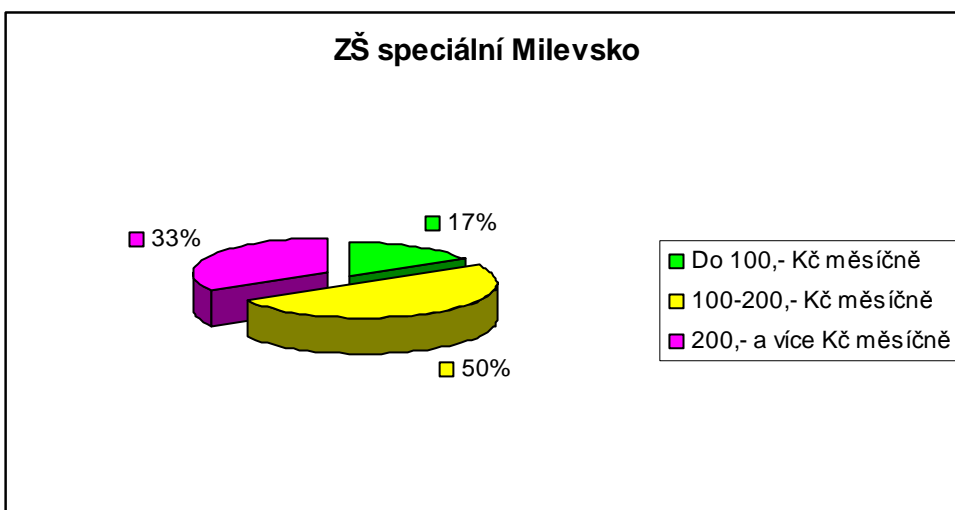
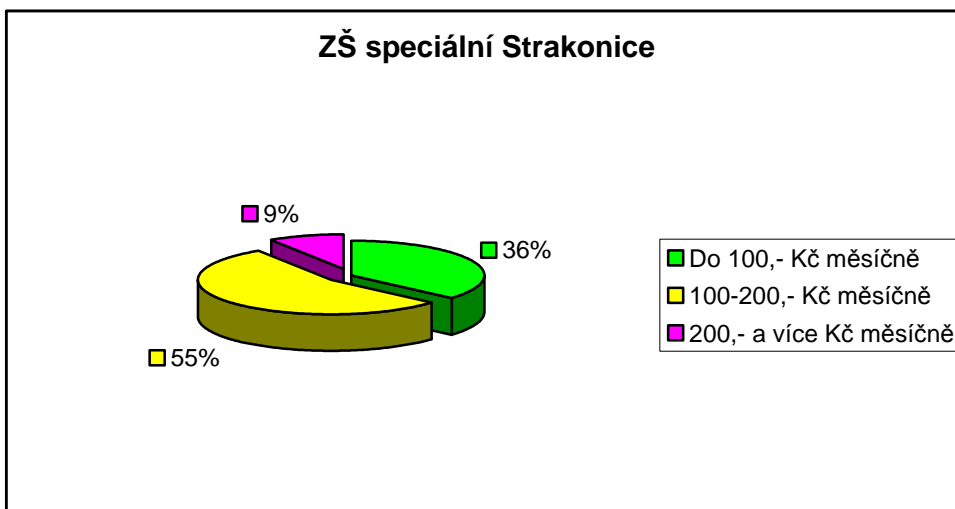
Zdroj: vlastní výzkum

Z oslovených rodičů dětí ZŠ speciální v Písku odpovědělo 55% kladně na otázku, zda ví, kolik se za tyto kroužky platí. Ve Strakonících odpovědělo kladně na stejnou otázku 22% a v Milevsku 17% rodičů ZŠ speciální.

Kolik jste ochoten(a) zaplatit za volnočasové aktivity svých dětí?

Graf 26 (k otázce 11)

Zdroj: vlastní výzkum

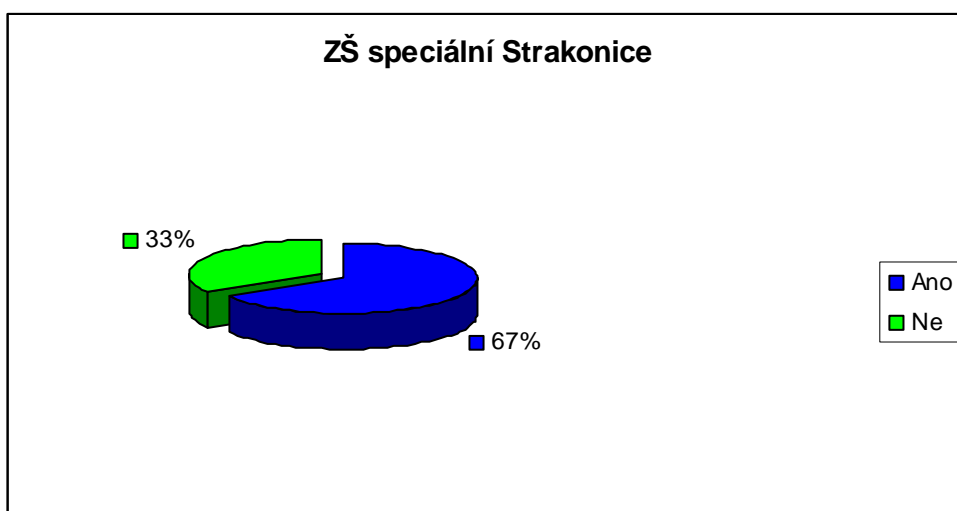
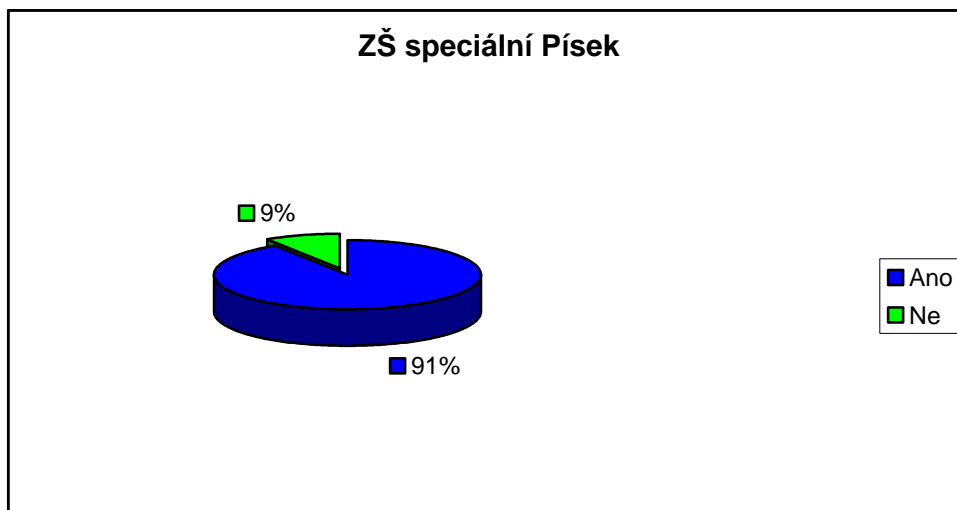
64% rodičů dětí ZŠ speciální v Písku je ochotno zaplatit za volnočasové aktivity do 100,- Kč měsíčně, 27% 100-200,- Kč měsíčně a 9% 200,- a více Kč měsíčně.

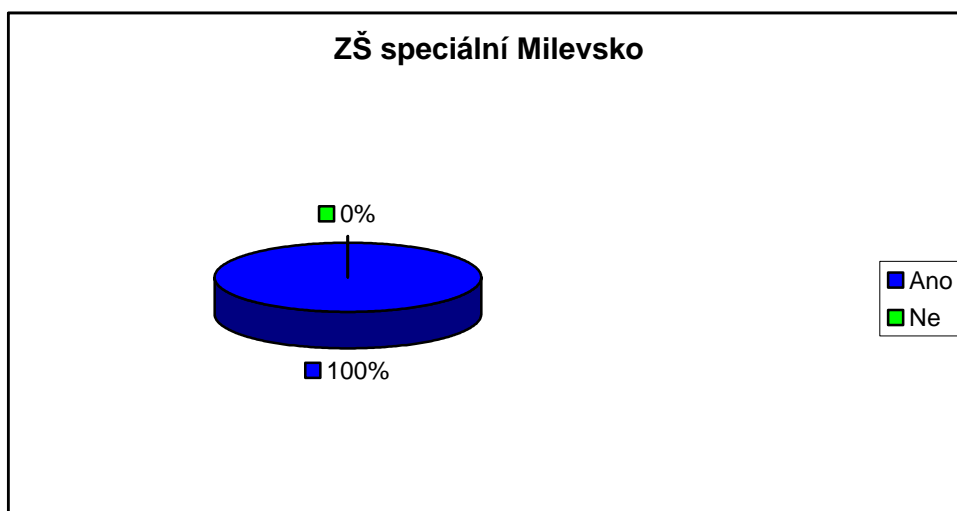
Ve Strakonících je ochotno za volnočasové aktivity zaplatit do 100,- Kč měsíčně 36%, 100-200,- Kč měsíčně 55% a 200,- a více Kč měsíčně 9% z oslovených rodičů.

V Milevsku je ochotno za volnočasové aktivity zaplatit do 100,- Kč měsíčně 17%, 100-200,- Kč měsíčně 50% a 200,- a více Kč měsíčně 33% z oslovených rodičů.

Myslíte si, že je pro vývoj dítěte důležité navštěvovat zájmové kroužky?

Graf 27 (k otázce 12)

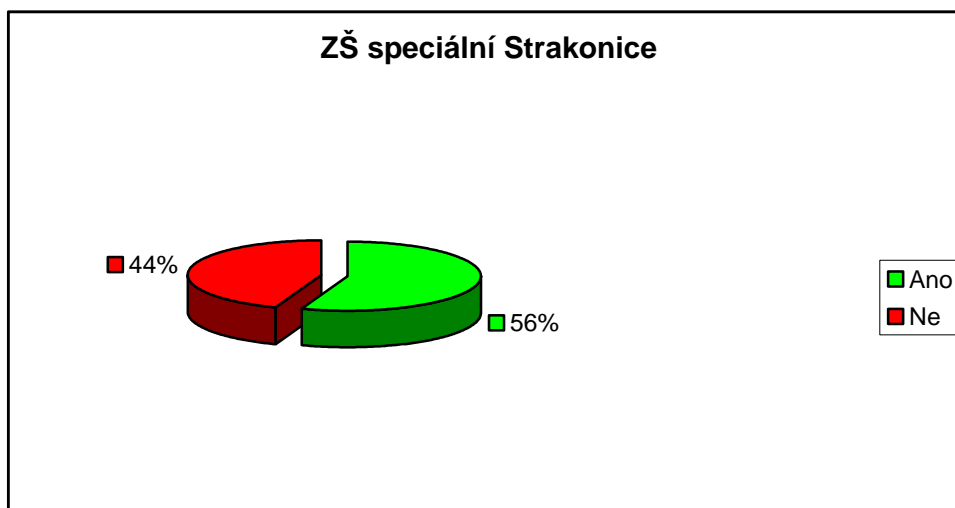
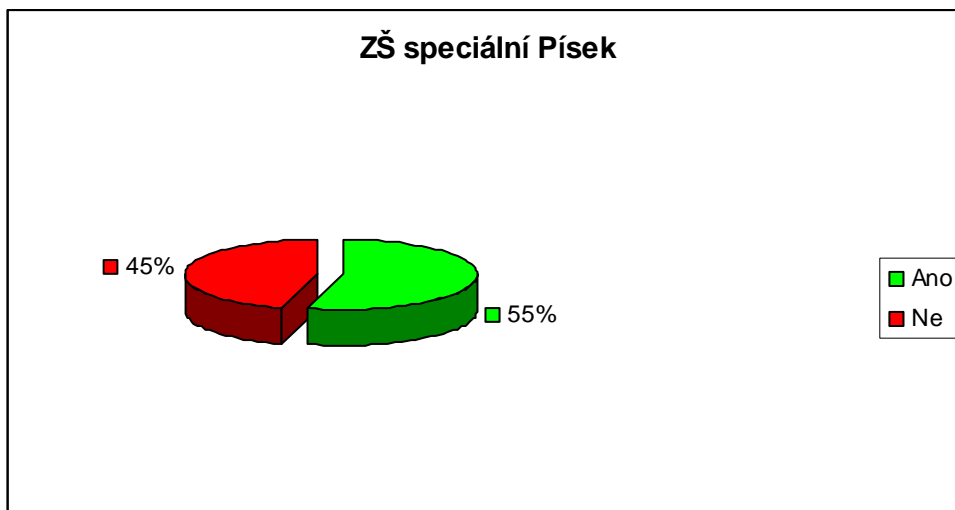
Zdroj: vlastní výzkum

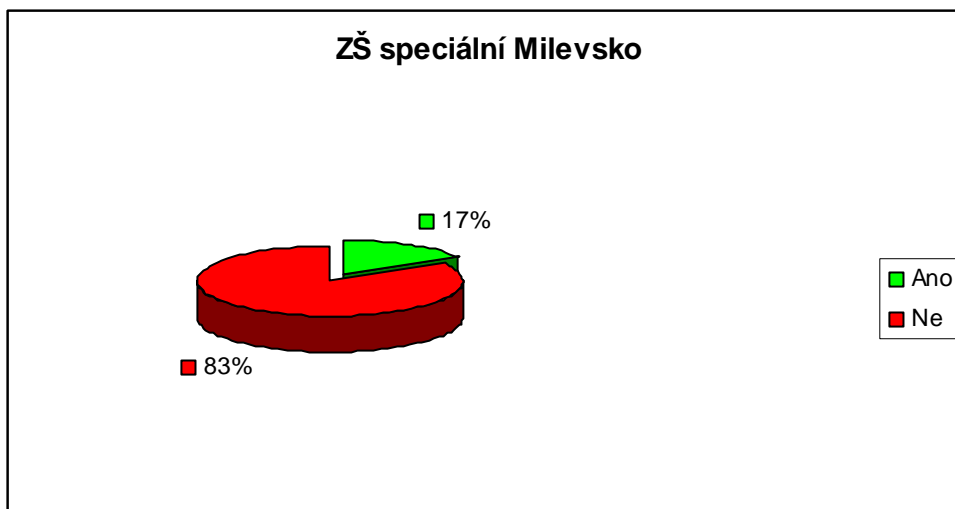
91% rodičů dětí základních škol speciálních si myslí, že je pro vývoj dítěte důležité navštěvovat zájmové kroužky.

Ve Strakonících si myslí 67% rodičů dětí ZŠ speciální, že je pro dítě důležité navštěvovat zájmové kroužky a 100% rodičů dětí ZŠ speciální v Milevsku si také myslí, že pro vývoj dítěte je důležité navštěvovat zájmové kroužky.

Navštěvuje Vaše dítě nějaké zájmové kroužky?

Graf 28 (k otázce 13)

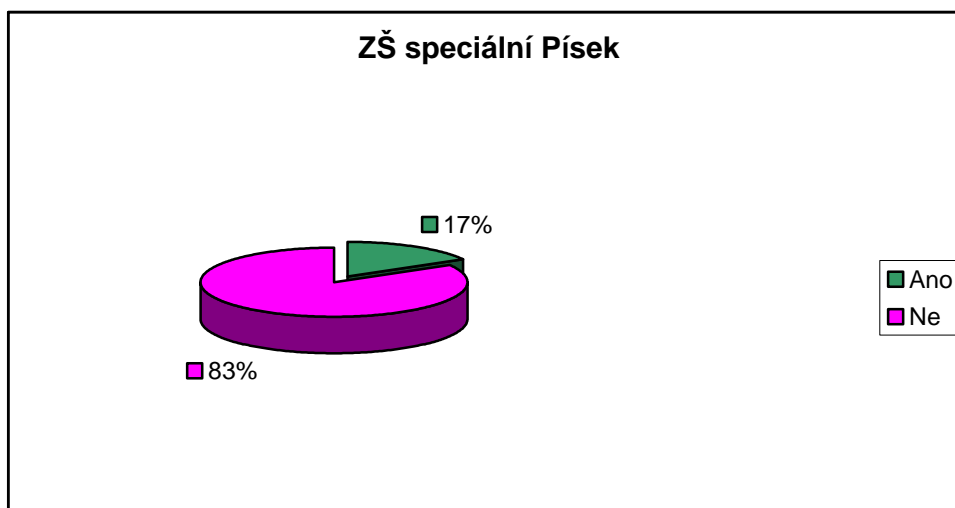

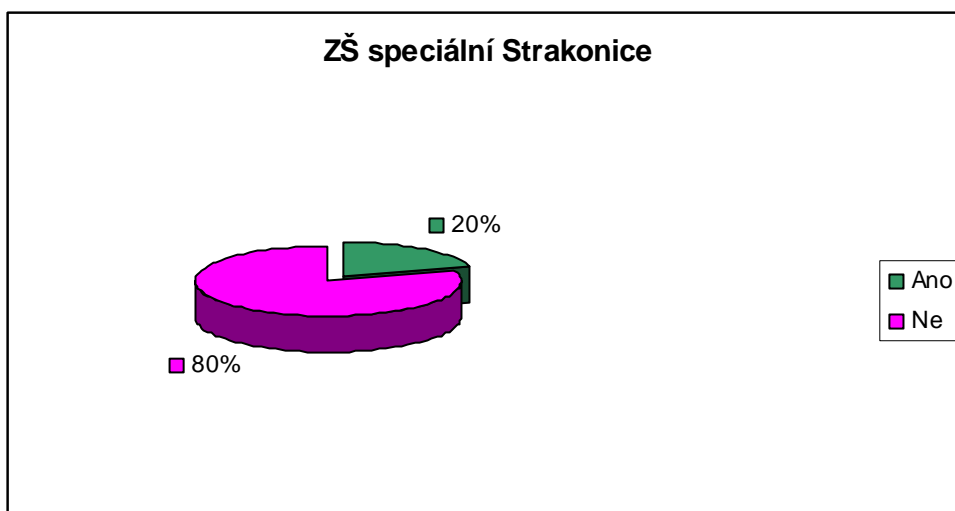
Zdroj: vlastní výzkum

55% dětí ZŠ speciální v Písku navštěvuje zájmové kroužky, ve Strakonících 56% a v Milevsku 17% dětí ZŠ praktické navštěvuje zájmové kroužky.

Pokud ano, musíte za tento kroužek platit?

Graf 29 (k otázce 14)

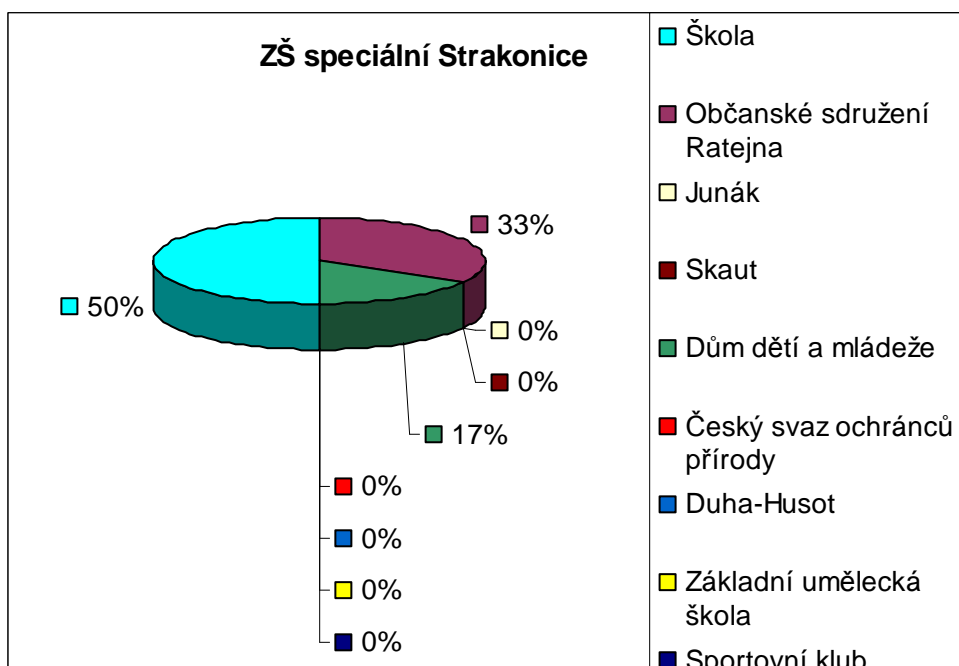
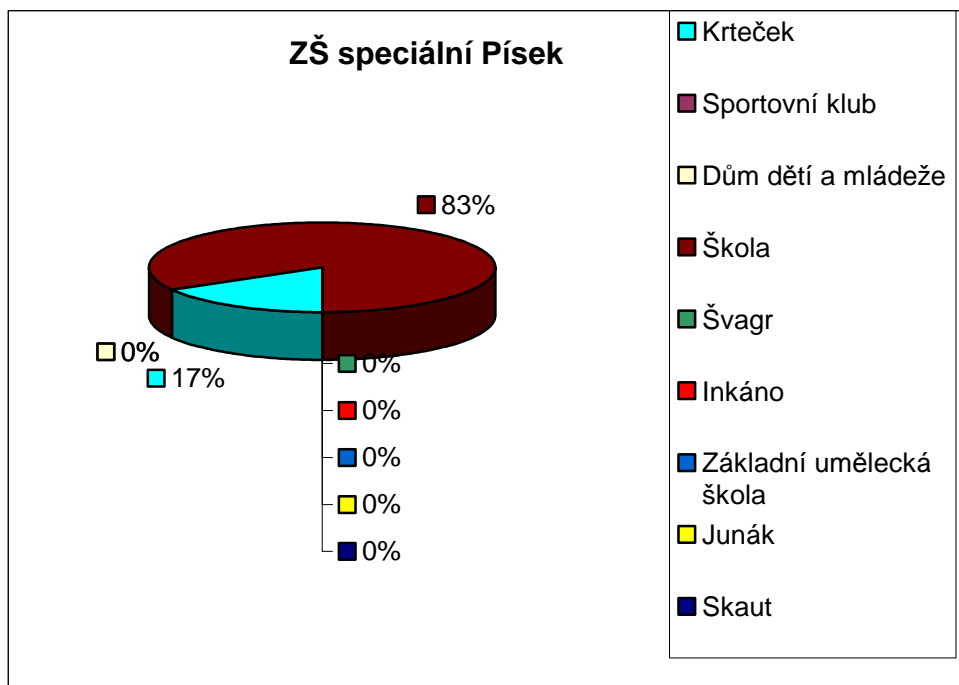
Zdroj: vlastní výzkum

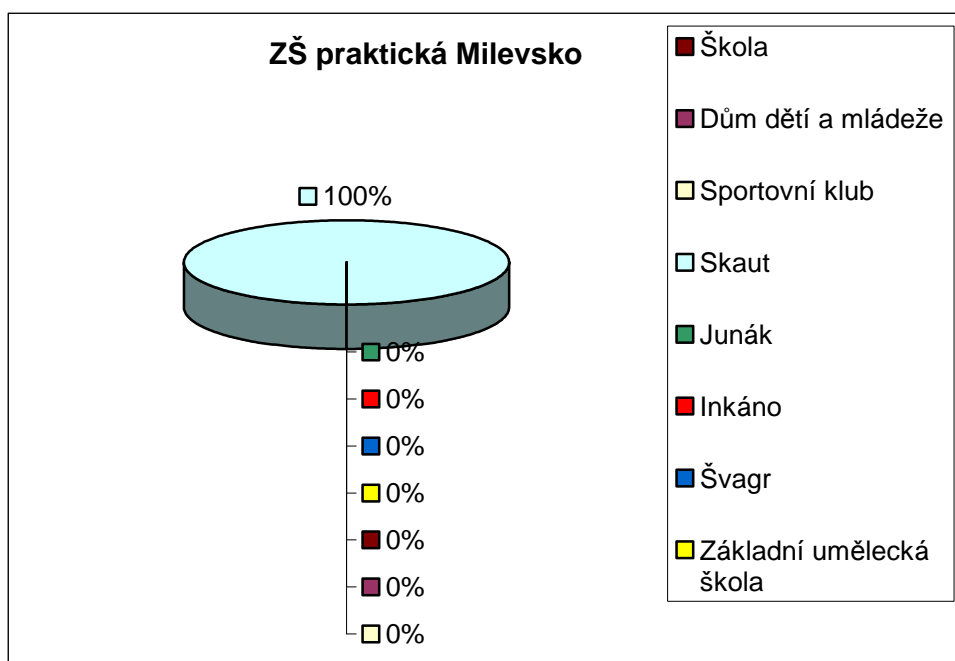
17% rodičů dětí ZŠ speciální v Písku, které navštěvují zájmové kroužky, musí za tyto aktivity platit.

Ve Strakonících odpovědělo na stejnou otázku 20% rodičů dětí ZŠ speciální ano a v Milevsku 100% rodičů dětí ZŠ speciální.

Kdo organizuje tento kroužek?

Graf 30 (k otázce 15)

Zdroj: vlastní výzkum

Zájmové kroužky, které navštěvují děti ZŠ speciální v Písku organizuje ve 83% škola, v 17% Krteček a zbylé organizace (dům dětí a mládeže, Inkáno, Švagr, základní umělecká škola, junák, skaut a sportovní klub) nenavštěvuje žádné z dětí.

Zájmové kroužky, které navštěvují děti ZŠ speciální ve Strakonících organizuje ve 50% škola, ve 33% Občanské sdružení Ratejna, v 17% dům dětí a mládeže a zbylé organizace (skaut, junák, Český svaz ochránců přírody, Duha-Husot, základní umělecká škola, sportovní klub) nenavštěvuje žádné z dětí.

Děti ZŠ speciální v Milevsku navštěvují pouze zájmové kroužky organizované skautem.

4.3 Výsledky kvantitativního dotazníku pro ZŠ praktické a ZŠ speciální

Dotazník obsahoval 11 otázek, na které odpověděli ZŠ praktické a ZŠ speciální v Písku, Strakonících a Milevsku. První část dotazníku obsahuje otázky týkající se organizací nabízejících volnočasovou aktivitu dětí a druhá část otázky týkající se zájmových kroužků, které nabízí sama škola.

Existuje u Vás ve škole nabídka zájmových kroužků pořádaných organizacemi zabývajícími se volnočasovou aktivitou?

Tabulka 1 (k otázce 1)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
DDM	☒	☒	☒
ZUŠ	☒	☒	☒
Sportovní klub	☒	☒	☒
Skaut	☒	☒	☒
Junák	☒	☒	☒
Elim	☒	☒	☒
Duha-Husot	☒	☒	☒
Český svaz ochránců přírody	☒	☒	☒
Švagr	☒	☒	☒
Krteček	☒	☒	☒
Občanské sdružení Ratejna	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud ano, jak jsou žáci o těchto zájmových kroužcích informováni?

Tabulka 2 (k otázce 2)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
Třídním učitelem	x	x	x
Pomocí letáků	☒	☒	☒
Zaměstnancem ze zájmového kroužku	x	x	☒
Jinak	x	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Navštěvují děti Vaší školy zájmové kroužky pořádané organizacemi mimo školu?

Tabulka 3 (k otázce 3)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
Ano	☒	☒	☒
Ne	x	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud ano, jsou tyto zájmové kroužky uskutečňovány:

Tabulka 4 (k otázce 4)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
Za finanční účasti rodičů dětí	✘	✘	☒
Bez finanční účasti rodičů dětí	✘	✘	✘
Některé za finanční a některé bez finanční účasti rodičů dětí	☒	☒	✘

Zdroj: vlastní výzkum

Myslíte si, že jsou rodiče dětí z Vaší školy ochotni finančně se podílet na volnočasové aktivitě svých dětí?

Tabulka 5 (k otázce 5)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
Ano	✘	✘	✘
Ne	✘	✘	✘
Velmi málo	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Uskutečňují se u Vás ve škole nějaké mimoškolní volnočasové aktivity?

Tabulka 6 (k otázce 6)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice	ZŠ prak. a spec. Milevsko
Ano	☒	☒	☒
Ne	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud ano, jaké?

Tabulka 7 (k otázce 7)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice
Sportovní kroužek	☒	☒
Výtvarný kroužek	☒	☒
Keramický kroužek	☒	☒
Dramatický kroužek	☒	☒
Hudební kroužek	☒	☒
Jiný	☒	Počítače, Anglický jazyk

Zdroj: vlastní výzkum

Mohou tyto aktivity navštěvovat i děti se středně těžkým až těžkým mentálním postižením?

Tabulka 8 (k otázce 8)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice
Ano	☒	☒
Ne	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Musejí se rodiče dětí finančně podílet na těchto aktivitách?

Tabulka 9 (k otázce 9)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice
Ano	✘	✘
Ne	☑	☑

Zdroj: vlastní výzkum

Jaké osoby vedou kroužky u Vás ve škole?

Tabulka 10 (k otázce 10)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice
Učitelé	☑	☑
Rodiče	✘	✘
Dobrovolníci	✘	✘

Zdroj: vlastní výzkum

Máte vytvořené podmínky i pro děti, které dojíždějí?

Tabulka 11 (k otázce 11)

	ZŠ prak. a spec. Písek	ZŠ prak. a spec. Strakonice
Ano	☑	☑
Ne	✘	✘

4.4 Výsledky kvantitativního dotazníku pro organizace zabývající se volnočasovou aktivitu

Dotazník obsahoval celkem 13 otázek, na které odpověděly 3 organizace. První část dotazníku obsahovala otázky týkající se nabídky zájmových kroužků a jejich vhodnosti pro děti základních škol praktických a základních škol speciálních, druhá část otázky týkající se způsobu informování rodičů těchto dětí a třetí část otázky týkající se speciálních podmínek pro děti ze základních škol praktických a základních škol speciálních a financování kroužků.

Výsledky jsou uvedeny v tabulkách, odpovědi poskytly organizace pro volný čas. Odpověděly následující organizace: Dům dětí a mládeže Písek, Dům dětí a mládeže Strakonice a Dům dětí a mládeže Milevsko.

Jakou máte nabídku zájmových kroužků?

Tabulka 12 (k otázce 1)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Sportovní	☒	☒	☒
Ruční práce	☒	☒	☒
Keramika	☒	☒	☒
Hra na hudební nástroje	☒	☒	☒
Taneční	☒	☒	☒
Zpěv	☒	☒	☒
Počítačový	☒	☒	☒
Chovatelský	☒	☒	☒
Rybářský	☒	☒	☒
Kresba	☒	☒	☒
Modelářský	☒	☒	☒
Jiný	×	Jazykové, Předškolní děti, Baby club	×

Zdroj: vlastní výzkum

Jaké zájmové kroužky jsou pro děti s mentální retardací nejvhodnější?

Tabulka 13 (k otázce 2)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Sportovní	✗	☑	✗
Ruční práce	☑	☑	☑
Keramika	✗	✗	✗
Hra na hudební nástroje	✗	✗	✗
Taneční	☑	☑	☑
Zpěv	☑	☑	☑
Počítačový	✗	✗	✗
Chovatelský	✗	✗	✗
Rybářský	✗	✗	✗
Kresba	✗	✗	✗
Modelářský	✗	✗	✗
Jiný	✗	✗	✗

Zdroj: vlastní výzkum

Jaké zájmové kroužky jsou pro děti s mentální retardací zcela nevhodné?

Tabulka 14 (k otázce 3)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Sportovní	✗	✗	✗
Ruční práce	✗	✗	✗
Keramika	✗	✗	✗
Hra na hudební nástroje	☑	☑	☑
Taneční	✗	✗	✗
Zpěv	✗	✗	✗
Počítačový	☑	☑	☑
Chovatelský	✗	✗	✗
Rybářský	✗	✗	✗
Kresba	✗	✗	✗
Modelářský	✗	✗	✗
Jiný	✗	✗	✗

Zdroj: vlastní výzkum

Jak se mohou dozvědět rodiče dětí ze ZŠ spec. a praktických o Vašem zařízení?

Tabulka 15 (k otázce 4)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Ze školy	☒	☒	☒
Z internetu	☒	☒	☒
Z letáků	☒	☒	☒
V novinách	☒	☒	☒
Jinak	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Snažíte se přímo informovat rodiče dětí ZŠ spec. a praktických o nabídce Vašeho zařízení?

Tabulka 16 (k otázce 5)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Ano	☒	☒	☒
Ne	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud ano, jak?

Tabulka 17 (k otázce 6)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Na rodičovských sdruženích	x	x	x
Prostřednictvím učitelů ZŠ	x	x	x
Pomocí letáků na nástěnkách školy	☒	☒	☒
Jinak	x	Příležitostné akce	x

Zdroj: vlastní výzkum

Kolik dětí ze ZŠ spec. a praktických navštěvuje Vaše zájmové kroužky?

Tabulka 18 (k otázce 7)

DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
7	8	3

Zdroj: vlastní výzkum

O jaké zájmové kroužky mají děti ze ZŠ spec. a praktických největší zájem?

Tabulka 19 (k otázce 8)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Sportovní	✘	☑	✘
Ruční práce	✘	✘	✘
Keramika	✘	✘	✘
Hra na hudební nástroje	✘	✘	✘
Taneční	☑	☑	☑
Zpěv	☑	☑	✘
Počítačový	✘	✘	✘
Chovatelský	✘	✘	✘
Rybářský	✘	✘	✘
Kresba	✘	✘	✘
Modelářský	✘	✘	✘
Jiný	✘	✘	✘

Zdroj: vlastní výzkum

Musí mít vedoucí kroužku pro děti s mentální retardací speciální vzdělání?

Tabulka 20 (k otázce 9)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Ano	✘	✘	✘
Ne	☑	☑	☑

Zdroj: vlastní výzkum

Pokud ano, kolik máte takto vzdělaných vedoucích u Vás v zařízení?

Tabulka 21 (k otázce 10)

DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
0	0	0

Zdroj: vlastní výzkum

Kolik ročně se platí za zájmové kroužky ve Vašem zařízení?

Tabulka 22 (k otázce 11)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Sportovní	600	800	600
Ruční práce	600	800	600
Keramika	900	1400	900
Hra na hudební nástroje	600	900	600
Taneční	600	1000	600
Zpěv	600	900	600
Počítačový	800	1100	800
Chovatelský	600	900	600
Rybářský	400	800	400
Kresba	600	800	600
Modelářský	600	900	600
Jiný		Jazykové 1000 Předškolní 500 Baby club 200	

Zdroj: vlastní výzkum

Existují ve Vašem zařízení finanční úlevy pro sociálně slabší rodiny?

Tabulka 23 (k otázce 12)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Ano	☒	☒	☒
Ne	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

Jaké jsou hlavní překážky pro větší zapojení dětí ze ZŠ spec.a praktických do zájmových kroužků?

Tabulka 24 (k otázce 13)

	DDM Písek	DDM Strakonice	DDM Milevsko
Nezájem rodičů	☒	☒	☒
Špatná informovanost rodičů	☒	☒	☒
Nedostatek času	☒	☒	☒
Náročnost kroužků	☒	☒	☒

Zdroj: vlastní výzkum

5 Diskuze

Jak uvádí Pávková (1999): „Volný čas je možné chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi. Přinášejí nám pokoj, uspokojení a uvolnění“.

E. Bakalář uvádí, že „volný čas nemá jen dimenzi člověka – jednotlivce. Má také dimenzi sociální. Mnoho činností člověka ve volném čase má společenský význam a dosah, člověk je koná ve skupinách, organizacích s povědomím nějakých sociálních vazeb. A nejen to. Při mnoha činnostech člověk překračuje sám sebe, svou aktivitou vytváří a spoluvytváří hodnoty a zároveň celá sociální sféra také významně jeho činnost podmiňuje“. Po přečtení těchto definic můžeme chápat volný čas, jako čas, v němž člověk svobodně volí a dělá jen takové činnosti, které ho uspokojují, přinášejí mu radost, potěšení, zábavu, ale i odpočinek. Je to činnost, při které se obnovují a rozvíjejí tělesné i duševní schopnosti. Člověk je sám sebou, patří sám sobě, koná činnosti pro sebe nebo pro jiné, ze svého vnitřního popudu a zájmu.

Jak uvádí Poláčková: „Volnočasové aktivity a sociálněpedagogické dění představuje výchovnou pomoc při zvládnání životních situací. Je žádoucí, aby tato pomoc respektovala pluralitu výchovně vzdělávacího procesu a rozvíjela potřeby jedinců, jejich autonomii, samostatnost a integraci. Utváření pozitivní hodnotové orientace vede při osvojování žádoucích sociálních rolí k sociálnímu vzestupu jedince. K němu může docházet ve značné míře i díky kvalitním volnočasovým aktivitám“. Podle výsledků (graf 12, graf 27) si naprostá většina rodičů dětí základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku opravdu myslí, že je volnočasová aktivita, respektive navštěvování zájmových kroužků, pro vývoj dítěte důležitá a nadpoloviční většina oslovených rodičů se organizované volnočasové aktivitě také věnovala (graf 5, graf 20).

Pávková (1999) tvrdí, že „společnost by se měla zajímat o to, jakým způsobem tráví děti svůj volný čas. Je zřejmé, že tím hlavním, kdo by se měl zajímat o to, jakým způsobem děti tráví volný čas, jsou rodiče“. Z výzkumu vyplývá, že přibližně polovina rodičů se snaží svým dětem volný čas organizovat (graf 7, graf 22).

Otázkou je, proč tak málo dětí základních škol praktických a základních škol speciálních navštěvuje zájmové kroužky pořádané mimo školu (graf 15, graf 30). Ředitelé základních škol praktických a základních škol speciálních v Písku, Strakonících a Milevsku se shodují a tvrdí, že hlavním důvodem je jen velmi malá ochota rodičů finančně se podílet na volnočasových aktivitách svých dětí (tabulka 5).

Je pravda, že z výzkumu se ukázalo, že nadpoloviční většina dětí základních škol praktických a základních škol speciálních, které se zúčastňují volnočasových aktivit, navštěvuje neplacené zájmové kroužky ve školách (graf 15, graf 30) i přes značně omezený výběr oproti výběru ze seznamu zájmových kroužků organizací zabývajících se volnočasovou aktivitou (tabulka 7, tabulka 12, tabulka 13).

Na druhou stranu z dotazníků určených rodičům dětí základních škol speciálních a základních škol praktických vyšlo, že rodiče jsou ochotni vynaložit potřebné finanční prostředky, které jsou nutné pro účast dětí na organizované volnočasové aktivitě uskutečňované mimo školu (graf 11, graf 26, tabulka 22).

Je tedy pravda to, co tvrdí ředitelé škol? Z výzkumu vyplývá, že tím hlavním důvodem pro malou účast dětí základních škol praktických a základních škol speciálních na mimoškolní organizované volnočasové aktivitě není velmi malá ochota rodičů platit za tyto aktivity dětí, ale je to špatná informovanost o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou (graf 8, graf 23), což potvrzuje i způsob informování o těchto organizacích (tabulka 2)

Valenta (2003) říká, že „podmínkou k umožnění lidem s MR vykonávat zájmové a rekreační aktivity je poskytnutí jisté **společenské podpory**. Ona společenská podpora může mít podobu služeb institucí zabývajících se edukací těchto osob (**speciálních škol a ústavů sociální péče**)“. Toto tvrzení mně přivádí k otázce, kterou si dovoluji na závěr této diskuze položit: Je opravdu ona společenská podpora v podobě služeb základních škol praktických a základních škol speciálních, o které hovoří Valenta, dostačující?

6 Závěr

Volný čas hraje v dnešní době velmi důležitou roli. Působí na děti a mládež a také je do značné míry ovlivňuje. Jde o proces upevňování morálních hodnot, má výchovně vzdělávací charakter, zvyšuje sociální kompetence dětí a mládeže a v neposlední řadě se podílí na rozvoji jejich dovedností a schopností. Dalo by se také říci, že je ideálním nástrojem pro ochranu dětí a mládeže před všudy přítomnými sociálně patologickými projevy současného světa.

Je to právě mimoškolní volnočasová aktivita, která nabízí ideální možnost pro integraci dětí s MR. Ze zkušeností s integrací jednoznačně vyplývá, že společná volnočasová aktivita tzv. zdravých dětí a dětí s postižením je velkým přínosem pro obě strany. Obohacuje děti s postižením tím, že jim pomáhá přizpůsobit své chování kamarádům a společně se učit novým dovednostem. Ostatní (zdravé děti) se učí lásce k člověku, který je jiný, ale přesto je možné objevit jeho skvělé vlastnosti a dovednosti. Děti se naučí přirozeným způsobem pomáhat druhým, podpořit je a ocenit.

Z výsledků mého výzkumu vyplývá, že si všechny tyto aspekty rodiče uvědomují a jsou ochotni svým dětem za aktivity provozované organizacemi zabývajícími se volnočasovou aktivitou zaplatit. Proč tedy děti základních škol praktických a základních škol speciálních navštěvují tyto organizace jen zcela sporadicky?

Z mnou provedeného výzkumu vyplývá, že hlavní příčinou malé účasti dětí základních škol praktických a základních škol speciálních na organizované volnočasové aktivitě je špatná informovanost rodičů o těchto aktivitách a organizacích, které je provozují.

Podle mého názoru je pouhé vyvěšení několika letáčků s informacemi o organizacích zabývajících se volnočasovou aktivitou na nástěnkách školy zcela nedostačující. Je pravda, že školy samy provozují zájmové kroužky pro své žáky a žáci je navštěvují, ale možnost výběru oblíbené činnosti je pro děti velmi omezená. A proto bych navrhl, aby se školy více snažily rodičům zprostředkovat potřebné informace o zájmových kroužcích a organizacích, které je provozují například prostřednictvím

učitelů na třídních schůzkách či posíláním nabídky zájmových kroužků přes děti přímo do rodin.

Nechtěl bych svalovat vinu pouze na školy. Především město, jako zřizovatel domů dětí a mládeže, by se mělo v rámci prevence sociálně patologických jevů podílet na informovanosti rodičů. Jako nástroj by mohly sloužit work shopy na akcích pořádaných ku příležitosti Dne dětí a mládeže či začátku, respektive konce školního roku. I tato cesta by mohla značně ovlivnit informovanost rodičů dětí základních škol praktických a základních škol speciálních o organizované volnočasové aktivitě a zvýšit tak počet dětí z těchto škol v zařízeních zabývajících se organizováním volnočasové aktivity dětí a mládeže.

Závěrem lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Hypotéza H1 byla vyvrácena, hypotéza H2 byla v první části potvrzena a v druhé části vyvrácena.

Má práce a její výsledky by mohli být poskytnuty základním školám praktickým, základním školám speciálním a zároveň také zařízením, která se věnují organizování volnočasových aktivit.

7 Seznam použitých zdrojů

1. BOLDIŠ, P. Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 1 – citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. Poslední aktualizace 11.11.2004. 21 s. Dostupné z <<http://boldis.cz/citaceúcitacel.pdf>>
2. BOLDIŠ, P. Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů. Verze 3.0. Poslední aktualizace 11.11.2004. 16 s. Dostupné z <http://boldis.cz/citaceúcitace2.pdf>>
3. HARTL, P. HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X.
4. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 176 s. ISBN 80-7178-927-5.
5. IRA, V. *Speciální pedagogika – psychopedie* [online]. [cit.2008-1-13]. Dostupné z <www.zsf.jcu.cz/.../podpurne-studijní-texty/rpb/kss/specialni_pedagogika_pszchopedie-opora.pdf>.
6. *Mentální retardace* [online]. [cit.2008-1-13]. Dostupné z <<http://www.ssvp.wz.cz/Texty/mentálniretardace.html>>.
7. MÜLLER, O. *Lehká mentální retardace v pedagogickopsychologickém kontextu*. Dotisk 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 87s. ISBN 80-244-0207-6.
8. NĚMEC, J a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. 1.vyd. Brno: Paido, 2002. 119 s. ISBN 80-7315-012-3.
9. PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 229 s. ISBN 80-7178-295-5
10. PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 395 s. ISBN 80-7315-120-0

11. PLNĚNÍ ÚMLUVY O PRÁVECH DÍTĚTE ČESKOU REPUBLIKOU. *Plnění Úmluvy o právech dítěte Českou republikou – článek 23*. Brno: Linie, 2001. 240 s.
12. ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. 3. vyd. Praha: Portál, 2006. 198 s. ISBN 80-7367-060-7
13. *Typy mentální retardace* [online]. [cit.2008-1-13]. Dostupné z <http://www.sweb.cz/katerina.sadilkova/id4.htm> >.
14. VALENTA, M. MÜLLER, O. *Psychopedie teoretické základy a metodika*. 1. vyd Praha: Parta, s. r. o., 2003. 439 s. ISBN 80-7320-039-2
15. VALIŠOVÁ, A. KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 404s. ISBN 978-80-247-1734-0.
16. VAŽÁNSKÝ, M. *Volný čas a pedagogika zážitku*. 1. vyd. Brno: Print-Type, 1994. 195 s. ISBN 80-210-0428-2.
17. VAŽÁNSKÝ, M. Smékal, V. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Print-Type, 2001. 176 s. ISBN 80-901-737-9-9.
18. VYHLÁŠKA MŠMT ČR č. 73/2005 Sb., *o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných*.
19. VYHLÁŠKA MŠMT ČR č. 72/2005., *o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních*.
20. ZÁKON č 561/2004 Sb., *o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání*

8 Seznam použitých zkratk

ZŠ – základní škola

ZUŠ – základní umělecká škola

MR – mentální retardace

MP – mentální postižení

DDM – dům dětí a mládeže

CNS – centrální nervová soustava

tj. – tj.

9 Klíčová slova

Mentální retardace

Mentální postižení

Volný čas

Děti s mentálním postižením

Volnočasové aktivity

Základní škola praktická

Základní škola speciální

10 Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazník pro rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních

Příloha č. 2 - Dotazník pro ZŠ praktické a ZŠ speciální

Příloha č. 3 - Dotazník pro organizace zabývající se volnočasovou aktivitou

Příloha č. 4 - Nabídka kroužků DDM Písek ve školním roce 2007/2008

Příloha č. 5 - Nabídka kroužků DDM Strakonice ve školním roce 2007/2008

Dotazník pro rodiče dětí základních škol praktických a základních škol speciálních

Dotazník

Dobrý den, dovoluji mi prosím položit Vám několik otázek, které mi budou podkladem při vypracování bakalářské práce na téma „Volnočasové aktivity dětí základních škol praktických a základních škol speciálních“. Dotazník je anonymní a poskytnuté informace slouží pouze pro mé studijní účely. **VÝZNAM** mají jen zcela upřímné odpovědi, i když třeba můžete cítit, že „správnější“ by bylo odpovědět jinak. Předem Vám děkuji za upřímnost a vyplnění tohoto dotazníku.

1. Kolik máte dětí?
 - a) Jedno
 - b) Dvě
 - c) Tři
 - d) Více

2. Jste samoživitel(ka)?
 - a) Ano
 - b) Ne

3. Bydlíte v místě školy, nebo musí Vaše dítě do školy dojíždět?
 - a) Bydlíme v místě školy
 - b) Dítě musí dojíždět

4. Jste v současné době zaměstnaný(á)?
 - a) Ano
 - b) Ne

5. Navštěvoval(a) jste jako dítě nějaké zájmové kroužky?
 - a) Ano
 - b) Ne

6. Co dělají Vaše děti ve volném čase?
- a) Přípravují se do školy
 - b) Hrají počítačové hry
 - c) Dívají se na televizi
 - d) Hrají si s kamarády venku
 - e) Chodí na procházky
 - f) Sportují
 - g) Poslouchají hudbu
 - h) Věnují se organizovaným zájmovým kroužkům
 - ch) Čtou knihy a časopisy
 - i) Jezdí na kole
 - j) Chodí do kina
 - k) Nakupují
 - l) Chodí na brigádu
7. Jak se podílíte na volném čase svých dětí?
- a) Organizují dětem volný čas
 - b) Nechávám děti, aby si volný čas organizovaly sami
8. Znáte nějaké organizace zabývající se volnočasovou aktivitou dětí, která působí ve Vašem městě?
- a) Ano
 - b) Ne
9. Pokud jste na otázku č. 8 odpověděli ano, zaškrtněte odkud je znáte?
- a) Z nástěnky ve škole
 - b) Z novin
 - c) Od přátel
 - d) Z internetu
 - e) Jiný zdroj
10. Víte, kolik se za tyto kroužky platí?
- a) Ano
 - b) Ne
11. Kolik jste ochoten(a) zaplatit za volnočasové aktivity svých dětí?
- a) Do 100,- Kč měsíčně
 - b) 100-200,- Kč měsíčně
 - c) 200,- a více Kč měsíčně
12. Myslíte si, že je pro vývoj dítěte důležité navštěvovat zájmové kroužky?
- a) Ano
 - b) Ne

13. Navštěvuje Vaše dítě nějaké zájmové kroužky?

- a) Ano
- b) Ne

14. Pokud ano, musíte za tento kroužek platit?

- a) Ano
- b) Ne

15. Kdo organizuje tento kroužek?

- a) Škola
- b) Skaut
- c) Junák
- d) Inkáno
- e) Švagr
- f) Krteček
- g) Český svaz ochránců přírody
- h) Občanské sdružení Ratejna
- i) Duha-Husot
- j) Základní umělecká škola
- k) Dům dětí a mládeže
- l) Sportovní klub

Dotazník pro ZŠ praktické a ZŠ speciální

1. Existuje u Vás ve škole nabídka zájmových kroužků pořádaných organizacemi zabývajícími se volnočasovou aktivitou?

- a) Dům dětí a mládeže
- b) ZUŠ
- c) Sportovní klub
- d) Skaut
- e) Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii
- f) Junák
- g) Občanské sdružení Švagr
- h) Duha-Husot
- i) Český svaz ochránců přírody
- j) Krteček
- k) Občanské sdružení Ratejna
- l) Jiné:.....
.....
.....

2. Pokud ano, jak jsou žáci o těchto zájmových kroužcích informováni?

- a) Třídním učitelem
- b) Pomocí letáků
- c) Zaměstnancem ze zájmového kroužku
- d) Jinak:.....
.....
.....

2. Navštěvují děti Vaší školy zájmové kroužky pořádané organizacemi mimo školu?

- a) Ano
- b) Ne

4. Pokud ano, jsou tyto zájmové kroužky uskutečňovány:

- a) Za finanční účasti rodičů dětí
- b) Bez finanční účasti rodičů dětí
- c) Některé za finanční a některé bez finanční účasti rodičů dětí

5. Myslíte si, že jsou rodiče dětí z Vaší školy ochotni finančně se podílet na volnočasové aktivitě svých dětí?
- a) Ano
 - b) Ne
 - c) Velmi málo
6. Uskutečňují se u Vás ve škole nějaké mimoškolní volnočasové aktivity?
- a) Ano
 - b) Ne
7. Pokud ano, jaké?
- a) Sportovní kroužky
 - b) Výtvarné kroužky
 - c) Keramický kroužek
 - d) Dramatický kroužek
 - e) Hudební kroužek
 - f) Jiné:.....
.....
.....
8. Mohou tyto aktivity navštěvovat i děti se středně těžkým až těžkým mentálním postižením?
- a) Ano
 - b) Ne
9. Musejí se rodiče dětí finančně podílet na těchto aktivitách?
- a) Ano
 - b) Ne
10. Jaké osoby vedou kroužky u Vás ve škole?
- a) Učitelé
 - b) Rodiče
 - c) Dobrovolníci
11. Máte vytvořené podmínky i pro děti, které dojíždějí?
- a) Ano
 - b) Ne

Dotazník pro organizace zabývající se volnočasovou aktivitou

Dotazník

Dobrý den,

Jmenuji se Jiří Lepič a jsem studentem 3. ročníku Zdravotně sociální fakulty Jihočeské university v Českých Budějovicích.

Provádím výzkum na téma: „Volnočasové aktivity dětí základních škol speciálních a základních škol praktických“ a touto cestou se na Vás obracím s žádostí o vyplnění tohoto dotazníku. Tento dotazník je zcela anonymní a poslouží výhradně ke zpracování mé bakalářské práce. Odpovědi prosím zakroužkujte nebo vpisujte do kolonek, které jsou pro to určené. Velmi Vám děkuji za ochotu a Váš čas, který jste věnovali vyplňování tohoto dotazníku

1. Jakou máte nabídku zájmových kroužků?

a) Sportovní	h) Chovatelský
b) Ruční práce	ch) Rybářský
c) Keramika	i) Modelářský
d) Hudební	j) Hra na hudební nástroj
e) Taneční	k) Jiné.....
f) Počítačový	
g) Kresba	

2. Jaké zájmové kroužky jsou pro děti s mentální retardací nejvhodnější?

a) Sportovní	h) Chovatelský
b) Ruční práce	ch) Rybářský
c) Keramika	i) Modelářský
d) Hudební	j) Hra na hudební nástroje
e) Taneční	k) Jiné.....
f) Počítačový	
g) Kresba	

3. Jaké zájmové kroužky jsou pro děti s mentální retardací zcela nevhodné?

a) Sportovní	h) Chovatelský
b) Ruční práce	ch) Rybářský
c) Keramika	i) Modelářský
d) Hudební	j) Hra na hudební nástroje
e) Taneční	k) Jiné.....
f) Počítačový	
g) Kresba	

4. Jak se mohou dozvědět rodiče dětí ze ZŠ spec. a praktických o Vašem zařízení?

- d) Ze školy
- e) Z internetu
- f) Z letáků
- g) V novinách
- h) Jinak.....
-

5. Snažíte se přímo informovat rodiče dětí základních škol spec. a základních škol praktických o nabídce Vašeho zařízení?

- a) Ano
- b) Ne

11. Pokud ano, jak?

- a) Na rodičovských sdruženích
- b) Prostřednictvím učitelů ZŠ
- c) Pomocí letáků na nástěnkách školy
- d) Jinak.....
-

7. Kolik dětí ze ZŠ spec. a praktických navštěvuje Vaše zájmové kroužky?

.....

8. O jaké zájmové kroužky mají děti ze ZŠ spec. a praktických největší zájem?

a) Sportovní	h) Chovatelský
b) Ruční práce	ch) Rybářský
c) Keramika	i) Modelářský
d) Hudební	j) Hra na hudební nástroje
e) Taneční	k) Jiné.....
f) Počítačový	
g) Kresba	

9. Musí mít vedoucí kroužku pro děti s mentálním postižením speciální vzdělání?

- c) Ano
- d) Ne

10. Pokud ano, kolik máte takto vzdělaných vedoucích u Vás v zařízení?

.....

11. Kolik se platí za zájmové kroužky ve Vašem zařízení?

a) Sportovní.....Kč	h) Chovatelský.....Kč
b) Ruční práce.....Kč	ch) Rybářský.....Kč
c) Keramika.....Kč	i) Modelářský.....Kč
d) Hudební.....Kč	j) Hra na hudební nástroj....Kč
e) Taneční.....Kč	k) Jiné.....
f) Počítačový.....Kč	
g) Kresba.....Kč	

12. Existují ve Vašem zařízení finanční úlevy pro sociálně slabší rodiny?

- a) Ano
- b) Ne

13. Jaké jsou hlavní překážky pro větší zapojení dětí ze ZŠ spec. a praktických do zájmových kroužků?

- a) Nezájem rodičů
- b) Špatná informovanost rodičů
- c) Nedostatek času
- d) Náročnost kroužků

Nabídka kroužků DDM Písek
ve školním roce 2007/2008

Sport	Technika
bližší informace p. Králíková 382 201 312, email: kralikova@ddmpisek.cz	bližší informace p. Červenka 382 201 317, email: cervenka@ddmpisek.cz
<p>Atletika Chlapcům a dívkám se zájemem o atletické disciplíny. Schůzky 3 x týdně PO, ST, PÁ na novém lehkootletickém stadionu - v zimním období v tělocvičnách ZŠ. Poplatek 300,- Kč je pro DDM. Děti budou platit ještě oddílové příspěvky dle pokynů trenéra. ⊗ 7 - 15 let 300,- Kč za školní rok</p> <p>Florbal I. Nebude se jednat o výkonnostní sport, ale o sportovní a pohybové využití dětí ⊗ 7 - 10 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Florbal II. Nebude se jednat o výkonnostní sport, ale o sportovní a pohybové využití dětí ⊗ 10 - 13 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>JUDO Pro chlapce i dívky. Schůzky ÚT, ČT od 17:00 do 19:00 hodin. ⊗ 8 - 15 let 400,- Kč za školní rok</p> <p>Kynologie mladší Seznámení s různými psími plemeny, ukázky vývoje a výchovy psů. Vhodné i pro děti, které psa nemají. Děti, které již psa mají, mohou na základě individuální domluvy s vedoucí kroužku psa cvičit i v dalších dohodnutých termínech spolu s rodiči. Určeno chlapcům i dívkám 6 let - 18 let. Teoretické schůzky v DDM ve čtvrtek od 18:00 hodin. 500,- Kč za školní rok</p> <p>Magic the gathering Určeno všem zájemcům o tuto hru. Chlapcům i dívkám. Věk nehraje roli. 400,- Kč za školní rok</p> <p>Příprava kopaná Pro úplné začátečníky - chlapci mateřských škol a 1. tříd základních škol. 800,- Kč za školní rok</p> <p>Sportovní gymnastika Základy sportovní gymnastiky ⊗ 7 - 8 let 900,- Kč za školní rok</p> <p>Stolní tenis A Pro zájemce o tento sport, kteří ho chtějí dělat pro zábavu, nikoli vrcholově. Schůzky PO, ST na SZŠ v Písku od 15:00 do 16:00 hodin. ⊗ 7 - 10 let 1200,- Kč za školní rok</p> <p>Stolní tenis B Pro zájemce o tento sport, kteří ho chtějí dělat pro zábavu, nikoli vrcholově. Schůzky PO, ST na SZŠ v Písku od 15:00 do 16:30 hodin. ⊗ 10 - 15 let 1200,- Kč za školní rok</p> <p>Šachy A Určeno chlapcům i dívkám začátečníkům - jakýkoli věk. Schůzky 1x týdně. ⊗ 7 - 10 let 600,- Kč za školní rok</p> <p>Šachy B Určeno chlapcům i dívkám - pokročilý i se základními znalostmi. Schůzky 1 x týdně. ⊗ 10 - 15 let 600,- Kč za školní rok</p> <p>Volejbal dívky Volejbal na ZŠ Šobrova Písek. Nové zájemkyně se přijímají po dohodě s panem ředitelem Mgr. Macháčkem. ⊗ 10 - 15 let 600,- Kč za školní rok</p>	<p>Elektronika sestavování jednoduchých elektronických výrobků ⊗ chlapci od 12 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Letectví modeláři stavění létajících modelů z balzy a účasti na soutěžích ⊗ chlapci od 8 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Počítače I. základní seznámení s počítači, OS Windows, textové a tabulkové editory (Word, Excel), internet, elektronická pošta, vhodné pro začátečníky ⊗ 9 - 10 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Počítače II. Pokročilejší ovládání, OS Windows, textového editoru Word práce s internetem a elektronická pošta ⊗ 10 - 12 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Počítače III. Pokročilé ovládání, OS Windows, aplikaci Word, Excel, PowerPoint práce s internetem, elektronická pošta, antivirové programy ⊗ 12 - 15 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Počítače IV. Pokročilé ovládání, OS Windows, aplikaci Word, Excel, PowerPoint práce s internetem, elektronická pošta, antivirové programy, komunikace po internetu a jiné ze světa jedniček a nul. ⊗ 12 - 15 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Tvorba internetových stránek I. Základy tvorby internetových stránek ⊗ 10 - 18 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Tvorba internetových stránek II. Pokročilá tvorba internetových stránek. CSC a .NET nutná znalost html. ⊗ 12 - 18 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Digitální fotografie Pro začátečníky, kteří se chtějí stát profesionály, základy techniky fotografie, jednoduchá úprava, vhodný vlastní digitální fotoaparát. ⊗ 10 - 15 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Počítačová grafika Základy práce s vektorovou grafikou, vytváření vlastních prací ⊗ od 10 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Programování základy programovacího jazyků, jednoduché praktické využití při tvorbě vlastních programů ⊗ od 12 let 800,- Kč za školní rok</p> <p>Herní klub Volné a síťové hraní freewareových her, Duke Nukem 3D, Transport Tycoon a spousta dalších. ⊗ 9 - 18 let 400,- Kč za školní rok</p> <p>Wolfenstein ET Síťové hraní známé freewareové hry na motivy druhé světové války. ⊗ 10 - 18 let 400,- Kč za školní rok</p>

Estetika

blíže informace p. Křížová 382 201 316, email: krizova@ddmpisek.cz

Balet ml.

R. Salamanczuková - klasický a scénický balet pro pokročilé

Ⓢ 6 - 7 let 600,- Kč za školní rok

Balet st.

R. Salamanczuková - balet a vše pro protažení těla pro dospělé

Ⓢ 6 - 7 let 600,- Kč za školní rok

Country tance

Lenka Kolářková - základy country tanců, různé sestavy pro malé tanečnice i tanečníky

Ⓢ 14 a více 600,- Kč za školní rok

Country tance - Zlatá Ostruha

B. Žižková - country tance, tance jiných národů a line dance pro ty, kteří už něco umí

Ⓢ 6 - 14 let 600,- Kč za školní rok

Disco tance + aerobic

D. Šusová - od všeho něco pro protažení těla - aerobic, břichánský tanec, prvky jogy a další a z toho různé sestavy.

Ⓢ 10 - 18 let 600,- Kč za školní rok

Dramatický

V. Lukášová - nahližení do různých sfér života - improvizace, přednes, loutka, stínohra

Ⓢ 10 - 18 let 600,- Kč za školní rok

Keramický

Vacková, Poláková, Křížová - práce s keramickou hlinou, modelování, glazování, hmotičský kruh

Ⓢ 3 - 100 let 900,- Kč za školní rok

Kytarový začátečníci

Ivan Hofman - zpíváme s kytarou - základy hry, písničky

Ⓢ dívky i chlapečci 600,- Kč za školní rok

Kytarový pokročilí

H. Křížová - pro kytaristy, kteří již něco zahrájí - nové písně

Ⓢ dívky i chlapečci 600,- Kč za školní rok

Pěvecký sbor Sborissimo

L. Halamová, H. Křížová - komorní sbor - zpíváme všechny žánry, vystupujeme na veřejnosti, jezdíme i do zahraničí. Jsme otevření pro všechny dívky, ženy, hochy a muže (na věku nezáleží), kteří rádi zpívají.

Ⓢ 12 - 100 let 600,- Kč za školní rok

Pěvecký sbor Zvoneček

M. Mayerová, H. Křížová - zpívání pro kluky a holky, kteří chodí do školky.

Ⓢ 3 - 7 let 600,- Kč za školní rok

Taneční příprava

R. Salamanczuková - pohybová příprava, základy lidových tanců, prvky baletu.

Ⓢ 3 - 10 let 600,- Kč za školní rok

Tvořivá dílna

Ivana Šusová - pro všechny, kteří mají šikovné ruce a chuť tvořit a učit se novým výtvarným i řemeslným technikám.

Ⓢ 9 - 18 let 600,- Kč za školní rok

ZHECU

V. Lukášová - clogging a různé taneční směry i jiných národů, půdové choreografie, účast v soutěžích. Vítáme holky i kluky, ženy i muže - jsme parta správná.

Ⓢ 9 - 18 let 700,- Kč za školní rok

Přírodověda

blíže informace p. Šíma 382 201 317, email: sima@ddmpisek.cz

Angličtina I. - II.

Začátečníci a mimě pokročilé

Ⓢ od 7 let 600,- Kč za školní rok

Francouzština

Francouzský jazyk pro začátečníky a mimě pokročilé.

Ⓢ od 7 let 600,- Kč za školní rok

Historická lukostřelba a historické deskové hry

Pro zájemce o historickou lukostřelbu v přírodě a historické deskové hry.

Ⓢ od 10 let 700,- Kč za školní rok

Historická řemesla - plátnářství

Výroba kroužkových, šupinových, falérových a destičkových zbrojí.

Ⓢ od 12 let 800,- Kč za školní rok

Historické odívání

Návrhy, výroba, šití historických kostýmů a doplňků.

Ⓢ od 8 let 400,- Kč za školní rok

Chov koní

Výuka jízdy a péče o koně pro děti a mládež od 8 let ve spolupráci se SZeŠ v Písku.

Ⓢ od 8 let 1000,- Kč za školní rok

Chovatelství

Vše o hospodářských zvířatech, zejména o králících, drůbeži, kozách, ovcích, koních, skotu, prasatech. Kroužek ve spolupráci se SZeŠ v Písku.

Ⓢ od 8 let 600,- Kč za školní rok

Klub netradičních řemesel

Výroba ozdob a dárek z různých materiálů (aranžování, batikování, frotsování, patinování, malování na sklo, drátkování, ubrusková technika, dýhování, zdobení svíček, savování).

Ⓢ od 8 let 600,- Kč za školní rok

Myslivecký

Vše o myslivosti a přírodě s terénními výjezdy do lesů, arboret a muzeí.

Ⓢ od 8 let 600,- Kč za školní rok

Němčina

Německý jazyk pro začátečníky a mimě pokročilé.

Ⓢ 7 let 600,- Kč za školní rok

Rybáří

Pro všechny zájemce o rybaření zakončené rybářskými zkouškami a získáním rybářského lístku.

Ⓢ od 7 let 400,- Kč za školní rok

Rybolovná technika

Sportovní rybářství - techniky skish (muška na cíl), arenberg (zátež na přesnost). Veliké úspěchy v okresních, krajských, celostátních i mezinárodních soutěžích.

Ⓢ pro dívky i chlapečce zvláště pro absolventy rybářského kroužku 600,- Kč za školní rok

Střelecký

Sportovní střelba ze vzduchových pušek na pevný cíl a později i na běžící.

Ⓢ pro chlapečce od 10 let 600,- Kč za školní rok

Vaření s šéfem

Pro kluky, co se nestydí škrabat brambory a krájet cibuli.

Ⓢ pro chlapečce od 9 let 700,- Kč za školní rok

Zoo kroužek

Kroužek pro milovníky malých domácích zvířátek, jako jsou: zakrslí králíci, morčata, osmáci, degu, křečci, akvarijní rybičky, papoušci, plazi.

Nabídka kroužků DDM Strakonice***ve školním roce 2007/2008***

ESTETICKÉ KROUŽKY		Ruský jazyk - DDM Ohrada začátečníci, pokročilí	1.000,- Kč	Stolní tenis pondělí 18.00-19.00 hod. středa 16.00-17.00 hod.	1.300,- Kč
Keramika - DDM Ohrada práce s hlinou za odborného vedení	1.400,- Kč	Latina - DDM Ohrada pro začátečníky	800,- Kč	Tai-či - sál Na Ohradě	800,- Kč
Výtvarný kroužek - DDM Ohrada využití různých výtvarných technik	1.000,- Kč	PŘÍRODOVĚDNÉ KROUŽKY:			
Paličkování - DDM Ohrada středa 14.00 - 16.00 hod.	800,- Kč	Přírodovědný - DDM na Podskalí od 6. tř., praktické poznávání fauny a flóry, vědomostní hry a soutěže	800,- Kč	Volejbal - tělocvična ZŠ Jezárky od 12 let	1.000,- Kč
Dřeva textilních řemesel - DDM Ohrada patchwork, základy tkání na stavu	800,- Kč	Chovatelský - DDM na Podskalí peče o zvířata v zoo koutku, soutěže	900,- Kč	Magic klub společenské, karetní hry, hlavolamy	800,- Kč
Práce s přírodninami - DDM na Podskalí aranžmá z přírodních materiálů pro dívky 8 - 15 let	1.000,- Kč	Rybářský - DDM na Podskalí začátečníci - možnost získat ryb. povolenku pokročilí - muškaření	800,- Kč	Mozaika sport, turistika, hry	800,- Kč
Klubíčko - DDM Ohrada určeno pro předškoláky a děti do 9 let	800,- Kč	Včelařský - DDM na Podskalí pro chlapce i dívky, získání teoret. i praktických dovedností	800,- Kč	Sudoku klub	800,- Kč
Vaření pro radost pro děti od 10 let	1.000,- Kč	Vodáci - DDM na Podskalí pro všechny věkové kategorie hry, uzlování, výlety, turistika	800,- Kč	TANEČNÍ KROUŽKY	
Dívčí klub - DDM Ohrada vše, co zajímá dívky od 12 let	800,- Kč	SPORTOVNÍ KROUŽKY			
Novinka!!! Kroužek Lasování točení a další vylomeniny s lasem ve stylu „trikové lasování“ DDM Ohrada	800,- Kč	Aerobik - sál Na Ohradě Úterý - mladší 14,30- 16,00hod. starší 16,15-17,45 hod	1.000,- Kč	Country tance - sál Na Ohradě CTS Sluníčko, čtvrtek 15.00 hod.	1.000,- Kč
HUDEBNÍ KROUŽKY		Aikido - sál Na Ohradě	1.000,- Kč	Kroužek společenského tance sál Na Ohradě	1.000,- Kč
Hra na flétnu - DDM Ohrada výuka základů hry na zobcovou flétnu	900,- Kč	BABY Klub - sál Na Ohradě cvičení a hry pro maminky s dětmi	25,-/ hod.	Americký step - sál Na Ohradě taneční styl dle postupů Zig-Zag pro děti 5-8 let, od 9 let	1.000,- Kč
Hra na keyboard - DDM Ohrada výuka základů hry na klávesy	900,- Kč	Florbal - starší žáci	1.200,- Kč	Break dance sál Na Ohradě pro chlapce a dívky od 12 let	1.000,- Kč
Hra na kytaru - DDM Ohrada výuka základů doprovodné hry	900,- Kč	- starší žáci výběr	1.500,- Kč	Tanec v rytmu diska sál Na Ohradě pro děvčata od 9 let	1.000,- Kč
Zpívání pro radost	900,- Kč	- muži	2.000,- Kč	TECHNICKÉ KROUŽKY	
JAZYKOVÉ KROUŽKY		Házená - hala TJ Čz Strakonice věkové jsou děti zařazeny do oddílů koordinace pohybu, technika	800,- Kč	Automodelář - Ellerova úterý 16.00-18.00 hod. stavba modelů, jízda po autodráze	1.000,- Kč
Anglický jazyk - DDM Ohrada začátečníci mladší i starší pokročilí mladší i starší	1.000,- Kč	Moderní gymnastika - sál Na Ohradě	800,- Kč	Letecký modelář - DDM Ohrada pondělí 16.00-18.00 hod. čtvrtek 16.00-18.00 hod.	900,- Kč
Francouzský jazyk - DDM Ohrada začátečníci i pokročilí	1.000,- Kč	Potápění - plavecký bazén středa 16.00 hod.	1.000,- Kč	Práce se dřevem - DDM Ohrada pro chlapce 8-15 let	900,- Kč
Německý jazyk - DDM Ohrada začátečníci i pokročilí	1.000,- Kč	Šachy - DDM Ohrada	800,- Kč	Výpočetní technika - DDM Ohrada začátečníci, středně pokročilí a pokročilí, práce s programy Microsoft Office 2003, WIN XP Profesional, Pascal, atd., přístup na internet, tvorba www stránek	1.000,- Kč
		Sportovní hry	800,- Kč	Počítače pro prvňáčky	900,- Kč
				Základy práce na PC	1.000,- Kč
				Tvorba webových stránek	1.100,- Kč
				Počítačová grafika	1.100,- Kč
				Programování	1.100,- Kč
				Práce na PC - pokročilí	1.100,- Kč